

NAŠA BOLNIŠNICA

Revija Univerzitetnega kliničnega centra Maribor

Številka 2, 2022

Letnik XXIII

NOVO

Požarna dvigala predana svojemu namenu

DOSEŽKI

Klinični inštitut za genetsko diagnostiko

AKTUALNO

Robotka Frida na prvem obisku
v UKC Maribor

- 1 Pozdrav urednika
- 2 Spoštovane sodelavke in sodelavci!
- 3 Spoštovane sodelavke in sodelavci!
- 5 Seja Sveta zavoda UKC Maribor
- 5 Klinični inštitut za genetsko diagnostiko
- 8 Požarna dvigala predana svojemu namenu
- 9 Projekt CD SKILLS je že tretji evropski projekt, ki ga Klinika za pediatrijo UKC Maribor izvaja v sodelovanju z Mestno občino Maribor in partnerji iz osmih evropskih držav
- 13 Predstavitve projekta HosmartAI
- 14 Mednarodni projekt Pragma- TIC, Erasmus + Digitalna pismenost na področju zdravstva za bolnišnico prihodnosti
- 15 Digitalizacija vhodne pošte z dokumentnim sistemom in E-hrambo v UKC Maribor
- 17 Zdravstvena administracija, pogosto spregledan del zdravstvenega sistema
- 18 Robotka Frida na prvem obisku v UKC Maribor
- 19 4. junij – dan slovenskega krvodajalstva
- 20 Krvodajalec stokratnik
- 21 5. maj – Mednarodni dan higiene rok
- 21 Združimo se za varnost: očistimo roke
- 22 Obisk estonske delegacije zdravstvenih delavcev
- 22 Nov bralno-igralni kotiček
- 23 Učna delavnica »Orodje za sr(e)čno bivanje in delovanje«
- 23 Teambuilding na Oddelku za očne bolezni UKC Maribor
- 25 100 let napredka mednarodnega babištva
- 27 Utrinki ob dnevu medicinskih sester
- 28 10. kongres delovnih terapevtov Slovenije
- 29 Priznanje »ADMA odličnost leta 2022« v roke Slavici Keršič iz UKC Maribor
- 30 CD SKILLS – 5. sestanek organizacijskega odbora v Bukarešti
- 31 Kongres ESGO 2021 v Pragi
- 32 Po jutru se dan pozna
- 33 8. volilna skupščina sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije
- 34 Kako se je učenje kliničnih veščin spet preselilo v simulacijske prostore
- 35 Kam po študiju splošne medicine
- 37 Diagnostika v ginekologiji
- 39 Letni koncert pevskega zbora naše Medicinske fakultete
- 40 Prvi študijski obisk za študente dentalne medicine
- 42 Izmenjava študentov UM, FZV v Edinburgu
- 43 Sodelovanje v simulacijskem izobraževanju z uporabo spletnih učnih gradiv v Španiji
- 44 Inauguracija dekanice Fakultete za zdravstvene vede
- 45 Obisk Fulbrightove specialistke iz GWUSON na UM, FZV
- 47 Paliativni mobilni tim bogatejši za nov avtomobil
- 48 Ribiči UKC Maribor v novi mandat in sezono s predsednico
- 49 Moja razmišljanja
- 51 Ob 100-letnici ustanovitve Protituberkulozne lige v Mariboru, začetnice razvoja mariborske Splošne bolnišnice
- 63 Duhovna oskrba v UKC Maribor
- 63 Psihološka in duhovna podpora za zaposlene
- 64 Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni ...
- 65 Iz naše kuhinje ...

Direktor:

prof. dr. Anton Crnjac, dr. med., višji svetnik

Glavni in odgovorni urednik:

Janez Lenc, dipl. inž. za zveze

Uredniški odbor:

prof. dr. Nataša Marčun Varda, dr. med.,
prof. dr. Anton Crnjac, dr. med., višji svetnik,
Tina Škerbinc Muzlovič (T. Š. M.), univ. dipl. medij. kom.,
Samo Turk, univ. dipl. ekon. (S. T.),
red. prof. dr. Iztok Takač, dr. med.,
izr. prof. dr. Mateja Lorber

Lektorji:

za UKC Maribor Urška Jodl Skalicky, mag. phil.,
za FZV Sebastijan Frumen, prof. slov.,
za MF Milan Golob

Fotografije:

UKC Maribor,
Rebeka Gerlič (R. G.), univ. dipl. ekon.,
Nina Bračič (N. B.), prof. razrednega pouka
Andreja Koren, univ. dipl. kom.

Naklada:

3.000 izvodov

Grafično oblikovanje in tisk:

Bojan Javornik
Dravski tisk, Maribor

Naslov uredništva:

Univerzitetni klinični center Maribor, za uredništvo
Naše bolnišnice, Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi
skrajša ali slogovno popravi članke.
ISSN 2784-6253

Fotografija na naslovnici:

N. B.

Naša bolnišnica je dostopna tudi na spletni strani
www.ukc-mb.si/bolnisnica/interni-casopis/

Pozdrav urednika

Spoštovani!

Po vsem valovanju pandemije prihajajo časi bolj prijetnih morskih valov. Če covidno obdobje primerjamo s plimovanjem, bi lahko mogoče celo rekli, da je bila epidemija covida-19 velika oseka, ker so se v zdravstvu pokazale skrite čeri, na katere so nekateri v zdravstvu opozarjali, pa so v času covida priplavale na površje (kadri, prostori, oprema ...). Zdravstveni sistem je v času epidemije covida-19 kljub temu dokazal in s skrajnimi napori zagotavljal ustrezen nivo zdravstvene oskrbe. V ospredju so bili predvsem pacienti, oboleli zaradi covida-19, ki so vsi bili deležni primerne oskrbe. Po umiritvi valovanja pandemije se pozornost ponovno preusmerja vsem pacientom. V poletnih mesecih vsega zamujenega vsekakor ne bo mogoče nadoknaditi. Nihče sicer zagotovo ne ve, kaj bo prinesla jesen in ali bodo sledili novi valovi pandemije. Na vse možne scenarije se pripravljamo in prepričani smo, da bomo kos vsem izzivom, ki nas čakajo.

Poletje nas s svojim temperaturnim valovanjem iz visokih temperatur do mrzlih juter krepi in kliče na zaslužen dopust. Preživite ga v prijetnem vzdušju med svojimi najdražjimi in počnite to, po čemer duša hrepeni. Vzemite si čas in prelistajte ta izvod Naše bolnišnice, ki je preko spleta in družbenih omrežij dostopen povsod po svetu, in po člankih boste spoznali, da smo v zdravstvu srčni ljudje.

Janez Lencl, dipl. inž. za zveze
Glavni in odgovorni urednik Naše bolnišnice

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Pred enim letom sem prevzel vlogo direktorja našega kliničnega centra. Svojo vlogo sem sprejel z odgovornostjo do našega zavoda in z velikim spoštovanjem do vseh vas – zaposlenih, ki dnevno na delovnem mestu zavzeto izpolnujete svoje delovne obveznosti in tako uresničujete naše pomembno poslanstvo.

Naloga direktorja je skrb za dobro delovanje kliničnega centra na področju organizacije dela, doseganja programov, finančnega poslovanja, zakonitosti delovanja, planiranja razvoja, strateških investicij in tako naprej. Kot zdravniku v središču mojega razmišljanja še vedno ostaja bolnik, kot dolgoletni zaposleni v naši bolnišnici pa prepoznavam tudi druga izjemno pomembna področja, kot so počutje zaposlenih in pacientov, komuniciranje in medosebni odnosi, modernizacija in urejenost.

Pomembna naloga direktorja UKC Maribor je optimizacija poslovanja. Kljub naraščajočim stroškom sodobne medicine in sodobnih načinov zdravljenja, potrebam po sodobni medicinski opremi in zaposlovanju, naraščanju življenjskih stroškov in energentov s sodelavci vseskozi iščemo rezerve in načine za omogočanje strokovne učinkovitost na eni strani ter finančne stabilnost ustanove na drugi.

S pojavom epidemije covid-19 in prerazporeditvami kadra na covidna delovišča so se izkristalizirale dejanske potrebe po dodatnih zaposlitvah, saj je bila zaradi kritičnega pomanjkanja kadra resno ogrožena varna obravnava bolnikov, zaradi pomanjkanja kadra v intenzivnih enotah in na področjih operativnega in invazivnega dela pa so odpadali operativni programi in okrnjeno je bilo delo interventnih ter invazivnih posegov. Tudi delo v hospitalni obravnavi bolnikov je bilo okrnjeno. Reševanje kadrovskih potreb in dodatna zaposlovanja ostajajo eno od pomembnih področij našega delovanja.

Naši načrtovani naložbeni načrti so v polnem razmahu. Še pred poletjem je v načrtu selitev Oddelka za pljučne bolezni na lokacijo v UKC, nato je na vrsti začetek adaptacije stavbe na Pohorju in preureditev le-te v negovalno bolnišnico s 54 posteljami. Smo pred razpisom za izvajalca gradbeno-obrtniških del na področju nadgradnje Oddelka za onkologijo, dobili smo uporabno dovoljenje za požarna dvigala v kirurški stolpnici, podpisali smo pogodbo za projektiranje novogradnje Oddelka za infekcijske bolezni. V zaključni fazi je tudi izdelava potrebne dokumentacije za namestitve montažne kontejnerske bolnišnice, ki bo v času epidemije covid-19 služila za namestitev covidnih bolnikov, sicer pa se bo uporabljala tudi za začasne umestitve posameznih oddelkov v času prenov. O vseh nadaljnjih naložbah smo vas že in vas bomo tudi v prihodnje sprotno obveščali.

Pred nami so poletni meseci, ko mora naša ustanova nemoteno delovati in redno izvajati svoje obveznosti ter poslanstvo do bolnikov. Kljub temu so ti meseci namenjeni tudi sprostitev in polnjenju baterij za preostanek leta.

Želim vam kar se da mirno in lepo poletje v krogu svojih družin in prijateljev.

Prof. dr. **Anton Crnjac**, dr. med.
direktor UKC Maribor

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Crnjac', written over a white background.

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Končno smo zakorakali v mesec junij in dopusti so pred vrati. Prav vsi jih potrebujemo, saj sta bili zadnji dve leti za delo naporni, pravega dopusta pa v polni meri večinoma nismo bili deležni. To velja zlasti za številne zaposlene, ki so delali v covidnih enotah, za kar se jim v imenu vodstva UKC iskreno zahvaljujem. Dobra novica je, da je zadnji mesec covid-19 v relativno mirni fazi in smo lahko ponovno odprli bolnišnico. Trenutno so hospitalizirani le trije pozitivni bolniki, nihče od njih ne potrebuje ventilatorja. Delo na oddelkih se počasi vrača v ustaljene tirnice in prav vsi se z velikim veseljem posvečamo svojim kroničnim bolnikom in v najboljši možni meri poskušamo skrajševati predolge čakalne vrste. Zaradi izjemno velikega priliva novih bolnikov pomembnega skrajšanja trenutno nismo dosegli, a realizacija opravljenega dela v zadnjih mesecih je nadpovprečna. Zaposleni ste ponovno dokazali, kaj zmorete in kako pomembno vam je naše osnovno poslanstvo, optimalna skrb za bolnika, za kar vam izrekam iskreno zahvalo.

V zadnjih dveh mesecih beležimo tudi pospešeno izvedbo strokovnih dogodkov, ki smo jih že težko čakali, saj so pomemben gradnik vzdrževanja dobre strokovnosti. Kljub prednostim izvedbe spletnih srečanj je pravi namen dosežen šele z izvedbo v živo, kjer je poleg podajanja teoretičnega znanja možna njegova nadgradnja v obliki praktičnih znanj in veščin ter izmenjava izkušenj, mreženje in druženje. Nadaljevanje dogodkov v podobnem obsegu je predvideno tudi za zgodnji jesenski čas, kar spodbujamo, saj s tem med drugim izkazujemo svojo terciarnost. Ob tem ne morem mimo tega, da kolektivom Klinike za nevrologijo, Kliničnega inštituta za genetsko diagnostiko in Kliničnega oddelka za ortopedijo javno čestitam ob pridobljenem nazivu kliničnosti. Gre za izjemen dosežek, ki dviguje ugled UKC Maribor. Vsem trem oddelkom želim uspešno nadaljnje delo v smeri obnove naziva. Njihov uspeh naj bo spodbuda za ostale oddelke, da poskušajo enako raven doseči tudi sami.

Funkcijo strokovne direktorice sedaj opravljam nekaj več kot dva meseca. Zame sta bila precej naporna. V tem času sem se seznanila s problematiko več kot polovice oddelkov in veseli me, da je vzdušje na večini od njih spodbudno in kolegialno kljub težavam na področju prostorov, opreme in kadrov, s katerimi se sooča večina od njih. Z mojega vidika je razveseljiva tudi želja po uvedbi novih metod diagnosticiranja in zdravljenja, ki kaže na visoko zastavljene cilje in vizijo, čeprav to pomeni potrebo po dodatnih finančnih vložkih. Za menoj so že tri seje Strokovnega sveta, ki mi je v veliko pomoč pri sprejemanju strateških odločitev, in prva seja Kolegija predstojnikov, kjer je bil na kratko predstavljen načrt razvoja naše institucije za naslednje štiriletno obdobje. Poudariti je treba, da smo v postopku ustanavljanja dveh novih intenzivnih enot, kirurške in konservativne, kar je pomemben prelomni dogodek. Prva bo v viziji zagotavljala multidisciplinarno obravnavo kardiokirurških bolnikov, druga bo predvsem namenjena zdravljenju najtežjih covidnih bolnikov in osnova za zdravljenje vseh kritično bolnih infektoloških bolnikov. Ne glede na trenutno stanje epidemije je namreč potrebno, da čez poletje pripravimo strategijo ukrepanja v primeru poslabšanja stanja, kar je realno pričakovati. To je eden od pomembnih razlogov formalizacije, a ne edini. UKC Maribor namreč nujno potrebuje povečanje števila intenzivnih postelj, če želimo strokovno slediti drugim evropskim centrom. Pomembno je tudi, da smo v instituciji zastavili temelje razvoja geriatrične dejavnosti, optimizirali delovanje paliativne dejavnosti, se dogovorili za razvoj Urgentnega centra, poskrbeli za umestitev negovalne bolnišnice, razmišljali o razvoju transplantacijske dejavnosti. Veliko energije se usmerja tudi v problematiko digitalizacije, ki je eden od ključnih problemov naše ustanove. Izzivi so številni, zavzetost zaposlenih za njihovo reševanje velika, strokovni potencial ogrožen. To mi daje dodaten zagon za postopno, dobro zastavljeno in celostno reševanje zastavljenih projektov.

Ne morem mimo tega, da ne bi omenila velike želje in upanja po izvedbi zastavljenih investicij, od katerih je trenutno že v začetni izvedbi nadgradnja onkologije, ki jo regija in bolniki nujno potrebujejo. Prav tako upam, da se postopno začnejo izvajati projekti, ki so že pripravljeni, a potrebujejo potrditev izvedbe s strani Ministrstva za zdravje RS. Med slednjimi je tudi postavitve kontejnerskega kompleksa za zdravljenje covidnih bolnikov, ki bi moral biti pripravljen pred začetkom zime, kar smo si zastavili kot prioriteto strategije obvladovanja epidemije.

Za konec vam želim prijeten dopust in napolnjenih baterij ob vrnitvi, saj bo le na ta način možno nadaljevanje dobrega strokovnega dela in izpolnjevanje številnih zastavljenih ciljev. Prepričana sem, da nam bo s skupnimi močmi uspelo. Kot je pred številnimi leti poudaril Abraham Lincoln: »Vedno imejte v mislih to, da je vaša odločenost za uspeh pomembnejša kot kar koli drugega.«

Prof. dr. **Nataša Marčun Varda**, dr. med.
strokovna direktorica UKC Maribor

Seja Sveta zavoda UKC Maribor

Andreja Koren, univ. dipl. kom.

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

12. MAJA JE POTEKALA 5. REDNA SEJA SVETA ZAVODA UKC MARIBOR.

Seja se je tudi tokrat začela s pregledom in potrditvijo zapisnika 4. redne seje, ki je potekala v marcu, 3. in 4. korespondenčne seje, ki sta potekali v aprilu, ter s poročilom o realizaciji sklepov in pobud preteklih sej Sveta zavoda UKC Maribor.

V nadaljevanju so se člani sveta seznanili s spremembami Programa dela in finančnega načrta UKC Maribor za leto 2022

V nadaljevanju so se člani sveta seznanili s spremembami Programa dela in finančnega načrta UKC Maribor za leto 2022 ter z informacijami o poslovanju

med januarjem in marcem letos. Na dnevnem redu tokratne seje je bilo tudi soglasje strokovne direktorice UKC Maribor, delovna uspešnost plačne skupine B (direktor, strokovni direktor UKC in pomočniki direktorja UKC) ter priprava akcijskega načrta za obvladovanje čakalnih dob do konca leta 2022.

Klinični inštitut za genetsko diagnostiko

red. prof. dr. Nadja Kokalj Vokač, spec. lab. med. genetike, ErCGL

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

LABORATORIJ ZA MEDICINSKO GENETIKO (LMG) DELUJE V UKC MARIBOR OD LETA 1993 POD OKRILJEM KLINIKE ZA GINEKOLOGIJO IN PERINATOLOGIJO.

V skoraj 30 letih se je iz Citogenetskega laboratorija, ki se je ukvarjal s kariotipizacijami pri neplodnih parih, otrocih z dizmornimi znaki, analizami fetalnih celic iz plodne vode ter kriotipi bolnikov z levkemijami, razvil v sodoben medicinski genetski laboratorij, ki pokriva vse nivoje genetskih analiz: citogenetiko, molekularno citogenetiko, molekularno genetiko ter genomiko, in to na vseh področjih medicine. Z ustanovitvijo

ambulante za genetsko svetovanje smo zagotovili kompletno klinično genetsko obravnavo bolnikov na področju medicinske genetike.

Vztrajno strokovno, znanstvenoraziskovalno, organizacijsko in pedagoško delo članov laboratorija se je obrestovalo in pridobili smo naziv Ministrstva za zdravje Republike Slovenije **Klinični inštitut za genetsko diagnostiko**.

Po sklepu Strokovnega sveta UKC in spremembi statuta UKC se bo Klinični inštitut za genetsko diagnostiko (KIGD) letos formiral kot samostojni oddelek v UKC Maribor. S tem se bo spremenila tudi

organizacijska struktura sedanjega LMG. V okviru KIGD bomo organizirali: ambulantno za genetsko svetovanje, citogenetski laboratorij, molekularno-genetski laboratorij, laboratorij za genomiko in laboratorij za onkogenetiko.

KLINIČNA GENETIKA

Klinična genetika poteka v obliki ambulantnega dela – genetske posvetovalnice. Trenutno v njej delajo tri specializantke klinične genetike in delno imamo zaposleno nadzorno specialistko klinične genetike. Že naslednje leto bosta dve specializantki opravili specializacijo, tako da bo delo v

genetski posvetovalnici teklo vsak dan v delavnem tednu. Trenutno ambulantno obratuje trikrat tedensko.

Genetsko svetovanje je postopek v obliki pogovora, kjer se opravi svetovanje v primeru tveganja za genetske bolezni oz. so genetske bolezni diagnosticirane. Razloži se osnova genetske bolezni in njenih zapletov, prouči, ali je genetsko obolenje prisotno v družini in način njenega dedovanja. Predstavi se možnosti predrojstne diagnostike, svetovanje po neinvazivnih presejalnih testih med nosečnostjo ter odločanje o invazivni predrojstni genetski diagnostiki, vplive jemanja zdravil na razvoj fetusa in diagnostike po rojstvu. Klinični genetik obravnava bolnike z dednimi obolenji v družini in njihove otroke, pare s ponavljajočimi se spontanimi splavi, moško in žensko neplodnost, bolnike z rakavimi obolenji in vse bolnike z diagnozo redkih bolezni, ki se odkrivajo na različnih področjih medicine.

Vsaka genetska obravnava se začne z genetskim posvetom, sledijo laboratorijske genetske preiskave ter se znova zaključijo z genetskim posvetom. Ta proces je lahko zelo dolgotrajen in stopenjski ter terja potrpljenje tako pri bolnikih kot pri zdravnikih, ki pošljejo paciente na naše obravnave. Zahteva tudi timsko delo med kliniki različnih strokovnih ter laboratorijskimi specialisti. V okviru UKC že deluje nekaj formalnih in neformalnih konzilijev: pediatrično-genetski konzilij, hematološko-genetski konzilij, onkološki konzilij, kjer se to sodelovanje uspešno izvaja. Naša želja je, da z multidisciplinarnimi

timi pokrijemo vsa področja delovanja, saj bo delo tako potekalo hitreje in smiselno.

CITOGENETSKI LABORATORIJ

Citogenetika je najstarejša veja genetske diagnostike. Slike kromosomov se v medicinski namen analizirajo že skoraj 70 let in še vedno so učinkovit način pregleda našega celotnega genoma. V našem citogenetskem laboratoriju analiziramo predvsem kromosome fetusov v predrojstni dobi po amniocentezi ali biopsiji horionskih resic, kromosome parov s pogostimi spontanimi splavi, ki so lahko posledica strukturnih sprememb kromosomov.

Vztrajno strokovno, znanstvenoraziskovalno, organizacijsko in pedagoško delo članov laboratorija se je obrestovalo in pridobili smo naziv Ministrstva za zdravje Republike Slovenije Klinični inštitut za genetsko diagnostiko.

Kariotip je še vedno najlažji način iskanja uravnoteženih kromosomskih sprememb, kot so translokacije in inverzije, ki jih nevede nosimo v svojem genomu, povzročijo pa lahko hude posledice pri naših potomcih ali pa se končajo s spontanimi splavi. Iščemo vzroke moške in ženske neplodnosti v kromosomskih preureditvah in spremembah v številu spolnih kromosomov. Citogenetska analiza pa je še vedno zelo pomembna tudi

pri iskanju vzrokov za nastanek levkemij, kjer imajo kromosomske spremembe diagnostičen in prognostičen pomen. Ker z analizo kromosomov lahko opazujemo spremembe, ki so večje od 8Mb, so slabo resolucijo kromosomov dopolnile molekularno-citogenetske tehnike: fluorescenčna *in situ* hibridizacija in primerjalna genomska hibridizacija ali t. i. molekularna kariotipizacija, ki omogočata odkrivanje tudi submikroskopskih sprememb.

MOLEKULARNO GENETSKI LABORATORIJ

Večina genetskih napak nastane na ravni posamičnih nukleotidov. Molekularne tehnike verižne reakcije s polimerazo (PCR), ki so konec osemdesetih let pomenile revolucijo v medicinski genetiki, so osnovno orodje za določanje ciljanih mutacij pri monogenetskih boleznih ter različnih posamičnih nukleotidov (SNP-ov), ki prispevajo k razvoju kompleksnih bolezni. V molekularno-genetskem laboratoriju določamo ciljne mutacije in SNP-e pri približno 30 boleznih. Pomemben del molekularne diagnostike je hitra prenatalna diagnostika za določanje najpogostejših aneuploidij v predrojstni dobi. Z metodo pomnoževanja prob, odvisnih od multipleksne ligacije (MLPA), analiziramo mikrolelecijske in mikroduplicacijske sindrome; za iskanje mutacij v kritičnih genih pa je nepogrešljiva metoda sekvenciranja Sanger. Pomembne so tudi analize spola in določanje sorodnosti v družinah. Določamo še mutacije v genih za razvoj levkemij, supresornih genih in onkogenih. Razvoj področja molekularne genetike nameravamo usmeriti v analize RNA, ki so ključne za opazovanje ekspresije genov.

LABORATORIJ ZA GENOMIKO

Nov preskok v medicinski genetiki se je znova zgodil z razvojem novih tehnologij. Analize celotnega genoma s sekvenciranjem nove generacije (NGS) so odprle vrata za odkrivanje vzrokov številnih monogenetskih (mendelskih) bolezni. NGS je na voljo od objave Projekta humanega genoma leta 2003. Po začetni astronomski ceni milijon dolarjev na genom je zadnje

desetletje cena dostopna tudi diagnostičnim laboratorijem. Največji napredek, ki ga je ponudil NGS, je zmožnost obdelave ogromne količine podatkov in sposobnosti zagotavljanja učinkovite, hitre, in glede na količino podatkov poceni analize zaporedja DNK. V našem laboratoriju lahko trenutno v enem koraku analiziramo podatke kliničnega eksoma (prepisi genov), to je približno 5000 klinično pomembnih genov. Takšne analize so v veliko pomoč ob neznanih diagnozah, ali primerih otrok s prekrivajočimi se fenotipskimi znaki, ki lahko kažejo na različne možne sindrome. Pred obdobjem NGS je bilo iskanje vzročnih genov zelo dolgotrajno in drago. Velikokrat analiza takšnega števila prepisujočih se sekvenc ne zadošča. Takrat se odločimo za analize celotnega eksoma. Analize so zahtevne in potekajo s pomočjo računalniških orodij. Kadar gre za skupine bolezni (kardiologija, hematologija ...) raje izberemo panele, ki se omejijo na možne vzročne gene in analiza celotnega eksoma ni potrebna. NGS tehnologija nam je razširila področja delovanja v vse veje medicine (nevrologija, kardiologija, endokrinologija, okulistika, otorinolaringologija, psihiatrija, onkologija ...)

ONKOGENETIKA

Vsako rakasto obolenje je genetska bolezen, lahko je dedna ali somatska, vedno gre za spremembe v našem genetskem materialu. V onkologiji ne samo, da je pomembno najti vzroke za razvoj raka, ključno je poznavanje tistih sprememb, ki so prognozično in terapevtsko pomembne. V zadnjih nekaj letih se je zdravljenje bolnikov z rakom popolnoma spremenilo, saj je bilo ugotovljenih več molekularnih sprememb, ki so gonilo za razvoj in napredovanje raka. Pristop, ki temelji na biomarkerjih, določeni molekularni značilnosti tumorjev in ne na anatomskem mestu izvora tumorja, je privedel do uspešnega zdravljenja s tarčnimi zdravili. Tu vstopamo na področje personalizirane medicine, ko nam genetski profil določa zdravljenje bolnika: pravo zdravilo za pravega bolnika ob pravem času. Največji napredek na področju personalizirane medicine je dosegla prav onkologija.

Onkogenetika je naš novi izziv. Nekaj preiskav na tem področju že opravljamo (urologija, hematologija, ginekologija,

prav tako se izvajajo genetski posveti onkoloških bolnikov z dednimi oblikami raka. Uvedba tehnologije NGS v LMG nam je omogočila tudi razvoj onkogenetike. Rak je kompleksna bolezen, pri kateri sodelujejo številni geni in okolje, zato so analize, ki omogočajo hkrati pregled velikega števila možnih vzročnih genov in genske ekspresije, ključnega pomena. Trenutno se vzorci onkoloških bolnikov na genetske analize pošiljajo na Onkološki inštitut, na MF UL in na Kliniko Golnik. Skupni projekt Onkološkega oddelka, Oddelka za patologijo in našega KIGD je razvoj onkogenetike v naši bolnišnici. Ker je čas pri obravnavi onkoloških bolnikov izrednega pomena, je glede na dolge čakalne vrste tudi v onkologiji upravičeno, da najbolje poskrbimo za naše paciente. Vemo pa tudi, da se število rakastih bolnikov samo povečuje. Zato je uvedba nove onkogenetske dejavnosti v našem UKC utemeljena. Za razvoj področja bodo seveda potrebna vlaganja v opremo, prostore in kader. Znanje, ki ga imamo, pa bomo kot vselej, ustrezno nadgradili.

Požarna dvigala predana svojemu namenu

Andreja Koren, univ. dipl. kom.

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

V SREDO, 11. MAJA 2022, SO S SIMBOLNIM PREREZOM SLAVNOSTNEGA TRAKU V UPORABO BILA PREDANA POŽARNA DVIGALA V STOLPNICI KLINIKE ZA KIRURGIJO UKC MARIBOR.

Trak so prerezali direktor UKC Maribor prof. dr. Anton Crnjac, dr. med., višji svetnik, strokovna direktorica UKC Maribor prof. dr. Nataša Marčun Varda, dr. med., Jure Dolinar iz Sektorja za investicije in javna naročila Ministrstva za zdravje RS ter Helena Ulčar Šumčič, generalna direktorica Direktorata za zdravstveno ekonomiko Ministrstva za zdravje RS.

Predstavniki Ministrstva za zdravje Jure Dolinar je povedal, da je bila vrednost projekta 6,7 milijona evrov. Večji del je financiralo Ministrstvo za zdravje, preostanek pa UKC Maribor.

Požarna dvigala so uporabno dovoljenje pridobila 24. marca 2022, potem ko se je že 10 let nazaj začela pripravljati dokumentacija, gradnja pa julija 2020. Dvigala na vrh stolpnice Klinike za kirurgijo v 16. nadstropju pripeljejo v 30 sekundah, kar precej izboljša hitrost reševanja v primeru gašenja požara oziroma evakuacije. Dvigala so sicer namenjena tudi selitvi bolnikov med nadstropji in prevozu hrane iz kuhinje.

Trak so prerezali direktor UKC Maribor prof. dr. Anton Crnjac, dr. med., višji svetnik, strokovna direktorica UKC Maribor prof. dr. Nataša Marčun Varda, dr. med., Jure Dolinar iz Sektorja za investicije in javna naročila Ministrstva za zdravje RS ter Helena Ulčar Šumčič, generalna direktorica Direktorata za zdravstveno ekonomiko Ministrstva za zdravje RS.

Direktor UKC Maribor prof. dr. Anton Crnjac, dr. med, višji svetnik, je ob prerezu še dejal, da so obnove potrebna tudi dvigala znotraj stolpnice.

Projekt CD SKILLS je že tretji evropski projekt, ki ga Klinika za pediatrijo UKC Maribor izvaja v sodelovanju z Mestno občino Maribor in partnerji iz osmih evropskih držav

doc. dr. Jernej Dolinšek, dr. med., mag. Jasmina Dolinšek, univ. dipl. ekon. in mag. Maja Molan, univ. dipl. pol.

Foto: CD SKILLS

9

Univerzitetni klinični center Maribor je vodilni partner projekta CD SKILLS, ki ga sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru programa Interreg Danube Transnational Programme. Projekt traja od 1. 7. 2020 do 31. 12. 2022. V projekt je vključenih 13 projektnih partnerjev in 8 strateških partnerjev, partnerstvo sestavljajo bolnice, univerze, proizvajalci, lokalne skupnosti in društva iz držav Podonavja. Slovenski del konzorcija poleg UKC Maribor tvori Mestna občina Maribor. Projekt nadaljuje poslanstvo uspešno zaključenih projektov CD MEDICS, LQ-CELIAC in Focus IN CD in naslavlja izzive javnega zdravstva in obravnave celiakije v Podonavju.

Celiakija prizadene okoli 1 % prebivalstva, kar v regiji pomeni okoli 1,3 milijona ljudi. Edino zdravljenje predstavlja stroga, doživljenjska brezglutenska dieta. Bolezen vpliva na bolnika, njegovo družino, okolje in zahteva prilagajanje prehranjevalnih navad, restavracij, delovnih mest, zdravstvenih institucij in družbe, zato je prepoznana tudi kot družbeni problem, katerega reševanje zahteva sodelovanje vseh vpletenih tudi preko meja posamezne države.

Projekt razvija nove diagnostične metode, z inovativnimi metodami izobražuje bolnike in zdravstveno osebje, prizadeva si za boljši javni servis, večjo ozaveščenost splošne populacije, boljšo dostopnost do zdravljenja ter izmenjavo informacij – vse z namenom izboljšanja storitev javnega zdravstva, gostinstva in razumevanja družbe. S celostno storitvijo bomo prispevali k zmanjšanju bolniških odsotnosti, stroškov zdravstvenih storitev in k izboljšanju kakovosti življenja bolnikov s celiakijo.

Po oceni trenutnega stanja v vseh sodelujočih državah je sledilo uvajanje novih izobraževalnih metod s kombiniranjem tradicionalnih in inovativnih oblik učenja, razvoj in uvajanje novih

diagnostičnih metod in pilotnih aktivnosti z zelo različnih področij. Pilotne aktivnosti smo razdelili v dva sklopa. V prvem sklopu testiramo nove diagnostične metode za bolj učinkovito zgodnjo diagnostiko in odkrivanje zapletov, drugi sklop pa je namenjen uvajanju pilotnih storitev za izboljšanje kakovosti življenja bolnikov s celiakijo. Partnerji bomo izmenjali znanja, udeležili se bomo študijskih obiskov in tako omogočili prenos znanj in uvajanje novosti.

Projekt ima 6 delovnih paketov.

Glavni poudarek prvega delovnega sklopa je bila ocena stanja na področju obravnave celiakije in ocena ravni znanja, ozaveščenosti in potreb zdravstvenih delavcev in bolnikov.

Rezultate predhodnega projekta Focus in CD smo objavili v reviji JPGN. V najpomembnejši znanstveni reviji s področja otroške gastroenterologije sta bila aprila 2021 objavljena dva članka s predstavitev rezultatov projekta Interreg Central Europe Focus IN CD, ki jih nadgrajuje projekt CD SKILLS. Rezultate so prikazali celo na naslovnici revije.

V okviru prvega sklopa smo posodobili spletne vprašalnike ter jih uskladili z novimi priporočili Evropskega združenja za pediatrično gastroenterologijo, hepatologijo in prehrano (ESPGHAN). Projektni partnerji iz Bolgarije, Češke, Romunije in Srbije so prevedli posodobljene vprašalnike, medtem ko so partnerji iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije prilagodili obstoječe.

Rezultati omogočajo primerjave v obravnavi celiakije, analizo razlik v diagnostičnih zamudah in klinični sliki ter pripomorejo k odkrivanju in premagovanju obstoječih razlik v znanju bolnikov in zdravstvenih delavcev v Podonavju. K sodelovanju so bili povabljeni centri, ki se ukvarjajo s celiakijo, pa tudi združenja bolnikov iz regije.

Z zbiranjem podatkov o znanju in ozaveščenosti zdravstvenih delavcev in bolnikov smo začeli januarja 2021, z zbiranjem podatkov o bolnikih pa po odobritvi Komisije Republike Slovenije za medicinsko etiko. Sodelovalo je okoli 3500 udeležencev.

Preliminarna analiza podatkov je pokazala pomemben napredek v zmanjšanju uporabe invazivnih diagnostičnih postopkov, hkrati pa številne pomanjkljivosti v znanju in načinu obravnave bolnikov.

Podatke smo zbirali do maja 2022; v mesecih, ki sledijo, pa bomo opravili poglobljeno analizo obravnave celiakije v Podonavju.

Spletni tečaji o celiakiji za bolnike in zdravstveno osebje (www.celiacfacts.eu)

V okviru že zaključenega projekta Focus IN CD smo pripravili dva spletna tečaja, in sicer za bolnike s celiakijo ter za zdravstveno osebje v jezikih partnerjev (angleščina, nemščina, italijanščina, hrvaščina in madžarščina). Projekt CD SKILLS je omogočil nadgradnjo in posodobitev teh dveh »orodij« na podlagi novih mednarodnih smernic za obravnavo celiakije ESPGHAN, objavljenih leta 2020 ter postavitve novih jezikovnih različic (romunščina, češčina, bolgarščina). Naš cilj je izboljšanje znanja o celiakiji in poenotenje obravnave celiakije v Podonavju ter opolnomočenje bolnikov za boljše obvladovanje te kronične bolezni.

V projektu Focus IN CD se je pokazalo, da znanje o celiakiji ni zadovoljivo niti med zdravstvenimi delavci niti med bolniki s celiakijo. Le z dvigom ravni znanja in ozaveščenosti bomo lahko zmanjšali število nediagnosticiranih bolnikov in skrajšali diagnostične zamude ter dosegli, da bi bolniki bolje obvladovali bolezen in upoštevali dieto.

Tečaj za zdravstvene delavce je namenjen različnim profilom zdravstvenih delavcev, vsebuje informacije o celiakiji, klinični sliki, diagnostiki, zdravljenju in spremljanju celiakije ter še veliko drugega. Kdor želi, lahko svoje znanje tudi oceni.

Cilj spletnega tečaja, namenjenega bolnikom, je povečati ozaveščenost, znanje in kompetence bolnikov ter izboljšati obvladovanje bolezni. Bolniki lahko pridobijo znanja o razlogih za nastanek celiakije, načinu postavljanja diagnoze, zdravljenju celiakije in nalogah za življenje s celiakijo. Tečaj vsebuje veliko interaktivnih elementov in animacij ter različnih testov za oceno njihovega znanja.

Naša e-izobraževalna spletna orodja, ki so na voljo na povezavi <https://celiacfacts-onlinecourses.eu/>, je do konca leta 2021 obiskalo več kot 80.000 ljudi.

»Abeceda brezglutenske kuhinje«

V okviru pilotne aktivnosti projekta CD SKILLS smo s sodelovanjem partnerjev in Slovenskega društva za celiakijo v marcu 2022

pripravili **transnacionalni izobraževalni dogodek**, ki je virtualno (v živo) potekal v štirih jezikih hkrati, in sicer v slovenskem, hrvaškem, srbskem in romunskem jeziku, z namenom izboljšati znanje vseh, ki se pri svojem delu srečujejo s pripravo obrokov za bolnike s celiakijo, predvsem osebju v kuhinjah vrtcev, bolnišnic, šol in domov za starejše občane, pa tudi restavracij in hotelov. Dogodek smo poimenovali »Abeceda brezglutenske kuhinje«.

Kratek povzetek dogajanja si lahko ogledate na povezavi: https://www.youtube.com/watch?v=87BAbc_MfPI

Predstavili smo projekt, pilotne aktivnosti projekta ter »knjižnico brez glutena«, ki je na voljo na platformi (naslov najdete spodaj) in vsebuje vse naše publikacije, video vodiče in druge izobraževalne vsebine, ki so nastale v okviru evropskih projektov LQ-CELIAC, Focus IN CD in CD SKILLS. Pripravili smo predavanje z naslovom »Celiakija in pomen stroge brezglutenske prehrane« (doc. dr. Jernej Dolinšek, dr. med.), predstavili »Kratek pregled pravnih podlag in osnov HACCP-a« (mag. Jana Ačko, dr. vet. med.), govorili smo o organizaciji kuhinje, izbiri brezglutenskih sestavin in o smernicah za pripravo varnega brezglutenskega obroka (Kaja Kranjc, dipl. inž. živ. in preh.). Psihologinja (Polona Jančar, univ. dipl. psih.) je predavala o psiholoških vidikih te kronične bolezni, predstavljen je bil primer dobre prakse: Cojzla – prvi 100-% brezglutenski deli v Sloveniji (Igor Mihelič, vodja brezglutenskega obrata).

Pri organizaciji dogodka in pripravi gradiv so sodelovale Simona Kalšan Kildenfoss, Kaja Kranjc, Jana Ačko in Aja Kucuvan Mijatov iz Slovenskega društva za celiakijo.

Na dogodku so se predstavila tudi nacionalna društva za celiakijo iz sodelujočih držav ter naš projektni partner dr. Schär, največji evropski proizvajalec brezglutenskih izdelkov. V knjižnici boste našli naše izobraževalne vsebine in posnetek našega intervjuja z Emily Hampton, ki prihaja iz Angleškega društva za celiakijo in se ukvarja s izobraževanjem in certificiranjem ponudnikov brezglutenske prehrane. Ker v Sloveniji še nimamo sistema certificiranja gostinskih obratov, je to ena od nalog, ki jo bomo zagotovo vključili v morebitne naslednje projekte.

Z obiskom smo zelo zadovoljni, našega dogodka se je udeležilo več kot 600 udeležencev, največ zaposlenih iz vrtcev in šol, pa tudi

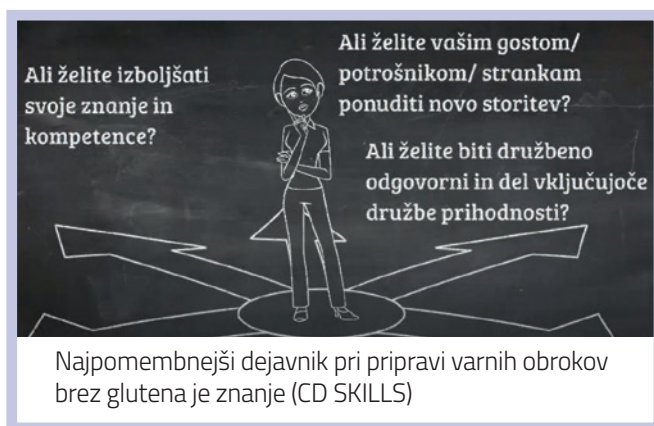
Abeceda brezglutenske kuhinje_Alphabet of gluten-free cuisine_promocijski video

bolnišnic in domov za starejše. Posnetek virtualnega dogodka, ki si ga je v zadnjih tednih ogledalo še 3000 zainteresiranih, je na voljo na naslednji povezavi <https://glutenfree.collectivibe.com/login> (potrebna je registracija).

Pripravili smo tudi promocijski video za motivacijo vsem,

ki pripravljajo brezglutenske obroke: <https://www.youtube.com/watch?v=eqax8Las2Tw&t=1s>

V okviru projekta CD SKILLS pripravljamo s sodelovanjem partnerjev iz Slovenskega društva za celiakijo obsežnejšo publikacijo, ki bo namenjena gostincem. V angleškem jeziku je »*Gluten-free guide for caterers*« že na voljo, slovenska različica pa bo izšla junija 2022.

S sodelovanjem že omenjene delovne skupine iz Slovenskega društva za celiakijo smo v okviru pilotne dejavnosti projekta CD SKILLS izdali knjižico »*Korak za korakom do obroka brez glutena*«, ki vsebuje recepte in natančna navodila, kako pripraviti varen obrok. Namenjena je vsem, ki se dnevno soočajo s pripravo dietnih

obrokov in tudi tistim, ki morajo obrok brez glutena pripraviti le občasno, ko se npr. v šoli ali vrtcu srečajo z otrokom s celiakijo. Prav bo prišla tudi tistim, ki uvajajo nove kadre na delovnih mestih v bolnišnicah in domovih za starejše. Na voljo je na spletni strani projekta: <https://www.interreg-danube.eu/approved-projects/cd-skills> (Library)

Kratka navodila za gostince z naslovom »*Priprava obroka brez glutena v javni kuhinji ali restavraciji*« poleg osnovnih napotkov, navedbe dovoljenih, tveganih in prepovedanih živil vsebujejo tudi napotke za shranjevanje živil, čiščenje površin, varno pripravo jedi, postrežbo, transport in razdeljevanje ter navodila za zaposlene in še veliko drugega. Pripravili smo tabelo, v kateri smo opredelili skupine živil: dovoljenih, tveganih in prepovedanih in predstavili pasti pri pripravi obroka brez glutena. Dodali smo napotke, kako brati deklaracije in katera dokumentacija je pri pripravi brezglutenskih obrokov

HITRO TESTIRANJE NA CELIAKIJU MED STAREJŠO POPULACIJO

V juniju 2022 bomo v okviru izvedbe pilotne aktivnosti hitrega testiranja na celiakijo izvedli hitro testiranje med starejšo populacijo v Domu pod Gorco, v Domu Danice Vogrinc in v dnevnem centru TOTI DCA Maribor.

Številnim bolnikom se celiakija odkrije z veliko zamudo, kar ima resne posledice za njihovo zdravje in splošno kakovost življenja. Neodkriti ali nezdravljeni bolniki s celiakijo so namreč izpostavljeni tveganju za razvoj resnih zapletov bolezni, vključno z osteoporozo, boleznimi ščitnice, slabokrvnostjo itd. Predstavljena metoda hitrega odkrivanja bolezni s pomočjo kapljice krvi je manj invazivna kot običajne preiskave, vendar dovolj zanesljiva.

Presejanje bomo izvajali pri starejših, ker so le-ti redko vključeni v presejalne dejavnosti in imajo pogosto nespecifične gastrointestinalne težave. Tako ostanejo brez diagnoze, kar vpliva na njihovo že tako nizko kakovost življenja ter poslabša njihovo visoko obolenost in umrljivost. Bolniki, pri katerih bo postavljen sum na celiakijo, bodo povabljeni na potrditvene preiskave.

nepogrešljiva. Plakat je dosegljiv na naslovu: https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/48/12403c8b3e8fa0b7af5243265491c66539aaf6d4.pdf

PLATFORMA ZA IZMENJAVO ZNANJ MED ZDRAVSTVENIMI DELAVCI

V okviru delovnega paketa, s katerim želimo izboljšati znanje o celiakiji, smo razvili posebno platformo (<https://cdskills.eu/>), ki je namenjena sodelovanju strokovnjakov ter izmenjavi znanj in dobrih praks. Vsak mesec predstavimo zanimiv in zahteven »primer meseca« s področja celiakije, o katerem člani razpravljajo, delijo izkušnje, izmenjujejo mnenja ter s tem širijo znanje v širšo skupnost.

Zaradi težke epidemiološke situacije smo večino dogodkov izvedli preko spleta, odpadla so vsa srečanja v živo, načrtovane študijske obiske smo »premahnili« v zadnje leto izvajanja, vsekakor pa je naš projekt, kljub omenjenim težavam, dokaz, da se da z veliko volje in določenimi prilagoditvami uspešno izpeljati projekt tudi v kriznih

časih. Pred nami je prvo srečanje partnerjev v živo, ki bo potekalo v Bukarešti med 26. in 28. majem 2022.

Celiakija je pogosto spregledana. Težava pri diagnosticiranju celiakije je, da imajo lahko bolniki zelo različne simptome in znake. Klinična slika celiakije je namreč raznolika in jo je pogosto težko prepoznati.

IZDALI SMO PRIROČNIKA, NAMENJENA BOLNIKOM in ZDRAVSTVENIM DELAVCEM

Veliko energije smo vložili v pripravo publikacij. Tako smo v okviru projekta CD SKILLS izdali priročnik za bolnike, ki smo ga poimenovali »Vodnik za življenje s celiakijo« in nudi vse potrebne informacije o bolezni, zdravljenju, o psiholoških vidikih kronične bolezni, predstavljene so zgodbe bolnikov, dodali smo posamezne recepte - nekaj osnovnih idej za brezglutensko obroko, napotke, kako urediti in organizirati varno kuhinjo brez glutena, kako varno nakupovati in pravilno brati deklaracije, kako se prehranjevati izven doma, kako se organizirati na potovanju in še veliko drugega.

Priročnik za bolnike najdete na spletni strani projekta: https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/45/1f1b60afbc03403bedbf5b7fcbf25713f48fba7b.pdf

Publikacija, namenjena zdravstvenim delavcem z naslovom »Z roko v roki s celiakijo« je na voljo na naslednji povezavi:

https://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/45/b9fc72809af4eb1bd05c0a7bf4111c5392e55aeb.pdf in vsebuje informacije o bolezni, simptomih, diagnosticiranju celiakije, o zdravljenju z brezglutensko dieto, o zgodnji diagnostiki, drugih z glutenom povezanih zdravstvenih stanjih itd.

Predstavitev projekta HosmartAI

mag. Maja Molan, univ. dipl. pol., in Igor Robert Roj, univ. dipl. org., dipl. zn.

Foto: mag. Maja Molan, univ. dipl. pol. in Jana Ujčič

PROJEKT HOSMARTAI IN ROBOT-KO FRIDO SMO PREDSTAVILI NA STROKOVNEM SEMINARJU SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KIRURGIJI Z NASLOVOM NOVOSTI IN ZNANJE KOT PODLAGA KIRURŠKI ZDRAVSTVENI NEGI V LAŠKEM 11. MAJA 2022.

Robot v zdravstvu

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji, ki deluje v okviru Zbornice zdravstvene in babilške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je v Laškem organizirala že 13. strokovni seminar. Za namene seminarja je bil izdan Zbornik predavanj z recenzijo, kjer je objavljen predstavitevni članek projekta HosmartAI – robot v zdravstvu (na strani 47). Članek je dostopen tudi preko povezave: https://www.zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2022/04/zbornik_Novosti-in-znanje_Apr22_V1.pdf

V predstavljenem članku na strokovnem seminarju smo predstavili potek projekta do maja 2022 in zastavljene dolgoročne cilje. Poudarili smo tudi izzive in naloge, ki so v tem kompleksnem projektu pred nami. V vseh projektih, kjer se uvaja umetna inteligenca, je potrebna dobra presoja in vključitev vseh etičnih komponent pri uvajanju tovrstne tehnologije – v našem primeru robot v bolnišnično okolje. Predhodno smo se v okviru projekta seznanili s socialnimi in etičnimi zadržki okolja. Opravljena je bila raziskava (s pomočjo ankete) med pacienti in zaposlenimi v UKC Maribor (raziskava je potekala v okviru Službe zdravstvene nege UKC Maribor).

Na podlagi raziskave smo ugotovili, da je velik odpor glede uvajanja robota med

zdravstvenim osebjem. Razlogi za to so na strani mnenja, da bo robot v celoti prevzel njihova delovna mesta. Poseben odpor se kaže tudi na področju socialne komponente, ker se bo robot pogovarjal s pacientom, podal pojasnilno dolžnost oz. razlago ter podal odgovore na zastavljena vprašanja glede operativnega posega in zdravljenja. Naklonjenost pacientov je najvišja v primeru, ko bo robot izmeril telesno temperaturo, nato s pomočjo pri izvajanju rehabilitacije (dihalne vaje) in podaji odgovorov, vezanih na pojasnilno dolžnost. Na podlagi opravljene ankete pripravljamo strokovni članek, ki bo objavljen v reviji s faktorjem vpliva.

Na strokovnem seminarju se je fizično predstavila tudi robotka Frida, ki je bila sprejeta z velikim zanimanjem. Po krajši osebni predstavitvi je izvedla demonstracijo dihalnih vaj za udeležence seminarja in poskrbela za novinarsko pozornost. Vsa predstavitev je potekala pod budnim nadzorom sodelavcev raziskovalcev in operaterja iz FERI UM Maribor. V UKC Maribor se nam bo pridružila 30. in 31. maja 2022. V prvih dneh se bo predvsem privajala na samo bolnišnično okolje. Obenem se bodo z njo seznanili zaposleni na dveh oddelkih

Klinike za kirurgijo, in sicer na Kliničnem oddelku za abdominalno in splošno kirurgijo ter Oddelku za torakalno kirurgijo.

Projekt HosmartAI je stoodstotno financiran s strani Evropske unije v okviru programa Obzorje 2020 (Horizon 2020). V projekt bo vključenih 3000 pacientov, 300 zdravstvenih delavcev, 600 različnih zainteresiranih akterjev, vključno z menedžerji zdravstvenega varstva. Spekter zdravstvenih ustanov pokriva vse od Domov starejših občanov (DSO), zdravstvenih ustanov na nivoju primarnega zdravstvenega varstva, zdravstvenih ustanov na sekundarnem in terciarnem nivoju in rehabilitacijskih centrov. Projekt bo izveden s pomočjo in v sodelovanju s partnerji, ki sestavljajo konzorcij 24 članov iz 13 držav: Belgije, Češke, Francije, Grčije, Irske, Italije, Latvije, Nemčije, Nizozemske, Slovenije, Španije, Švice in Velike Britanije. V projekt bo vključenih šest bolnišnic in zdravstvenih centrov (UKCMB, IRCCS, SERMAS, CHUL, AHEPA, INTRAS), in sicer natančneje iz Belgije (CHUL), Grčije (AHEPA), Italije (IRCCS), Slovenije (UKCMB) in Španije (SERMAS in INTRAS).

Mednarodni projekt Pragma-TIC, Erasmus + Digitalna pismenost na področju zdravstva za bolnišnico prihodnosti

mag. Maja Molan, univ. dipl. pol., Aljaž Valič, mag. kin., in Igor Robert Roj, univ. dipl. org., dipl. zn.

Foto: UKC Maribor

14

PROJEKT PRAGMA-TIC JE ODGOVOR NA VSE VEČJO POTREBO PO PODPORI PACIENTOM IN ZDRAVSTVENIM DELAVCEM. ZATO BOLNIŠNICE V EVROPSKIH DRŽAVAH UVAJAJO (BOLJ ALI MANJ USPEŠNO) DIGITALNO PODPORO ZA SVOJE PACIENTE. OSNOVNI NAMEN PROJEKTA JE DIGITALNO OPISMEJEVATI IN PRISPEVATI K DIGITALIZACIJI ZDRAVSTVA.

V projekt je vključenih pet partnerjev: Cente Hospitalier de Liege (vodilni partner) in Inforef iz Belgije, Latvijas Universitate iz Latvije, Psykiatrien i Region Syddanmark iz Danske in Univerzitetni klinični center Maribor. Projekt bo trajal 24 mesecev, v katerega bo vključenih 20 izvajalcev ZN in skoraj 200 pacientov iz štirih bolnišnic.

V projekt je vključenih pet partnerjev. Projekt bo trajal 24 mesecev, v katerega bo vključenih 20 izvajalcev ZN in skoraj 200 pacientov iz štirih bolnišnic.

Konzorcij bo poskrbel za vsebino učne platforme (<https://pragma-tic.eu/projekt/>), ki bo pacientu s kroničnimi obolenji omogočila vse potrebne informacije skladno z njegovimi potrebami (potek zdravljenja, prehrana, gibanje, preventiva). Dostopna bo v petih jezikih, tudi v slovenskem jeziku. V projektu bomo omogočili digitalno opismenjevanje za paciente in če bo potrebno še za zdravstveno osebje. Vodja projekta je Hilda Rezar (pomočnica direktorja UKC MB za področje ZN), vključena raziskovalca sta še Cvetka Krel

(SV ZN Oddelka za nefrologijo) in Igor Robert Roj (SV ZN Klinike za kirurgijo).

Platforma Pragma-TIC bo v primeru, da bo pacient sledil informacijam, izboljšala zdravje in kakovost življenja pacientov ter dolgoročno razbremenila zdravstvene delavce. Pacientom bo pomagala razumeti svojo bolezen, spremeniti svoje vedenje in uporabljati orodja za tele-zdravje.

Platforma Pragma-TIC bo v primeru, da bo pacient sledil informacijam, izboljšala zdravje in kakovost življenja pacientov ter dolgoročno razbremenila zdravstvene delavce.

S pomočjo projekta bomo zagotovili, da bodo izvajalci ZN s krepitvijo pacientove

avtonomije in digitalne pismenosti sposobni spremljati kronične paciente na daljavo; zagotovili, da se bo pacient ob podpori počutil varnega; pridobili zadostno mero tehnik in znanja za izvajanje izobraževalnih dejavnosti in analiziranje rezultatov; povezali se v mednarodno skupnost izvajalcev ZN; naučili uporabljati varnostna pravila in smernice dobre prakse; zagotovili jasne, konstruktivne in podpirne povratne informacije pacientom in njihovim skrbnikom.

Konzorcij bo poskrbel za vsebino učne platforme, ki bo pacientu s kroničnimi obolenji omogočila vse potrebne informacije skladno z njegovimi potrebami.

Uvodnega sestanka smo se udeležili v sredo, 9. marca, in v četrtek, 10. marca 2022.

Digitalizacija vhodne pošte z dokumentnim sistemom in E-hrambo v UKC Maribor

Jelka Rojko, viš. uprav. del., Patricija Pirš

RAZLOGI ZA UVEDBO DIGITALIZACIJE IN IZKUŠNJE Z DOKUMENTNIM SISTEMOM.

15

1. Uvod

Poglaviten razlog za uvedbo digitalizacije vhodne pošte v UKC Maribor je pogojen z ustanovitvijo glavne pisarne in posledično željo po ažurnosti postopkov upravljanja vhodne pošte.

Z digitalizacijo vhodne pošte se želi doseči pohitritev postopkov za dostop do vhodnih dokumentov v fizični obliki, ki v primerjavi z dokumenti, prejetimi po elektronski pošti, do naslovnika potujejo veliko dlje časa. Drug pomemben razlog za digitalizacijo vhodne pošte je centralizacija postopkov v glavni pisarni in posledična razbremenitev sodelavcev oz. uporabnikov dokumentnega sistema. Iz vidika uprave in zdravstvene dokumentacije je pomembno, da se zagotovi varnost podatkov pred nepooblaščenimi vpogledi, uporabnost dokumentov, njihova verodostojnost in trajnost.

2. Potrebne dejavnosti za uvedbo dokumentnega sistema

Delovni skupini, imenovani za izvedbo projekta digitalizacije vhodne pošte, se je predstavilo šest ponudnikov dokumentnih sistemov in tovrstnih storitev. Povabljeni ponudniki imajo s strani Arhiva RS pridobljen certifikat za strojno in programsko opremo ter tovrstne storitve.

Razpisna komisija je na podlagi pridobljenih informacij in znanj pripravila javni razpis, na katerem je bil izbran ponudnik, ki izpolnjuje zahtevane pogoje, ki so v skladu z ZVDAGA, UVDAG, ETZ in NP.

Sledila je notranja presoja Notranjih pravil za zajem in hrambo gradiva v digitalni obliki, ki smo jih prevzeli od Združenja zdravstvenih zavodov.

Dopolnilo se je organizacijsko navodilo za obvladovanje vhodne pošte v smislu dodanih navodil za digitalizacijo vhodne pošte in navodil za uporabo dokumentnega sistema.

3. Implementacija dokumentnega sistema za testno obdobje

Po implementaciji dokumentnega sistema je bilo obdobje dvomesečnega poskusnega testiranja. Delovna skupina je sprejela odločitev, da se dokumentni sistem za digitalizirano vhodno pošto uporablja v upravnih službah. Za vodje in tajnice oziroma pooblaščenice osebe za vhodno pošto v upravnih službah smo izvedli praktično usposabljanje. V testnem obdobju in po

njem je bilo na razpolago individualno izobraževanje. Vzporedno se je treba ukvarjati z vsebinskimi vprašanji dokumentnega sistema oz. zahtevami, ki prihajajo s strani uporabnikov.

Z digitalizacijo vhodne pošte se želi doseči pohitritev postopkov za dostop do vhodnih dokumentov v fizični obliki, ki v primerjavi z dokumenti, prejetimi po elektronski pošti, do naslovnika potujejo veliko dlje časa.

Zahteve se rešujejo z lastnim znanjem in iznajdljivostjo ter ob podpori izbranega ponudnika. Treba je obnoviti osnove pisarniškega poslovanja, saj nekatere tajnice oziroma pooblaščenice osebe niso iz vrst administrativnega kadra. Za osvojitve potrebnih veščin upravljanja dokumentov v dokumentnem sistemu je potrebno veliko usklajevanja, prilagajanja uporabnikom na eni in ponudniku storitev na drugi strani.

15

Za uporabnost dokumentnega sistema so ključni vnosi šifrantov: enotni klasifikacijski načrt, signirni načrt, določitev stopnje pravic uporabnikov po hierarhiji, šifrant partnerjev, šifrant vrste dokumentov itd., kar je treba sproti ažurirati in dopolnjevati. Dosegli smo razmeroma dobre rezultate uporabnosti dokumentnega sistema s strani uporabnikov.

4. Izkušnje z dokumentnim sistemom

Vsak začetek je težak in tudi ta ni bil drugačen. Ker ni praktičnih izkušenj z dokumentnim sistemom, je potrebno veliko sprotnega učenja in odkrivanja možnosti – ob sočasnem reševanju zahtev uporabnikov. Pomembno je iskanje vsebinskih ter funkcionalnih rešitev oz. možnost, ki jih dokumentni sistem ponuja. Pomembno je, da se sistem prilagaja zahtevam uporabnikov in ne obratno. Smisel digitalizacije se prepozna v povezanosti, učinkovitosti sistema, ažurnosti informacij, zmanjšanju človeškega vpliva in pospešitvi postopkov oz. v skrajšanju odzivnega časa.

Po implementaciji dokumentnega sistema je bilo obdobje dvomesečnega poskusnega testiranja. Delovna skupina je sprejela odločitev, da se dokumentni sistem za digitalizirano vhodno pošto uporablja v upravnih službah.

Zagotavlja se sledljivost dokumentov, kakovost in varnost obdelave dokumenta se izboljšata, saj nepooblaščen osebe do dokumenta ne morejo dostopati. V dokumentnem sistemu so pravice dostopa zelo jasno določene, poti procesa vhodne pošte do naslovnika so izjemno kratke.

Če se ugotovi, da določena služba ni pristojna za reševanje zadeve, se ta pošta nemudoma preusmeri. Za uspešno digitalizacijo je ključno sodelovanje vseh akterjev, ki lahko s spodbujanjem sodelavcev veliko dosežejo. Pridobljene izkušnje so izjemno pomembne za naslednja vključevanja v digitalne sisteme.

5. Rezultat uporabe dokumentnega sistema

- Učinkovitost Glavne pisarne – optimizacija procesa upravljanja vhodnih dokumentov
- Centralizacija postopkov (zajem, klasificiranje, signiranje in razporejanje pošte – razbremenitev sodelavcev;
- Določitev pravic dostopa do dokumentov (s podelitvijo pravic uporabnikom, uporabniškim skupinam);
- Zagotovitev varnosti podatkov dokumenta pred nepooblaščenimi vpogledi;
- Uporabnost (iskanje dokumentov po različnih metapodatkih v urejenih tekočih in stalnih zbirkah nerešenih in rešenih zadev);
- Verodostojnost dokumentov (nespremenjena vsebina dokumenta);
- Sledljivost dokumentov (revizijska sled uporabniških dostopov in aktivnosti na dokumentu);
- Trajnost dokumentov (obstojnost, dolgoročna hramba dokumentov v formatu – pravna veljavnost);
- Izločanje dokumentov po preteku roka hrambe na podlagi Klasifikacijskega načrta;

- Varovanje osebnih podatkov (pooblastila za dostop glede na stopnjo zaupnosti dokumentov);

6. Dolgoročni cilj uvedbe dokumentnega sistema

Uvedba elektronskega evidentiranja prejete pošte in njena digitalizacija je pomemben mejnik na ravni zavoda. Pomeni začetek uresničevanja izjemno pomembnega cilja, to je sistemska ureditev upravljanja z dokumentarnim gradivom v UKC Maribor in posodobitev tega področja napoveduje nove perspektive e-arhiviranja.

Pri uresničevanju vizije je izjemno pomemben prispevek zaposlenih, v smislu priložnosti vplivanja in doprinosa k prihodnjim izboljšavam.

Dosegli smo razmeroma dobre rezultate uporabnosti dokumentnega sistema s strani uporabnikov.

Jelka Rojko in Patricija Pirš: Razlogi za uvedbo digitalizacije vhodne pošte v UKC Maribor in izkušnje z dokumentnim sistemom.

Zdravstvena administracija, pogosto spregledan del zdravstvenega sistema

Duška Žolger, Jagoda Đorđević

ZAPOSLENI V ZDRAVSTVENI ADMINISTRACIJI SLOVENIJE SO SE ZBRALI NA 5. KONFERENCI SODOBNA ZDRAVSTVENA ADMINISTRACIJA.

Potem ko so lani po petih letih pogajanj dosegli dvig plačnih razredov, so tokrat sprejeli šest pomembnih sklepov s ključnim ciljem: Zdravstvena administracija naj bo enakovreden člen v obravnavi pacienta.

Zdravstvena administracija je ena najbolj spregledanih skupin zaposlenih v zdravstvu, čeprav se vsaka obravnava pacienta začne in konča ravno pri njih.

Potem ko so lani, po petih letih pogajanj, dosegli dvig plačnih razredov, so tokrat sprejeli šest pomembnih sklepov s ključnim ciljem: Zdravstvena administracija naj bo enakovreden člen v obravnavi pacienta.

Prim. asist. Daniel Grabar, dr. med., direktor Splošne bolnišnice Murska Sobota:

»Zdravstvena administracija je nepogrešljiv in pomemben del zdravstvenega sistema in vsake zdravstvene ustanove. Tega se zavedamo in zato toliko bolj pozdravljamo tovrstna srečanja. Od zdravstveno-administrativnih sodelavcev pričakujemo vse najboljše, da so urejeni, nasmejani, točni, da se znajo pogajati, po drugi strani pa se borijo za višje plače, za možnost izobraževanja. Nekdo, ki se kljub plači ukvarja z osnovnimi eksistenčnimi problemi, težko opravlja svoje delo dobro. Zato podpiram prizadevanja, da tudi plače sledijo sodobnemu razvoju.«

S konferenco želijo opozoriti na aktualno stanje, problematiko in perspektive zdravstvene administracije Slovenije. Za delo zdravstveno-administrativnih sodelavcev je potrebno ogromno znanja in

veščin. Na konferenci so sprejeli **šest konkretnih sklepov**, ki jih bodo posredovali vladi, pa tudi direktorjem slovenskih bolnišnic:

1. Vsi zaposleni v zdravstveni administraciji naj se uvrstijo na delovno mesto Zdravstveno-administrativni sodelavec 1
2. Priznajo naj se pogoji dela (24 ur, 365 dni, prisilna drža, delo s pacienti, delo z računalnikom ...)
3. Imenuje naj se predstavica, ki bo članica pogajalske skupine za korigiranje plačnih razredov
4. Zaradi težav z zaposljivostjo naj se omogoči delo preko pogodbe
5. Minister naj imenuje delovno skupino, ki se bo začela ukvarjati s poenotenjem delovanja zdravstvene administracije – enaki pogoji, standardi in normativi
6. Uvedba licenčnih točk in izobraževanja

Loredana Mejak, predsednica Strokovne sekcije pri Združenju zdravstvene administracije Slovenije:

S konferenco želijo opozoriti na aktualno stanje, problematiko in perspektive zdravstvene administracije Slovenije. Za delo zdravstveno-administrativnih sodelavcev je potrebno ogromno znanja in veščin.

»Na pragu nove vlade in novega ministra zahtevamo, da se upošteva naš prispevek pri obravnavi pacienta. Že leta opozarjamo, da nismo le administratorji, temveč zdravstveno-administrativni sodelavci, pa vendar naš poklic ni korektno prepoznan. Smo kader, ki na koncu naredi obračun zdravstvenih storitev ter zaključí zapise v čakalni vrsti. Od obračunov zdravstveni zavodi živijo, točni podatki v čakalni vrsti pa so še kako pomembni, saj se na podlagi tega izdelujejo poročila o čakalni dobi. V teh dveh konferenčnih dneh

se spoznavamo, izmenjamo izkušnje, se kaj novega naučimo, predvsem pa strnemo vrste in tako lažje dosežemo svoje cilje.«

In kako bodo o nuji sprejetja teh sklepov prepričali prihajajočega ministra za zdravje?

Milica Saje, predsednica Združenja zdravstvene administracije:

»Upamo, da se vlada čim prej sestavi, me ne bomo sedele križem rok. Da se sklepi čim prej sprejmejo, smo določile tudi predstavnico, ki bo vez z ministrstvom, verjamemo, da nam bo uspelo.«

Zdravstveni administrator je prvo ogledalo renomeja neke ustanove. Prvo sito užaljenih pacientov, kader, ki na dnevni ravni komunicira z zahtevnimi sogovorniki, kader, ki še kako pomembno prispeva h kakovosti zdravstvenih storitev.

Irena Ilešič Čujovič, predsednica Sindikata zdravstva in socialnega varstva:

»Dejstvo je, da nam je v socialnem dialogu lansko leto uspelo z dvigom plačnih razredov. Še pomembneje kot plačni razredi pa je prenos iz plačne skupine I v E4 – to je priznanje, da ste strokovni delavci v zdravstvu. Sklepi, ki ste jih sprejeli zrejo v prihodnost. Zdravstvenim administratorjem je treba dati moč razvoja, izobraževanja in izpopolnjevanja. Čaka nas naporno pogajalsko obdobje.«

Maja Zdošek, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije

»Zdravstveni administrator je prvo ogledalo renomeja neke ustanove. Prvo sito užaljenih pacientov, kader, ki na dnevni ravni komunicira z zahtevnimi sogovorniki, kader, ki še kako pomembno prispeva h kakovosti zdravstvenih storitev. Je arhiv informacij in pomemben deležnik zdravstvenih timov. Zasluži si večjo veljavo.«

Robotka Frida na prvem obisku v UKC Maribor

Andreja Koren, univ. dipl. kom.

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

V PONEDELJEK, 30. MAJA 2022, SE JE NA PRVEM OBISKU V UKC MARIBOR MUDILA ROBOTKA FRIDA.

Robotka je nastala kot rezultat projekta HosmartAI – robot v zdravstvu. Gre za mednarodni projekt, ki smo ga v UKC Maribor začeli uvajati v klinično okolje. Robotka Frida se bo neposredno vključevala v delo na dveh oddelkih Klinike za kirurgijo, in sicer na Oddelku za torakalno kirurgijo in na Kliničnem oddelku za abdominalno in splošno kirurgijo.

Na novinarski konferenci je vse zbrane najprej nagovorila strokovna direktorica UKC Maribor prof. dr. Nataša Marčun Varda, dr. med., robotko Frido pa so v nadaljevanju predstavili vodja projekta HosmartAI prof. dr. Vojko Flis, dr. med., dr. Izidor Mlakar iz Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru, izr. prof. dr. Bojan Musil, univ. dipl. psih., z Oddelka za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru ter Igor Robert Roj, dipl. zn., univ. dipl. org., strokovni vodja zdravstvene nege Klinike za kirurgijo UKC Maribor.

Po besedah prof. dr. Vojka Flisa, dr. med., je ta projekt prvi takšen projekt na svetu, kjer pilotsko uvajamo humanoidnega robota kot pomoč zdravstvenemu osebju. Robot bo v prihodnosti sodeloval na vizitah, kjer bo z različnimi zbranimi informacijami pomagal zdravstvenemu osebju. Po novinarski konferenci je sledila simulacija dela robotke Fride v bolniški sobi in interakcija z zdravstvenim osebjem ter pacientom.

4. junij – dan slovenskega krvodajalstva

Erika Kavaš, dr. med. spec. transfuziolog – predstavnica CTM UKC Maribor

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

KRVODAJALSTVO JE DRUŽBENO POMEMBNA DEJAVNOST, DRUŽBENA VREDNOTA IN ODRAZ STOPNJE OZAVEŠČENOSTI LJUDI.

Krvodajalstvo torej ni le del zdravstva, temveč tudi pomemben sociološki pojav v družbi. Kri ni le dragoceno zdravilo, temveč simbolizira človeške vezi, prijateljstvo, nesebičnost in plemenitost.

V Sloveniji smo 4. junija 1945 v Ljubljani odvzeli in konzervirali prve enote krvi, zato na ta dan praznujemo slovenski dan krvodajalstva. Od leta 1953 naprej zbiramo kri po načelih prostovoljnega neplačanega krvodajalstva z neposrednim glavnim organizatorjem krvodajalskih akcij – RKS (Rdeči križ Slovenije).

Po podatkih zgodovinskih zapisov je bil Transfuzijski oddelek v Splošni bolnišnici Maribor ustanovljen leta 1948. Prvi odvzem so opravili 28. decembra 1949. Že leta 1954 so začeli zbirati kri tudi na terenskih akcijah v okolici Maribora. Hkrati se je po celotni Sloveniji začelo razvijati prostovoljno, neplačano in anonimno krvodajalstvo.

Transfuzijske ustanove dandanes kri zbirajo, predelajo, opravljajo serološke in imunološke preiskave na označevalce bolezni hepatitisa B, C, HIV in sifilis. Pripravke krvi shranjujejo na optimalnih temperaturah in izdajajo za bolnike ob upoštevanju strokovnih in pravnih predpisov transfuzijske medicine, ki veljajo tudi za druge države Evropske unije. V Sloveniji je v zadnjih letih krvi darovalo 4 do 5 % celotnega prebivalstva Slovenije. Iz statističnih podatkov je razvidno, da v Republiki Sloveniji število krvodajalcev upada.

Pri vsakdanjem delu na področju zbiranja krvi se pogosto soočamo z negativnimi vplivi družbe in hkrati ugotavljamo, da je sistem lahko ranljiv. Vplivi gospodarske krize, tržna miselnost, promocija in vabila tujih držav k darovanju krvi in krvne plazme lahko hitro porušijo stabilne in dobre temelje prostovoljnega in neplačanega krvodajalstva v Sloveniji.

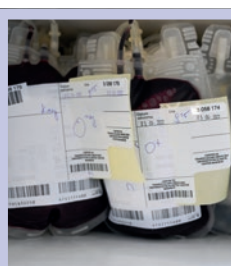
Strokovnjaki transfuzijske medicine označujemo »varno« kri kot darovano kri neplačanega krvodajalca. Socialno

ogroženi, ki želijo kri darovati le zaradi plačila, bi najverjetneje zamolčali morebitne dejavnike tveganja in odklona. Državlanska zavest nas mora spodbujati k darovanju krvi v državi, kjer živimo, saj bomo po vsej verjetnosti tudi tam zdravljeni. Zavedati se moramo, da bi morebitno pomanjkanje krvi v Sloveniji ogrozilo zdravstveni sistem in obenem tudi vse državljane oz. bolnike. Želimo, da bi krvodajalstvo tudi v prihodnosti združevalo in povezovalo ljudi v državi ne glede na politično, versko prepričanje oz. socialni status.

»Človek naj bo sočloveku človek« – družba mora izražati veliko spoštovanje in pozornost krvodajalcem za prostovoljno in neplačano darovanje krvi.

Želimo si optimalno povezovanje med ljudmi tudi na državnem nivoju, saj želimo v prihodnje ohraniti prostovoljno, neplačano in anonimno krvodajalstvo v Republiki Sloveniji.

Čestitke in zahvala vsem
krvodajalkam in krvodajalcem!

Krvodajalec stokratnik

Andreja Koren, univ. dipl. kom.

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

M AJA SMO V CENTRU ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO UKC MARIBOR GOSTILI NOVEGA VITEZA KRVODAJALSTVA.

20

Tako namreč pravimo tistim krvodajalcem, ki so s svojim stotim darovanjem krvi vstopili v klub t. i. stokratnikov. Za to plemenito dejanje se je letošnje pomlad, natančneje 17. maja 2022, odločil Danijel Cvilak.

Brez darovalcev krvi si ne znamo predstavljati napredka medicine, saj je večina vej medicine prežeta s potrebo po krvi, ki je brez vseh ljudi, ki dnevno prihajajo k nam darovat, ne bi bilo.

Bojana Bizjak, dr. med. (predstojnica Centra za transfuzijsko medicino UKC Maribor): »Izredno smo veseli, saj je ob tovrstnih dogodkih vedno priložnost, da se našim stokratnikom zahvalimo za njihovo vztrajnost. So namreč neprecenljiv člen te trdne verige, ki povezuje bolne z zdravimi. Brez darovalcev krvi si ne znamo predstavljati napredka medicine, saj je večina vej medicine prežeta s potrebo po krvi, ki je brez vseh ljudi, ki dnevno prihajajo k nam darovat, ne bi bilo.«

S ponedeljkom, 30. maja 2022, se odvzemi krvi krvodajalcem ponovno izvajajo v kletnih prostorih Centra za transfuzijsko medicino UKC Maribor. Vljudno prosimo krvodajalce, da se odzovejo na vabila Rdečega križa, ki jih prejmejo po SMS-u, vse tiste, ki pa bi želeli darovati kri, pa prosimo, da se predhodno najavijo na telefonski številki 041 320 796 ali 041 479 242 (vsak delovnik do 15. ure, torek do 17. ure). Odvzemi krvi sicer potekajo vsak ponedeljek med 7.30 in 12.00, če ni načrtovana terenska krvodajalska akcija, vsak torek med 7.30 in 17.00 ter četrtek med 7.30 in 12.00. V ponedeljek, sredo in petek potekajo načrtovane terenske krvodajalske akcije.

5. maj – Mednarodni dan higiene rok

Združimo se za varnost: očistimo roke

Nataša Vogrin, dipl. m. s.

Foto: arhiv UKC Maribor

ČISTE ROKE SO KLJUČNEGA POME-
NA ZA PREPREČEVANJE PRENOSA
OKUŽB. V EVROPSKIH BOLNIŠNICAH
VSAKO LETO OD 5 DO 10 ODSOT-
KOV PACIENTOV ZBOLI ZA OKUŽBO,
POVEZANO Z ZDRAVSTVENO OSKRBO.

Ob mednarodnem dnevu higiene rok
je v UKC Maribor tudi letos potekala
promocija higiene rok.

Ogroženi so tudi zdravstveni delavci in
drugi zaposleni v bolnišnici. Pogosto so
vzrok za okužbo prav kontaminirane roke
zdravstvenih delavcev.

Ob mednarodnem dnevu higiene rok
je v UKC Maribor tudi letos potekala
promocija higiene rok. Zaposleni z Enote
za bolnišnične okužbe smo z namenom
promocije in motivacije postavili
promocijski stojnici v OP bloku Klinike
za kirurgijo in bolnišnični jedilnici, kjer so
zaposleni lahko pridobili vse potrebne
informacije in predstavitev pravilne
tehnike razkuževanja rok ter izvedli
kontrolno ustreznosti razkuževanja rok.
Na stojnici so bila na voljo tudi žepna
razkužila ter informativne zloženke.

V UKC Maribor dajemo higieni rok velik
pomen. Z rednimi izobraževanji, učnimi
delavnicami in promocijami želimo
vzdrževati ustrezen nivo higiene in s tem
varnosti tako za paciente, zaposlene in vse,
ki vstopajo v našo ustanovo. Ustrezna higi-
ena rok zdravstvenega osebja je temeljni,
najpreprostejši, najcenejši in najučinko-
vitejši način za preprečevanje prenosa
mikroorganizmov.

V UKC Maribor dajemo higieni rok
velik pomen. Z rednimi izobraževanji,
učnimi delavnicami in promocijami
želimo vzdrževati ustrezen nivo
higiene.

Vsakoletno ozaveščanje o higieni rok ima
pomembno vlogo pri izboljševanju in os-
vojitvi najboljših praks za preprečevanje
in obvladovanje okužb ter preprečevanje
širjenja nalezljivih bolezni. Higiena rok v da-
našnjem času, ko se soočamo z epidemijo
covid-19, dobiva še večji pomen. Postala
je nepogrešljiv del našega vsakdana, post-
ala je dejanje, ki rešuje življenja.

V naših rokah je, da skrbimo za higieno rok
in tako rešujemo življenja.

Obisk estonske delegacije zdravstvenih delavcev

S. T.

Avtor: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

VČETRTEK, 21. APRILA 2022, JE UKC MARIBOR OBISKALA DELEGACIJA ZDRAVNIKOV IN DRUGIH ZDRAVSTVENIH DELAVCEV IZ TALINSKE BOLNIŠNICE NORTH ESTONIA MEDICAL CENTER – PERH TALIN.

Seznani so se z delovanjem našega kliničnega centra, organizacijo, kadri, kliničnim delom, terciarno dejavnostjo in drugimi področji.

V želji, da bi dodobra spoznali našo ustanovo, smo jih popeljali po OP bloku, ki jim ga je predstavil organizacijski vodja Klinike za kirurgijo doc. dr. Igor Movrin, dr. med., Oddelek za kardiologijo in angiologijo je predstavil predstojnik oddelka doc. dr. Husam Franjo Naji, dr. med., delo in prostore Urgentnega centra pa

Andrej Hohnec, dr. med. Ob koncu obiska so strokovni direktorici prof. Nataši Marčun Varda, dr. med., ki jih je

gostila, izrazili zahvalo ter poudarili visoko strokovnost kadra in načina dela.

Nov bralno-igralni kotiček

Maja Vičič, dr. med.

Foto: arhiv oddelka

KER K DOBRI PREDOPERATIVNI PRIPRAVI OTROKA SODI TUDI PRIMERNA PSIHOLOŠKA PODPORA, SMO NA ODDELKU OTROŠKE KIRURGIJE PONOVO VZPOSTAVILI MAJHEN IGRALNO-BRALNI KOTIČEK, KJER SI LAHKO TUKAJ HOSPITALIZIRANI OTROCI IZPOSODIJO IGRAČKE, S KATERIMI SI KRAJŠAJO ČAS, MEDTEM KO ČAKAJO NA OPERATIVNI POSEG ALI PO NJEM.

Igračke so primerne za različne starostne stopnje, ter takšne, ki jih lahko primerno očistimo in pripravimo za ponovno uporabo. Posebej se zahvaljujemo portalu Dobrodelko, ki deluje preko društva Humanitarček, ki je organiziralo in doniralo številne učne igračke, s katerimi spodbujamo otrokov razvoj.

Prav tako gre zahvala številnim mamicam, ki so nam pri tem priskočile na pomoč. Pod mentorstvom Irene Černelc so v knjižnici

Bistrica ob Sotli ročno izdelali medvedke, ki bodo razveselili marsikaterega nadebudneža.

Učna delavnica »Orodje za sr(e)čno bivanje in delovanje«

Teambuilding na Oddelku za očne bolezni UKC Maribor

prof. dr. Dušica Pahor, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za očne bolezni

23

PO DVEH LETIH EPIDEMIJE, VSEH OMEJITEV IN SAMOODPOVEDOVANJA SE JE MED ZAPOSLENIMI SPONTANO POJAVILA ŽELJA PO SKUPNEM DRUŽENJU VSEH ZAPOSLENIH.

Odločili smo se za teambuilding, kjer smo lahko vsi sodelovali. Imeli smo srečo, da se s tem področjem poklicno ukvarja sestra naše dipl. med. sestre Nataše Krstnik, Sabina Košmrli Kaučič, sicer profesorica biologije in filozofije, ki je bila pripravljena za vse zaposlene na oddelku pro bono izvesti učno delavnico z naslovom »Orodje za sr(e)čno bivanje in delovanje«. Predlog smo s hvaležnostjo sprejeli in s pomočjo sestre

Tanje Demšar, ki je bila glavni koordinator srečanja, in naše službe za stike z javnostjo, predvsem Rebeke Gerlič, izvedli celoten projekt. Učne delavnice se je udeležilo 58 zaposlenih. Takšne udeležbe ni bilo v oddelku še nikoli. Pomembno je, da je ideja prišla s strani vseh zaposlenih in ne s strani vodstva, saj se je s tem pomen delavnice bistveno spremenil in povečal.

Odločili smo se za teambuilding, kjer smo lahko vsi sodelovali.

Ni šlo za nobeno prisilo, obvezo, ampak spontano odločitev zaposlenih, ki

so želeli utrditi sodelovanje in izboljšati skupinsko delo, kar se nato prenese na naše bolnike. Ob tej priliki smo izrekli iskrene čestitke za okrogli 50. rojstni dan naši Nataši in ji iz vsega srca zaželeli čimprejšnje okrevanje ter vrnitev v delovno okolje.

Predavateljica nas je popeljala v popolnoma drug svet, kot smo ga vajeni. Učna delavnica se je začela s predavanjem o orodjih, tehnikah in metodah v življenju z možnostjo, da zaživimo prebujeno življenje in se notranje osvobodimo. Uvodnemu predavanju je sledila prava učna delavnica ali »teambuilding«. Namen naše

Udeleženci na učni delavnici v Art kavarni hotela Piramida.

predavateljice je bil, da bi po tem srečanju z novim znanjem zaživel in se osvobodil samega sebe.

Predavateljica je tudi pisateljica, radijska govornica, voditeljica tečajev »Magičnost življenja«. Izdala je že štiri knjige; zadnja knjiga z naslovom »Srčni učitelj« je bila razprodana v treh mesecih. Danes vodi številne delavnice, predavanja, seminarje in tečaje, v katerih udeležencem različnih starosti in poklicev predstavlja učinkovita in varna orodja za uspešno, zdravo, pristno, avtentično in lahkotnejše življenje.

Predavateljica nas je popeljala v popolnoma drug svet, kot smo ga vajeni. Učna delavnica se je začela s predavanjem o orodjih, tehnikah in metodah v življenju z možnostjo, da zaživimo prebujeno življenje in se notranje osvobodimo.

Kot predstojnica sem bila neizmerno vesela, da so zaposleni sami predlagali srečanje – še posebej v teh težkih časih ob izjemni obremenitvi ter kadrovski in prostorski stiski. S tem smo pokazali, da si resnično želimo timskega dela, saj se zavedamo, da je to edina pot do boljših rezultatov in zadovoljstva na delovnem mestu.

Uvodnemu predavanju je sledila prava učna delavnica ali »teambuilding«. Namen naše predavateljice je bil, da bi po tem srečanju z novim znanjem zaživel in se osvobodili samega sebe.

V letu 2021, ko smo kljub nemogočim razmeram izvedli celoten dogovorjen operativni program in celo povečali program zdravljenja bolnikov z boleznijo makule, je učna delavnica vsem zaposlenim dala izjemno moč, energijo in prepričanje, da

lahko kot tim dosežemo skoraj nemogoče. Ponosna in vesela sem, da imam možnost delati s takšno ekipo, ki ji ne zmanjka energije in je polna dobrih idej. Delavnica, ki je trajala skoraj dve uri, je bila izjemno zanimiva in vsak od nas je užival v novih spoznanjih. Postali smo bogatejši za nove življenjske izkušnje. Ob koncu srečanja smo si bili vsi edini, da je bilo dobro, zanimivo in da bo treba to še večkrat ponoviti.

V letu 2021, ko smo kljub nemogočim razmeram izvedli celoten dogovorjen operativni program in celo povečali program zdravljenja bolnikov z boleznijo makule, je učna delavnica vsem zaposlenim dala izjemno moč, energijo in prepričanje, da lahko kot tim dosežemo skoraj nemogoče.

Čestitke ob rojstnem dnevu.

Z leve proti desni Tanja Demšar, Sabina Košmrlj Kaučič, Nataša Krstnik.

100 let napredka mednarodnega babištva

Tita Stanek Zidarič, Saša Matko, Rosemarie Franc, dipl. bab.

Foto: arhiv UKC Maribor

PRED STO LETI JE BILA V BELGIJI USTANOVLJENA MEDNARODNA UNIJA BABIC, PREDHODNICA MEDNARODNE ZVEZE BABIC (ICM), KI SE JE OD TAKRAT SPREMENILA V TO, KAR JE DANES; GLOBALNA NEVLADNA ORGANIZACIJA, KI PREDSTAVLJA VEČ KOT 140 ZDRUŽENJ BABIC V VEČ KOT 120 DRŽAVAH. SKUPAJ TA ZDRUŽENJA PREDSTAVLJAJO VEČ KOT MILIJON BABIC PO VSEM SVETU.

Babice po vsem svetu se zato lotevamo letošnjega praznovanja nekoliko drugače. Namesto da bi proslavljale samo 5. maja na mednarodni dan babic, so in bodo naše aktivnosti zaznamovale celotno leto 2022. Tako bomo še naprej vztrajno opozarjali na naš poklic in na delo babic ter babičarjev, ki je usmerjeno v kakovostno skrb žensk, otrok in družin.

Ob 100-letnici Mednarodne babiške zveze smo naredili prostor za razmislek o naši zgodovini in njenem vplivu na babice. Skozi ta objektiv odpiramo vprašanja, povezana z identiteto, raso, spolom, sposobnostjo in vključenostjo našega poklica ter naše globalne babiške skupnosti v zdravstveni sistem.

Predstavljajte si svet, kjer bi babice imele:

- enakopravno, pravično plačilo
- poštene delovne pogoje in zaščito
- standardizirane okvire predpisov
- enake možnosti za izobraževanje

Naš svet bi bil videti tako drugače, zato ohranjamo sanje.

Predstavljajte si, da babice:

- ne bi bile zatirane s strani hierarhičnega, patriarhalnega zdravstvenega sistema. Da bi bile spoštovane s strani ostalih zdravstvenih strokovnjakov. Da bi dosegli politiko enakosti spolov tudi na področju plač. Da bi dobile zakonsko zaščito pred

nasiljem in nadlegovanjem. Če bi vse to izpolnili, bi lahko rešili 4,3 milijona življenj na leto do leta 2034.

- uživajo podporo, da lahko delujejo polno v okviru svojih kompetenc in poklicnih dejavnosti. Kako bi bilo, če bi bile prepoznane kot samostojne in vodilne strokovnjakinje, odgovorne za načrtovanje, organizacijo in obravnavo žensk od prvega pregleda v nosečnosti pa do konca poporodnega obdobja? Kontinuirana babiška obravnava je nujna za izboljšanje maternalnega in neonatalnega zdravja in dosego ciljev trajnostnega razvoja. Zakonodaja, ki bi podpirala in dovoljevala babicam po celem svetu delovati v okviru svojih kompetenc, bi okrepila primarno zdravstveno varstvo in vplivala na zdravje in srečo družin ter celotne skupnosti;
- doživijo, da so prepoznane kot samostojne zdravstvene strokovnjakinje, ki jih ne zamenjujejo z medicinskimi sestrami, porodničarji ali drugimi zdravstvenimi strokovnjaki. Več žensk bi bilo obravnavanih s strani najbolj usposobljenih strokovnjakinj, predvsem za obravnavo zdravih nosečnic, porodnic, otročnic in njihovih novorojenčkov;
- lahko vplivajo na zmanjšanje maternalne umrljivosti. V okviru tega cilja si želimo do leta 2030 zmanjšati stopnjo maternalne umrljivosti. Vlaganje v babice bi do leta 2035 preprečilo približno dve tretjini maternalnih in neonatalnih smrti, s čimer bi rešili 4,3 milijona življenj na leto;
- pridobijo prepoznavo in veljavo, kajti vlaganje v babice bo okrepilo delovanje zdravstvenega varstva na primarni ravni in omogočilo ženskam, otrokom in njihovim družinam dostop do zdravstvenega sistema. Posledično bi to imelo pozitiven vpliv tudi na sekundarni in terciarni nivo, večje zaupanje in s tem še boljše rezultate babiške obravnave;
- lahko vplivajo na zagotovitev univerzalnega dostopa do storitev reprodukativnega zdravstvenega varstva do leta

2030. Babice so na podlagi svojega izobraževanja, obsega prakse, kompetenc in edinstvenega odnosa z ženskami ter njihovimi družinami v idealnem položaju, da zagotovijo informacije, obravnavo in podporo ženskam v času načrtovanja družine, nosečnosti, poroda in poporodnega obdobja.

V Sloveniji bi morali na delovanje babic biti ponosni, saj je bila prva babiška šola v Evropi ustanovljena leta 1753 v Ljubljani, pouk pa je potekal v slovenskem jeziku. Slovenske babice so bile pred 100 leti zelo napredne in izredno predane svojemu poklicu. Že davnega leta 1919 so ustanovile Društvo diplomiranih babic. Z namenom medsebojnega obveščanja in razvoja stroke je društvo leta 1929 začelo izdajati časopis, imenovan »Babiški vestnik«, ki je imel vlogo permanentnega izobraževanja babic. V njem so babice že takrat opozarjale na stiske babic in težke pogoje dela. Večkrat je bilo poudarjeno zelo slabo plačilo za tako težko in naporno delo. V Babiškem vestniku niso pisali samo o pravicah babic, ampak tudi o njihovih dolžnostih, o moralnem in etičnem delu. Pomemben vpliv babištva na slovenski narod kaže tudi dejstvo, da je babištvo zraven jasličarstva

in peke potic od decembra 2021 vpisano v Register nesnovne kulturne dediščine, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS. Babištvo je nominirano za Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva: znanja, veščine in prakse. Nominacijo so poleg združenja babic iz Slovenije pripravila še združenja babic s Cipra, Kirgiške republike, Kolumbije, Luksemburga, Nemčije, Nigerije in Toga skupaj z ministrstvi in strokovnjaki s področja kulture in javnega zdravja. Odločitev o nominaciji bo sprejeta predvidoma decembra prihodnje leto, skupno nominacijo pa je sekretariatu Unescove Konvencije o varovanju nesnovne kulturne dediščine v Parizu v imenu sodelujočih držav oddala Nemčija. Babištvo kot nesnovna dediščina obsega znanja in veščine, ki prispevajo k dobrobiti žensk, dojenčkov, otrok in družin; babice namreč zagotavljajo neprekinjeno oskrbo in podporo med naravnimi procesi nosečnosti, poroda in po rojstvu. Babištvo tako prispeva k uresničevanju temeljnih človekovih pravic, zlasti pravic žensk, poleg tega pa vključuje posebne kulturne prakse, besedišče, praznovanja in obrede.

Prav in smiselno je, da se v Sloveniji zavemo, da je babiški poklic samostojno reguliran poklic, enakopraven z vsemi ostalimi poklici v zdravstvu, in nepogrešljiv del slovenskega zdravstvenega varstva.

Ob mednarodnem dnevu babic je prav, da razmislimo tudi o stoletnem napredku slovenskega babištva. V Sloveniji smo namreč več kot 230-letno tradicijo izobraževanja babic popolnoma prekinili (leta 1984) in ga šele leta 1996 ponovno uvedli na visokošolskem nivoju. Babice se lahko izobražujejo zgolj na eni fakulteti v državi, ki letno vpisuje samo 30 mest. Krajše časovno obdobje se je lahko vpisalo samo 20 bodočih babic. Zaradi majhnega števila vpisnih mest število babic komaj zadostuje zgolj potrebam porodnega bloka. V okviru napisanih in sprejetih kompetenc pa z gotovostjo lahko trdimo, da je področje delovanja babic tudi primarno zdravstveno varstvo, področje ginekologije, neonatologije, patronažnega varstva in zdraviliške dejavnosti. Priznavanje babištva kot

avtonomne profesije omogoča babicam strokovni razvoj in razvijanje kompetenc; ženskam, otrokom in njihovim družinam pa celostno oskrbo, ki pripomore k telesnemu in duševnemu zdravju, zajema pa tudi duhovni vidik, ki pripomore k blagostanju vse družine. Iz navedenih razlogov moramo nujno okrepiti delovanje babic na vseh ravneh zdravstvenega varstva in jim omogočiti vključevanje v načrtovanje in odločanje o razvoju in izvajanju stroke, znanj in veščin, pomembno mesto pa bi morale dobiti tudi v politiki, saj se le tako lahko razvijajo globalne strateške usmeritve za babištvo. Vsekakor pa se morajo tudi babice zavedati samostojne vloge in v okviru sprejetih kompetenc prevzemati odgovornost za opravljeno delo. Le nekaj zdravstvenih domov in bolnišnic omogoča babicam vodenje zdrave nosečnice (pet preventivnih pregledov), kar je danes dolga le za nekatere nosečnice in vodi v neenakost pri obravnavi žensk. Smiselno bi bilo podpreti tudi ureditev t. i. babiških hiš, v katerih bi delovale izkušene babice.

Delovanje babic je treba nujno okrepiti tudi v poporodnem obdobju in jih vključiti v delo na terenu, dodati tri poporodne obiske v prvih dneh po odpustu matere in novorojenčka iz porodnišnice. Poporodno obdobje je eno izmed zelo zahtevnih, kjer se nemalokrat zamaje duševno zdravje matere, ki v vsej svoji vnemi in družbenim pritiskom skuša narediti vse in še več, da bi lahko zadostila kriterijem, ki si jih je postavila – biti

»super mama«. Tukaj je pomembno, da babice postanejo še bolj dostopne za to ranljivo skupino, in sicer s pravočasnim prepoznavanjem in hitrim ukrepanjem v sodelovanju z ostalimi strokovnjaki.

Močan vpliv družbe na babice in obratno je zadosten kazalnik, kako nujne so bile in še bodo nekatere spremembe tako na področju izobraževanja babic kot ozaveščanja družbe. Izjemno pomembni so bili koraki, ki so jih babice prehodile čez stoletje, da bi izkazale podporo ženskam, otrokom in družinam. Še danes smo babice tiste, ki jim v očeh družbe priznavajo pomembnost, vendar je prav, da jim nekatere dejavnosti vrnemo v skladu s poklicnimi kompetencami.

Prav in smiselno je, da se v Sloveniji zavemo, da je babiški poklic samostojno reguliran poklic, enakopraven z vsemi ostalimi poklici v zdravstvu, in nepogrešljiv del slovenskega zdravstvenega varstva. Kot takšen zavezuje vse babice in babičarje k dobremu medsebojnemu sodelovanju tako s predstavniki zdravstvene nege kakor tudi ostalimi zdravstvenimi strokovnjaki, ki naj temelji na vzajemnem medsebojnem priznavanju, spoštovanju in zaupanju. Vztrajnost babic in babičarjev nima meja, ima le pogum in srce, da premika meje o njihovi usposobljenosti, vzpostavljanju zaupanja in varnosti za boljše življenje celotne družbe.

Utrinki ob dnevu medicinskih sester

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

10. kongres delovnih terapevtov Slovenije

Leonida Krajnc, dipl. del. ter., Dušanka Nahtigal, dipl. del. ter., Matej Karner, viš. fiziot., Barbara Harc, dipl. del. ter.

Foto: Albert Podrekar

28

NA 10. KONGRESU DELOVNIH TERAPEVTOV SLOVENIJE, KI GA JE ORGANIZIRALA ZBORNICA DELOVNIH TERAPEVTOV SLOVENIJE, SMO AKTIVNO SODELOVALI ŠTIRJE DELOVNI TERAPEVTI Z ODDELKA ZA PSIHIATRIJO UKC MARIBOR.

Kongres je potekal 9. in 10. maja v Portorožu, v hotelu Bernardin. Leonida Krajnc, dipl. delovna terapevtka, je bila aktivna v organizacijskem odboru kongresa.

Kongres je potekal 9. in 10. maja v Portorožu, v hotelu Bernardin.

Matej Kraner, dipl. delovni terapevt, ter Dušanka Nahtigal, dipl. delovna terapevtka, sta imela aktivno udeležbo z izvedbo izkustvene delavnice pod imenom Komunikacijska skupina. Namen delavnice je bil udeležnim delovnim terapevtom predstaviti praktično izkušnjo poteka komunikacijske skupine, ki jo na Oddelku za psihiatrijo redno ter uspešno izvajamo pri hospitaliziranih pacientih v okviru delovno-terapevtske obravnave. Na delavnici sta najprej predstavila teoretična izhodišča komunikacijske skupine, njen namen, vlogo delovnega terapevta v skupini ter zakonitosti izvedbe skupine.

Namen delavnice je bil udeležnim delovnim terapevtom predstaviti praktično izkušnjo poteka komunikacijske skupine, ki jo na Oddelku za psihiatrijo redno ter uspešno izvajamo pri hospitaliziranih pacientih v okviru delovno-terapevtske obravnave.

V drugem delu delavnice smo izkustveno izvedli primere vaj, in sicer uvodne spoznavne socialne vaje, vaje za trening interakcijskih, komunikacijskih ter kognitivnih spretnosti. Udeleženi delovni terapevti so

podali pozitivno izkušnjo, zadovoljstvo z izvedbo ter pridobljeno uporabno znanje, ki ga lahko prenesejo v svoje delovno okolje. Hkrati so tudi izrazili željo po nadaljnjem tovrstnem izobraževanju.

Prispevek z naslovom »Ali ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja ponuja uspešno rehabilitacijo in s tem nove priložnosti?« je predstavila Barbara Harc, dipl. del. ter., na Enoti za forenzično psihiatrijo. V prispevku

je bila osvetljena delovno-terapevtska obravnava, terapevtske dejavnosti in okolje, kjer se dejavnosti izvajajo. Kot izziv pri delu s forenzičnim bolnikom so bili predstavljeni kontekst zapletenih pravil (varnostni aspekt), problemi in potrebe forenzičnih bolnikov na poti k čim boljši rehabilitaciji in v smeri resocializacije oz. morebitne ponovne vključitve v širše okolje.

Priznanje »ADMA odličnost leta 2022« v roke Slavici Keršič iz UKC Maribor

Andreja Koren, univ. dipl. kom.

Foto: Albert Podrekar

VLETOŠNJEM MAJU JE V PORTOROŽU POTEKAL KONGRES ADMA, OSREDNJI LETNI DOGODEK ZA VSE, KI DELUJEJO NA PODROČJU POSLOVNE PODPORE.

Podpora menedžmentu predstavlja ključno mesto v organizacijah, saj upravlja številne procese, ki vplivajo na stabilnost, predvidljivost in organiziranost delovanja same organizacije.

V okviru kongresa ADMA 2022 so v četrtek, 19. maja 2022, podelili tudi priznanje ADMA odličnost leta 2022, ki ga je letos prejela zmagovalka izbora ADMA odličnost leta 2022 Slavica Keršič, vodja Enot za zdravstveno administracijo UKC Maribor. Priznanje ADMA odličnost leta je prestižno priznanje, s katerim se izpostavljajo uspešni in perspektivni posamezniki, ki delujejo na področju podpore menedžmentu, posamezniki, ki gradijo in povezujejo odnose na ravni celotne organizacije, ter vse tiste, ki pomembno prispevajo k uspešnosti le-te. Priznanje podelujeta Planet GV s portalom in revijo ADMA ter Zveza klubov poslovne odličnosti Slovenije.

Slavica Keršič je v UKC Maribor zaposlena že 34 let. Od pripravnice v administraciji jo je pot vodila na Oddelek za ORL in MFK ter v Finančno-računovodsko službo, kjer si je v

enajstih letih dela pridobila ogromno novih znanj in neprecenljive izkušnje. V tem času je napisala tudi diplomsko nalogo z naslovom Organizacija strokovnih srečanj v UKC Maribor. Po končanem študiju je takratni vodja Finančno-računovodske službe Marjan Javornik predlagal direktorju njeno prerazporeditev v Znanstveno-raziskovalni oddelek, kjer se je nato ustanovila Enota za organizacijo strokovnih srečanj. Zanj je bila to neprecenljiva izkušnja in izkaz zaupanja vodstva UKC Maribor. Zaradi širitve in vedno večjega povpraševanja po organizaciji dogodkov se je nato ustanovil Center za odnose z javnostmi in marketing, ki se mu je priključila Enota za organizacijo strokovnih srečanj. V Centru je bila zaposlena do leta 2018, ko ji je takratni direktor prof. dr. Vojko Flis, dr. med., ponudil delovno mesto vodje zdravstvene administracije v okviru Kadrovskega oddelka, kjer deluje še danes. Slavica Keršič je tudi članica upravnega odbora Združenja zdravstvene administracije Slovenije, v katerem stremijo k izboljšanju delovnih pogojev zdravstveno-administrativnih sodelavcev.

Na vprašanje, na katerega od svojih kariernih dosežkov je najbolj ponosna, Keršičeva odgovarja, da je to zagotovo njeno znanje in izkušnje, ki jih je z leti pridobila na

delovnih mestih ter nadgradila s študijem poslovnega sekretarja. Ponosna je tudi na ustanovljeno Enoto za strokovna srečanja v UKC Maribor in na novosti, ki so jih integrirali v delovne procese z namenom optimizacije dela, ki so še danes v uporabi.

V zadnjih dveh letih se je kot vodja Enot za zdravstveno administracijo spopadla tudi z velikimi izzivi, ki jih je prinesla epidemija koronavirusa. Na prvem mestu so bile zagotovo kadrovske težave in takrat je bila najbolj pomembna dobra organizacija kadra, prerazporeditve, sodelovanje in medsebojno razumevanje ter velika prilagodljivost.

Slavica Keršič je ob prejemu priznanja povedala: »Dobiti tako prestižno priznanje, kot je naziv zmagovalka izbora ADMA odličnost leta 2022, je res neprecenljivo. Vesela in ponosna sem, da se ceni dolgoletni neumorni trud pri uvedbi izboljšav na delovnem mestu. Na tem mestu bi se želela zahvaliti vsem svojim dosedanjim predstojnikom in direktorjem, svojim koordinatorjem v Enoti za zdravstveno administracijo, vsem zdravstveno-administrativnim sodelavkam in sodelavcem ter sodelavcem v Kadrovskem oddelku za vso podporo, ki so mi jo nudili v teh letih. Zahvala Planetu GV s portalom in revijo ADMA ter Zvezi klubov poslovne odličnosti Slovenije.«

CD SKILLS – 5. sestanek organizacijskega odbora v Bukarešti

Doc. dr. Jernej Dolinšek, dr. med, mag. Maja Molan, univ. dipl. pol, mag. Jasmina Dolinšek, univ. dipl. ekon. in Katja Knez, univ. dipl. prev.

PREDSTAVNIKI UKC MARIBOR SO SE KOT VODILNI PARTNERJI PROJEKTA CD SKILLS UDELEŽILI 5. SESTANKA ORGANIZACIJSKEGA ODBORA (5TH STEERING COMMITTEE MEETING) V BUKAREŠTI, V PETEK, 27. MAJA 2022, IN SOBOTO, 28. MAJA 2022.

Po skoraj dveh letih sestankov na spletni platformi ZOOM so romunski partnerji organizirali prvi sestanek v živo, ki se ga je udeležilo 12 projektnih partnerjev in 2 pridružena partnerja, romunsko društvo za celiakijo ter predstavniki podjetja Schär, glavnega ponudnika izdelkov brez glutena.

Prvi dan smo posvetili vsebinskemu in finančnemu pregledu projekta in ocenili napredek. Svoj prispevek k doseganju ciljev projekta so predstavili vsi partnerji. Po pregledu dosedanjega dela smo pripravili načrt aktivnosti in financ do konca projekta.

Po skoraj dveh letih sestankov na spletni platformi ZOOM so romunski partnerji organizirali prvi sestanek v živo, ki se ga je udeležilo 12 projektnih partnerjev in 2 pridružena partnerja.

Isti dan je potekala tudi okrogla miza na temo sledenja bolnikov s celiakijo s pomočjo registra. Svoje izkušnje z vzpostavljanjem registrov so predstavili projektni partnerji iz Romunije, Madžarske in Moldavije ter vabljeni govorci s Švedske, Norveške in Italije.

Drugi dan je potekala mednarodna znanstvena konferenca z naslovom *Celiac Disease diagnosis – All is old, and all is new*, na kateri so strokovnjaki s področja celiakije iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Romunije in Finske predstavili izzive s postavljanjem diagnoze te bolezni. Hkrati smo organizirali individualne vsebinske in finančne sestanke med vodilnim partnerjem in posameznimi projektnimi partnerji.

Ocenjujemo, da je 5. sestanek organizacijskega odbora potekal zelo uspešno.

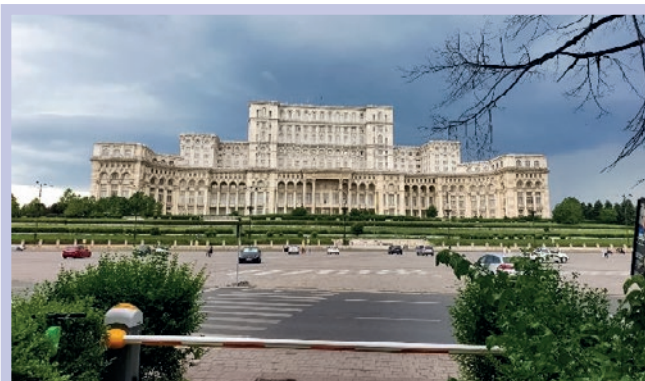
Več o projektu si lahko preberete na spletni strani projekta: <https://www.interreg-danube.eu/approved-projects/cd-skills>

Partnerji projekta CD SKILLS

Predstavniki slovenskih partnerjev, UKC Maribor in MOM

Palača parlamenta v Bukarešti

Kongres ESGO 2021 v Pragi

Andrej Cokan, dr. med., doc. dr. Maja Pakiž, dr. med.

Foto: arhiv Oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk

MED 23. IN 25. OKTOBROM 2021 JE V ORGANIZACIJI EVROPSKEGA ZDRUŽENJA ZA GINEKOLOŠKO ONKOLOGIJO (ANGL. *EUROPEAN SOCIETY OF GYNAECOLOGICAL ONCOLOGY – ESGO*) V PRAGI POTEKAL 22. EVROPSKI LETNI KONGRES IZ GINEKOLOŠKE ONKOLOGIJE.

ESGO je vodilna evropska organizacija z več kot 2500 strokovnjaki, ki se ukvarjajo z zdravljenjem, oskrbo in raziskavami ginekoloških rakov, na kongresu pa je bilo mogoče prisostvovati na več kot 70 predavanjih in delavnicah.

Skoraj 40 let je ESGO vsako drugo leto gostil srečanje za svoje člane in svetovno ginekološko onkološko skupnost ter vsako leto privabljal več udeležencev s celotnega sveta, ki so razpravljali o najboljših kliničnih praksah in najnovejših znanstvenih odkritjih, ki so vplivali na razvoj področja in dvig standardov oskrbe. V skladu s tradicijo prejšnjih srečanj je bilo veliko truda vloženega v oblikovanje programa, prav tako pa je srečanje predstavljalo možnost za druženje med kolegi in spoznavanje Prage.

Teme so vključevale najnovejše vidike (molekularne) diagnostike, kirurške, radioterapevtske in onkološke obravnave bolnic z ginekološkimi raki. V kirurgiji kot tudi v drugih vejah se obravnava bolnic vedno bolj individualizira in postaja personalizirana ter temelji na značilnostih tumorja (biologija tumorja, novi biomarkerji) kot tudi na potrebah bolnic.

Na kongresu ima svoj program in delavnice tudi organizacija mladih onkologov ENYGO (angl. *European Network of Young Gynaecological Oncologists*) ter organizaciji ENGAGe (angl. *European Network of Gynaecological Cancer Advocacy Groups*) in ENGOT (angl. *European Network of Gynaecological Oncological Trial groups*). Prav tako je bil kongres priložnost, da smo se srečali s kolegi iz organizacije CEEGOG (angl. *Central and Eastern European*

Gynecology Oncology Group), s katerimi že vrsto let aktivno sodelujemo pri različnih projektih.

Kongresa smo se udeležili zaposleni Oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk Klinike za ginekologijo in perinatologijo UKC Maribor, in sicer članica sveta ESGO in predstojnica oddelka doc. dr. Maja Pakiž, doc. dr. Jure Knez, Leyla Al Mahdawi, asist. Monika Sobočan in asist. Andrej Cokan kot nacionalni predstavnik ENYGO (slika 1). Na kongresu je naša ekipa predstavila naslednje posterje:

1. SOBOČAN Monika, AL MAHDAWI Leyla, COKAN Andrej, DOVNIK Andraž, PAKIŽ Maja, GORNIK-KRAMBERGER Kristina, KAVALAR Rajko, KNEZ Jure. *Universal screening for mismatch repair deficiency in endometrial cancer patients: implications for clinical practice. International journal of gynecological cancer, ISSN 1525-1438. [Online ed.], suppl. 3, vol. 31, str. A86.*

<http://dx.doi.org/10.1136/ijgc-2021-ESGO.132>

2. KNEZ Jure, SOBOČAN Monika, KAVALAR Rajko, ZUPIN Mateja, BUEDEFELD Tomaž, POTOČNIK Uroš, TAKAČ Iztok. *Clinicopathological characteristics of women with CTNNB1-mutated endometrial cancer. International journal of gynecological cancer, ISSN 1525-1438. [Online ed.], suppl. 3, vol. 31, str. A101. http://dx.doi.org/10.1136/ijgc-2021-ESGO.157*

3. SOBOČAN Monika, DIMNIK Urška, DEŽMAN Barbara, TURK Maja, KAVALAR Rajko, TAKAČ Iztok, ARKO Darja. *Evaluation of UPA/PAI-1 as a prognostic marker in young women with breast cancer. International journal of gynecological cancer, ISSN 1525-1438. [Online ed.], suppl. 3, vol. 31, str. A154.*

<http://dx.doi.org/10.1136/ijgc-2021-ESGO.255>

4. GJURAS Estera, GAŠPAR Dorotea, SOBOČAN Monika, KNEZ Jure. *Factors influencing patient reported outcomes in women with*

endometrial cancer: validation of the Slovenian EORTC QLQ-EN24 instrument. International journal of gynecological cancer, ISSN 1525-1438. [Online ed.], suppl. 3, vol. 31, str. A320-A321. http://dx.doi.org/10.1136/ijgc-2021-ESGO.567

5. SOBOČAN Monika, SPRUNG Susanne, SCHATZ Christoph, KNEZ Jure, KAVALAR Rajko, TAKAČ Iztok, HAYBAECK Johannes. *The prognostic significance of eukaryotic translation initiation factors (EIFS) in ovarian cancer. International journal of gynecological cancer, ISSN 1525-1438. [Online ed.], suppl. 3, vol. 31, str. A331. http://dx.doi.org/10.1136/ijgc-2021-ESGO.587*

Dobro sodelovanje z ESGO sicer na našem oddelku dokazujemo že od leta 2014, ko smo prvič pridobili akreditacijo ESGO za centre, ki imajo vse pogoje za izvajanje subspecializacije ESGO iz ginekološke onkologije, letos pa nam jo je uspelo obnoviti za obdobje naslednjih pet let.

Letos bo kongres prvič organiziran kot letni dogodek, in sicer bo v Berlinu od 27. do 30. oktobra 2022. Vabimo vas, da se nam pridružite.

Ekipa Oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk, UKC Maribor.

Po jutru se dan pozna

Nina Lilija Šarman, dipl. fiziot.

Foto: arhiv UKC Maribor

32

NEKEGA DNE ME JE POKLICAL VODJA URGENTNEGA CENTRA JERNEJ MORI IN ME VPRAŠAL, ALI BI BILA PRIPRAVLJENA VSAKO SREDO OB 7.15 ZJUTRAJ VODITI TELOVADBO. SEVEDA, ZAKAJ NE?

Dovolj je bilo korone, skrivanja za masko in visečih trenirk ter filter oblek. Dajmo se razmigati!

Delo v zdravstveni negi je fizično zelo zahtevno, kar pri zaposlenih ustvarja velike fizične obremenitve in mišično-skeletne motnje. Najpogostejši gibi, kot so sklanjanje, dviganje, nošenje, potiskanje, vlečenje in seganje, zahtevajo čvrstost vezi in mišic ter splošno telesno pripravljenost. Aktivna skrb za lastno zdravje in telesno pripravljenost je v največji meri na strani posameznika, ima pa pri tem pomembno vlogo tudi delovno okolje.

Dovolj je bilo korone, skrivanja za masko in visečih trenirk ter filter oblek. Dajmo se razmigati!

Spreminjanje z zdravjem povezanih vedenj sodi med najpomembnejše cilje številnih javnozdravstvenih ukrepov, med katere spada tudi skrb za zagotavljanje zaposlenim prijaznega in zdravega delovnega okolja, ki povečuje učinkovitost in ima vpliv na psihofizično počutje zaposlenih. Telesna dejavnost je v sedanji dobi, ko so številne kronične bolezni povezane z življenjskim slogom, postala čedalje bolj pomembna tema. Za ohranjanje in krepitev zdravja je priporočljivo izkoristiti vsako priložnost, saj nezadostna telesna dejavnost povečuje tveganje za številne kronične nenalezljive bolezni.

Ker se zavedamo pozitivnih vplivov telesne vadbe na psihofizično počutje zaposlenih, v Urgentnem centru že nekaj tednov zapored pridno vsako sredo zjutraj telovadimo. Sloganu, ki ga v naši

ustanovi pogosto slišimo »s strokovnostjo in prijaznostjo do zdravja«, kjer je mišljen predvsem odnos do naših pacientov, smo dodali »s strokovnostjo, prijaznostjo in jutranjo telovadbo, do boljšega zdravja zaposlenih«. Udeležba je presenetljivo velika.

Delo v zdravstveni negi je fizično zelo zahtevno, kar pri zaposlenih ustvarja velike fizične obremenitve in mišično-skeletne motnje.

Sem pa bila zelo presenečena in navdušena nad njihovo uvedbo zdravega ponedeljka, kjer so vsakemu zaposlenemu na voljo jabolka, ki jih tedensko dobavljajo od lokalnih pridelovalcev in jih financirajo iz lastnih sredstev.

To so začeli v aprilu. Trudijo se promovirati zdravo prehrano na delovnem mestu, saj zaposleni v fazi preobremenjenosti pozabljajo na primerno prehrano ter zadostno hidracijo, s tem pa nevede škodujejo lastnemu zdravju. Trudijo se skrbeti za zdravo delovno okolje, saj s(m)o mnenja, da to vpliva na izboljšanje zdravja in dobrega počutja zaposlenih v zdravstveni negi.

Ker se zavedamo pozitivnih vplivov telesne vadbe na psihofizično počutje zaposlenih, v Urgentnem centru že nekaj tednov zapored pridno vsako sredo zjutraj telovadimo.

Še več takšnih jutranjih aktivnosti na drugih oddelkih bi bilo zelo dobrodošlo, odločitev za svoje zdravje pa nosi vsak posameznik sam.

8. volilna skupščina sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije

Helena Fluher, predsednica SDZNS SE UKC MB

Foto: arhiv UKC Maribor

18. MAJA 2022 JE BILA VIII. VOLILNA SKUPŠČINA SINDIKATA DELAVCEV V ZDRAVSTVENI NEGI SLOVENIJE –SINDIKALNE ENOTE UKC MARIBOR.

Kot delegati so se volitev udeležili oddelčni predstavniki sindikata, ki so me soglasno izvolili za predsednico za mandatno obdobje 2022–2026.

Sindikalisti in člani sindikatov smo tisti, ki se za svoje pravice borimo, jih zagovarjamo in s tem ustvarjamo boljše delovne pogoje tudi za nečlane.

Dovolite mi, da se ob tej priložnosti iskreno zahvalim predstavnikom oddelkov in vsem ostalim članom SDZNS za večletno sodelovanje in pripadnost sindikatu. Zavedam se, da vam velikokrat ni lahko prenašati raznih komentarjev in opažanj nečlanov. Sindikalisti in člani sindikatov smo tisti, ki se za svoje pravice borimo, jih zagovarjamo in s tem ustvarjamo boljše delovne pogoje tudi za nečlane.

Le-ti brez sramu koristijo težko pridobljene pravice: dodatne plačne razrede, povračilo potnih stroškov, regres za letni dopust, dodatke za delovno dobo, plačan odmor za malico, regres za malico, jubilejne nagrade ... Vse to in še več je dolgoletni rezultat boja sindikatov. Ob vsem tem pa si nečlani jemljejo pravico celo do kritike samega dela sindikatov. Kadar imajo težave, nekateri brez sramu kličejo in pričakujejo pomoč sindikata. Ne vem, kako si razložiti tak način razmišljanja. Je to nerazgledanost, brezsramno koriščenje truda in denarja drugih? Da ne bo razumljeno narobe; nič nimamo proti nečlanom sindikatov, samo ne jemljite si pravice soditi našega dela, soditi članov, skratka pustite nas, da delamo svoje delo, katerega sadove koristite tudi nečlani.

Množično članstvo je pomembno, ker je moč odvisna prav od tega. Biti član SDZNS za zaposlene v zdravstveni negi ne bi smelo biti vprašanje, ker živimo v času, ko nekoč izbrjene pravice niso ravno samoumevne. Vedno znova se je treba boriti zanje. Potrebujemo zaščito sindikata; to velja tudi za mlade, ki so šele stopili na poklicno pot. Edina in pravilna odločitev je stanovski sindikat, ki pripravlja celovite predloge in rešitve za pogajanja, pozna zdravstveno nego kot celoto in nudi zelo učinkovito pravno pomoč.

Vsak sistem je enkraten, zato je vaša podpora pomembna. Vsi uspehi so uspehi članov, sindikat obstaja zaradi nas vseh, ki nam ni mar, kaj se dogaja z zaposlenimi

v zdravstveni negi. Ne dovolite, da nam drugi krojijo pravice in ekonomski status na delovnem področju. Sindikat delavcev v zdravstveni negi je močan, potrudimo se, da se bo naša moč še okrepila.

Univerza v Mariboru

Medicinska fakulteta

Kako se je učenje kliničnih veščin spet preselilo v simulacijske prostore

*Nina Greif, vodja organizacijske ekipe Klinikfest 2022,
Manca Knez, koordinatorica tutorjev Medicinske fakultete Univerze v Mariboru*

TEŽKO SI JE PREDSTAVLJATI OPRAVLJANJE ZDRAVNIŠKEGA POKLICA BREZ OBVLADANJA PRAKTIČNIH VEŠČIN.

Povprečen medicinec je teoretično zelo dobro podkovan, kaj hitro pa se zna zalomiti pri (pravilnem) nastavljanju urinskega katetra ali odvzemu krvi. Za praktično učenje smo bili še posebej prikrajšani v času epidemije covid-19, ko se je celotno izobraževanje preselilo na računalniške zaslone in smo lahko o Parkinsonovi bolezni ter revmatični polimialgiji brali le v knjigah. Študenti medicine nismo bili prikrajšani zgolj za učenje na pacientih, temveč tudi za socialne stike, ki oblikujejo študentska leta. Prav to je bil glavni razlog, zakaj se nam je na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru zdela organizacija dogodka Klinikfest letos toliko bolj pomembna.

Klinikfest je dvodnevni maraton kliničnih veščin, ki ga v sklopu tutorstva na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru organiziramo vsako leto (z izjemo obdobja epidemije) od leta 2016. Sprva zastavljen kot enodnevni dogodek, na katerem je 40

Udeleženci Klinikfesta so se preizkusili v kliničnih internističnih veščinah.

študentov medicine obnovilo svoje praktično znanje, se je že v naslednjem študijskem letu zaradi odličnega odziva in velikega interesa razširil v dvodnevni dogodek, namenjen 48 študentom obeh medicinskih fakultet (32 mest za MF UM in 16 za MF UL). Tokratni, že peti Klinikfest, je potekal v prostorih Medicinske fakultete Univerze v Mariboru 25. in 26. marca. Udeleženci so se preizkusili v kliničnih internističnih veščinah (jemanje venske in arterijske krvi, vstavitve venske kanile, vstavljanje in odstranjevanje trajnega urinskega katetra, nastavitve in odstranitve infuzije, pregledni internistični status), v branju posnetkov RTG p/c in EKG, v delavnicah ultrazvoka (eFast) in kirurškega šivanja, interpretirali so krvno sliko ter sodelovali v simulaciji pristopa h kritično bolnemu. Seveda pa ni prakse brez teorije, zato smo pred začetkom delavnic skupaj z red. prof. dr. Sebastjanom Bevcem, dr. med. in z red. prof. dr. Radovanom Hojsom, dr. med. utrdili naše znanje poglobljenega jemanja anamneze ter usmerjene izvedbe kliničnega pregleda.

Z izvedbo dogodka smo izjemno zadovoljni, lahko rečemo, da smo dosegli in presegli naše cilje, ki smo si jih na začetku zadali. Bil je že skrajni čas, da se učenje medicine preseli nazaj na paciente (oziroma v našem primeru na lutke v simulacijskem centru) in da se lahko ob tem družimo tudi v živo.

Zadovoljstvo udeležencev z organizacijo dogodka povzema izjava študentke 5. letnika Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani:

„Najbolj mi je bila všeč simulacija. Šele v tisti situaciji sem dejansko ugotovila, koliko vem oziroma ne vem v urgentni situaciji. UZ delavnica mi je bila tudi zelo všeč, bilo je prvič, da sem imela priložnost iskanja z UZ sondo in imela na ta način prvi stik z UZ. Do sedaj sem bila samo opazovalka na vajah. EKG je bil odličen! Pri statusu sem prvič delala stvari, ki si jih v času korone nisem niti predstavljala.

Odlični ste! Občudujem vašo profesionalnost, predanost delu in željo, da svoje znanje, veščine in izkušnje tudi v prostem

času (ki ga v medicini ni veliko!) delite z drugimi! Ta čas bi lahko na 101 način preživeli kako drugače, vi pa ste se odločili, da ga boste posvetili nam.“

Za pomoč pri izvedbi dogodka in nesebično žrtvovanje prostega časa za predajanje znanja ter izkušenj se zahvaljujemo kliničnim mentorjem UKC Maribor (Primož Caf, dr. med., asist. Tadej Petreski, dr. med., Tadej Kampič, dr. med., Špela Kosi, dr. med., Anja Lah, dr. med., Luka Varda, dr. med.), kliničnim internističnim tutorjem (Rok Arh, Iva Bojanič, Rok Gorenšek, Domen Guzelj, Ana Ivančič, Lucija Jazbec, Kaja Keglevič, Sara Klemenčič, Špela Klep, Saša Klezin, Lena Knez, Vanja Kolanovič, Taj Koprivnik, Kevin Laufer, Vanesa Majcenovič, Tineja Ornik, Nika Pečan, Pija Podlogar, Maja Sever, Nina Starešinič, Iza Tinta in Anđelija Lara Đorđević), članom projekta Ultrafest (Špela Klep, Žan Mavc, Tilen Seničar, dr. med., Marko Turk) in nenazadnje našima mentorjema red. prof. dr. Sebastjanu Bevcu, dr. med. in red. prof. dr. Radovanu Hojsu, dr. med. Se vidimo naslednje leto!

Kam po študiju splošne medicine

Manca Knez, vodja organizacijske ekipe Kam po študiju splošne medicine 2022 in koordinatorica tutorjev Medicinske fakultete Univerze v Mariboru

TUTORSTVO MEDICINSKE FAKULTETE UNIVERZE V MARIBORU JE PO TREH LETIH PREMORA ORGANIZIRALO ŽE DVANAJSTI POSVET KAM PO ŠTUDIJU SPLOŠNE MEDICINE.

Dogodek je posvet o zaposlitvenih možnostih bodočih zdravnikov, ki se ga je letos udeležilo okoli 300 študentov.

Letošnji se je odvijal v torek, 10. maja, na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru. Dekan, red. prof. dr. Iztok Takač, dr. med., v. svet., je nagovoril študente in jim razložil, kako pomembna in težka je prava izbira specializacije. Prvo predavanje je pripravila mag. Milena Orož Črešnar, predstojnica Centra za študentske in študijske zadeve ter mednarodno sodelovanje. V predavanju

je predstavila postopek diplomiranja in razložila, katera potrdila lahko vključijo v priloženo k diplomi. Sledili sta predavanji bivših študentk naše fakultete, Urške Elbl, dr. med., ki je študentom iz prve roke približala pot od diplome do specializacije in asist. Žive Ledinek, ki je v svoji predavitvi dala poudarek na podiplomski študij in pedagoško kariero.

Po prvem delu je sledila predstavitev treh specializacij po izboru študentov. Specializacijo Ginekologija in porodništvo sta študentom približala doc. dr. Jure Knez, dr. med. in asist. Monika Sobočan, dr. med., Interno medicino red. prof. dr. Sebastjan Bevc, dr. med. in asist. Tadej Petreski, dr. med. ter Dermatovenerologijo doc. dr. Maruška Marovt, dr. med. in Martina Lipič,

dr. med. Po predavitvi specializacij so sledila vprašanja.

Po zaključenem drugem delu je sledil individualni del, t. i. sejem specializacij, ki se je odvijal na ploščadi pred fakulteto. Tam so bile postavljene stojnice, na katerih so specialisti in specializanti iz 35 različnih specializacij odgovarjali na številna vprašanja študentov. Študentje so spoznavali vsebinske programe, opise kroženja in trajanja posameznih specializacij, pogovarjali so se o tem, kako izgleda običajni delovni dan in kakšno je aktualno stanje na področju posameznih specializacij v državi. Lahko so spoznali prednosti in slabosti ter razloge za izbiro in uresničitev pričakovanih posameznih specializacij. Sejma so se udeležile tudi predstavnice Zdravniške zbornice

Slovenije, ki so odgovarjale na vprašanja o pripravištvu, sekundariatu, strokovnemu izpitu, specializacijah in priznavanju poklicnih kvalifikacij v tujini.

Organizatorji se zahvaljujemo Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru za izkazano podporo pri organizaciji in vsem gostom, ki so pripomogli k uspešni

izvedbi dogodka. Zahvaljujemo se tudi sponzorjem Nana Bistro in Kavarna, Mr. Falafel, Žito, Hiša kruha, e Študentski servis, dm drogerie markt, Mladinska knjiga, Europark, Delavska hranilnica in Red BULL, ki so olajšali organizacijo dogodka. Upamo, da bo posvet ostal tradicionalen, saj izkazano zanimanje študentov na dogodku potrjuje željo po možnostih raziskovanja različnih specializacij tudi izven sklopa obveznosti rednih predmetov.

Za izvedbo posveta se posebej zahvaljujem članom organizacijske ekipe (Roku Arhu, Janu Bitežniku, Tini Gabrovec, Nini Greif, Sari Klemenčič, Saši Klezin, Leni Knez, Matjažu Korenaku, Domnu Lahu, Vanesi Majcenovič, Evi Nograšek, Tineji Ornik, Evi Osolin, Lani Podlesnik, Manci Ravnak, Anji Remškar, Luku Strajnarju in Cirili Štabuc), ki so v zadnjem mesecu delali maksimalno, da smo lahko vsi skupaj iskali odgovore na vprašanje, kam po študiju splošne medicine.

Sejem specializacij se je odvijal na ploščadi pred fakulteto. Specialisti in specializanti iz 35 različnih specializacij so odgovarjali na številna vprašanja študentov.

Diagnostika v ginekologiji

Asist. Monika Sobočan, dr. med., Klinika za ginekologijo in perinatologijo,

Doc. dr. Jure Knez, dr. med., Oddelek za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk, Klinika za ginekologijo in perinatologijo

Foto: M. Sobočan, S. Kos

Kombiniran intenzivni program (KIP) za dodiplomske študente medicine

NA MEDICINSKI FAKULTETI UNIVERZE V MARIBORU JE MED 22. IN 27. MAJEM POTEKAL INTENZIVNI PROGRAM ZA DODIPLOMSKE ŠTUDENTE MEDICINE.

Program z naslovom Diagnostika v ginekologiji se je odvijal pod vodstvom doc. dr. Jureta Kneza, dr. med., povezoval pa je spletno izobraževanje s šestdnevnim aktivnim učnim programom za 28 študentov iz petih evropskih fakultet. Namen programa je bil študentom omogočiti izboljšanje klinično diagnostičnih sposobnosti na področju ginekologije z inovativnimi učnimi metodami.

Študenti partnerskih fakultet iz Reke (Hrvaška), Cluj (Romunija), Brno (Češka), Debrecen (Madžarska) in Beograd (Srbija) so skupaj s študenti Medicinske fakultete Univerze v Mariboru aktivno preživeli skoraj teden dni ob poglobljanju znanja s področja ginekološkega ultrazvoka, histeroskopije, laparoskopije in kolposkopije.

Prvi dan programa so študenti preživeli ob spoznavanja vsebin in proučitve predhodnih izkušenj s področja ginekologije. Program, ki je potekal v angleškem jeziku, ni le učni in strokovni izziv za študente, temveč tudi jezikovni, saj so se skoraj vsi prvič srečali z aktivno uporabo angleščine kot delovnega jezika v strokovnem okolju. Drugi dan se je za študente pričel z aktivnim učenjem v okviru delavnic komunikacije in izvajanja ginekološkega pregleda. Študenti so s pomočjo igre vlog spoznavali načine jemanja anamneze v angleškem jeziku in s simulatorjem vadili izvedbo ginekološkega pregleda. Po nadgradnji znanja iz ginekološke propedeutike so popoldne

Vključeni predavatelji in izvajalci delavnic.
MB-Maribor, BG-Beograd, RI-Reka, SP-Split

prof. dr. Iztok Takač, dr. med. (MB)	Bojana Crnobrnja, dr. med. (MB)
doc. dr. Vida Gavrić Lovrec, dr. med. (MB)	asist. dr. Nejc Kozar, dr. med. (MB)
izr. prof. dr. Faris Mujezinović, dr. med. (MB)	Rok Šumak, dr. med. (MB)
Leyla Al Mahdawi, dr. med. (MB)	doc. dr. Andraž Dovnik, dr. med. (MB)
Lara Lukman, dr. med. (MB)	doc. dr. Maja Pakiž, dr. med. (MB)
doc. dr. Tamara Serdinšek, dr. med. (MB)	dr. Saša Kadija, dr. med. (BG)
dr. Miloš Radojević, dr. med. (BG)	dr. Dragiša Slijvančanin, dr. med. (BG)
Dr. Igor Pilić, dr. med. (BG)	dr. Tijana Janjić, dr. med. (BG)
asist. dr. Andreja Möller Petrun, dr. med. (MB)	prof. Marko Klarić, dr. med. (RI)
doc. dr. Branka Žegura Andrić (MB)	prof. dr. Neda Smiljan Severinski, dr. med. (RI)
Alemka Brnčić Fišer, dr. med. (RI)	prof. dr. Dani Karelavić, dr. med. (SP)
doc. dr. Jure Knez, dr. med. (MB)	asist. Monika Sobočan, dr. med. (MB)

Po zaključku dela v malih skupinah so študenti pridobivali še teoretično znanje z interaktivnimi predavanji.

Skupinska slika študentov in predavateljev

sledila predavanja s področja ultrazvočne diagnostike.

Tretji dan programa so študenti v dopoldanskem času v okviru malih skupin spoznavali delo na Kliniki za ginekologijo in perinatologijo, diskurirali o kliničnih pristopih v okviru problemsko orientiranega učenja (PBL) oziroma izpopolnjevali svoje klinične veščine v okviru simulacijskih delavnic. Simulacijske delavnice s pomočjo laparoskopskih simulatorjev in simulatorja ultrazvočnega pregleda so bile študentom še posebej zanimive. V varnem okolju so tako lahko izpopolnjevali svoje veščine v laparoskopski kirurgiji in prepoznavali značilnosti ultrazvočno vidnih sprememb, o katerih so se učili tudi med popoldanskimi predavanji na intenzivnem programu.

S pomočjo razporeditve študentov v majhne skupine (7–8 študentov) smo jim omogočili, da so lahko pridobivali znanje na individualiziran način. Med udeleženci se je zaradi individualiziranega pristopa ustvarilo tudi sproščeno vzdušje. Vse večje znanje, ki so ga študenti pridobivali, smo nato v okviru programa utrjevali z interaktivnimi kvizi, ki so jih študenti reševali med predavanji.

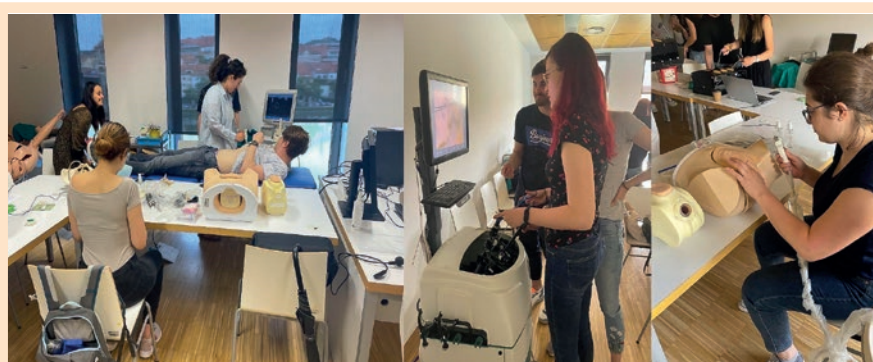
Četrty dan je sledila še nadaljnja poglobitev znanj študentov iz diagnostike s pomočjo ultrazvoka in histeroskopije. Tematski

sklop histeroskopije smo nato še peti dan dopolnili z laparoskopijo in zaključili s področjem kolposkopije šesti dan. Pri izvajanju delavnic in predavanj v okviru kombiniranega intenzivnega programa je sodelovalo 24 visokošolskih učiteljev in sodelavcev iz Beograda, Reke, Splita in Maribora.

Kombiniran intenzivni program je s pridom izrabil možnosti, ki jih nudi Univerza v Mariboru, saj smo ustvarili spletno učno okolje Moodle, kjer smo s študenti opravili pripravljeno srečanje. Po zaključku druženja je v okviru programa predvideno, da študenti opravijo še online zaključno preverjanje znanja in krajšo delavnico s področja klinično diagnostičnega razmišljanja.

Program smo gradili na principih interaktivnih izobraževalnih metod in predhodno razvitega kurikulumu v okviru na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru potekajočega projekta DID-ACT (Erasmus plus KA2 financiranje), ki nam je omogočil uporabo modulov za klinično diagnostično razmišljanje.

Uspešno zaključeno izobraževanje si na podlagi pozitivnih odzivov naših udeležencev želimo izvesti tudi v naslednjih letih, saj odlično prispeva k pridobivanju novih znanj in veščin študentov, izboljšanju mednarodne prepoznavnosti Medicinske fakultete Univerze v Mariboru in krepitvi mednarodnega sodelovanja ustanove.

Utrinki dela na simulatorjih laparoskopije in ultrazvočnih pregledov.

Letni koncert pevskega zbora naše Medicinske fakultete

Luka Strajnar in člani ORG ekipe pevskega zbora MF Maribor

PO DOLGEM KORONSKEM PRE-MORU JE V MINORITSKI CERKVI LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA MARIBOR PONOVO ODZVANJALA PRELEPA ZBOROVSKA PESEM, SAJ JE 5. MAJA PEVSKI ZBOR MEDICINSKE FAKULTETE UNIVERZE V MARIBORU TAM ORGANIZIRAL ŽE SVOJ 14. LETNI KONCERT.

Ponovni začetki našega pevskega udejstvovanja ob vse večjem sproščanju epidemičnih ukrepov preteklo leto niso bili lahki. Zamenjale so se generacije članov, pa tudi večmesečna izolacija nas je vabila, naj ostanemo v domači coni udobja. Vseeno smo zbrali dovolj energije in prelepe harmonije so ob torkih zvečer začele redno odzvanjati pod našo medicinsko streho. Tradicija pevskega zbora, ki je bil ustanovljen že davnega leta 2005 na pobudo Jakoba Zapuška, se torej nadaljuje. Zbor so doslej vodili Rahela Durič, Polona Bončina, ki ga je pripravila tudi za otvoritev nove stavbe Medicinske fakultete leta 2013, Petra Beršnjak (sedaj Gobec), od leta 2018 pa zbor vodi Viljem Babič.

Pevski zbor deluje pod okriljem Društva študentov medicine Maribor, letno nastopi na vseh prireditvah fakultete, na povabilo Univerze pripravi samostojni letni koncert

in nastopi na tradicionalnem Božičnem koncertu fakultete. Člani zbora smo v večini študenti Medicinske fakultete ali pa njeni diplomanti. Naše vrste zapolnjuje tudi nekaj drugih študentov mariborske univerze, letos celo študent na Erasmus izmenjavi.

V letošnjem študijskem letu je na pobudo predsednika našega pevskega zbora Jureta Preložnika nastala tudi moška komorna zasedba. Fantje se dobivamo že uro pred vajami in se poskušamo v drugačnem, ubranem moškem petju, ki ima dolgo in pestro izročilo na naših tleh.

Na letošnjem koncertu se je pevski zbor Medicinske fakultete predstavil s 15 skladbami, tako slovenskimi kot tujimi. Nekdanjo cerkev Minoritskega samostana sta ob začetku napolnila kanona Omweapo in Vanitas vanitatum (J. P. Sweelinck). Pevci smo se predstavili tudi s slovenskimi skladbami Lepo moje ravno polje (priredba R. Simoniti), Romanca (A. Makor), Je lepa gorica (priredba A. Makor) in s popevkama Brez besed (M. Sepe) ter Poletna noč (M. Sepe). Med tujimi besedili so odzvanjali zvoki nemške Abendlied (J. G. Rheinberger) in angleških Prayer of the children (prir. A. S. Klouse) in Say something (Pentatonix, arr. A. Ipp).

Del koncerta je predstavljal tudi krstni, prvi javni nastop moške komorne zasedbe. Fantje smo odpeli ljudski Kaj bi te vprašal (R. Gobec) in Moj dom (I. Štrudelj) ter priredbo Kaj je ljubezen (A. McBroom, prir. T. Marčič: The Rose). Za konec so prekrasno dvorano ob udarcih tolkal napolnile afriške melodije Baba Yetu (C. Tin.), ki v prevodu pomeni Oče naš in Mamaliye (tradicionalna Zulu, prir. M. Detterbeck).

Za mnoge pevce je veličastna Minoritska cerkev, njena akustika in nežna osvetlitev predstavljala precejšen izziv. Mnogi so na oder pred 150 gledalci stopili prvič, za marsikoga je bil to sploh prvi večji koncert. Vseeno so melodije nagradili bučni aplavzi in nasmejani, radostni obrazi poslušalcev.

V prihodnje si želimo naše udejstvovanje in kvaliteto še povečati. V tem letu nam je pod kožo zlezla torkova rutina vaj, ogromno nastopov nas je opogumilo, da se predstavimo še zunaj domače Štajerske. V mislih imamo nastop na mednarodni pevski reviji ali tekmovanju, pa tudi povezovanje z medicinskimi pevskega zbori okoliških fakultet – in še marsikaj. Kjerkoli se že bodo oglašale naše melodije, pa bomo ostali zvesti poslanstvu slehernega pevskega zbora. To je iskanje lepote besede, združene v harmonijah neskončnih melodij.

Na letošnjem koncertu se je pevski zbor Medicinske fakultete predstavil s 15 skladbami

V letošnjem študijskem letu je na pobudo predsednika pevskega zbora Jureta Preložnika nastala tudi moška komorna zasedba.

Prvi študijski obisk za študente dentalne medicine

Asist.dr. Maja Antanasova, prof. dr. Dušanka Mičetič-Turk

MEDICINSKA FAKULTETA UNIVERZE V MARIBORU (MF UM) JE V SODELOVANJU Z KARIERNIM CENTROM UM ZA ŠTUDENTE DENTALNE MEDICINE ORGANIZIRALA ŠTUDIJSKI OBISK PODJETJA FOTONA D.O.O. V LJUBLJANI.

Udeležilo se ga je 14 študentov prvega letnika dentalne medicine v spremstvu v. d. prodekanje za dentalno medicino prof. dr. Dušanke Mičetič Turk in asist. dr. Maje Antanasove, dr. dent. med.

Namen obiska je bil, da se študenti dentalne medicine seznajajo z osnovami delovanja dentalnih laserjev in možnostmi njihove uporabe v klinični praksi. Fotona je z več kot 50-letno tradicijo razvoja laserskih sistemov ena izmed pionirjev laserske tehnologije na svetu. Celoten razvoj sistemov in proizvodnja sta locirana v Sloveniji. Z obiskom Fotone in inštituta LA&HA so študenti dentalne medicine MF UM dobili unikatno priložnost vpogleda v delovanje ene izmed najboljših in najbolj uglednih globalnih znamk glede razvoja in proizvodnje medicinskih laserjev.

Prvo generacijo študentov dentalne medicine v Mariboru je pozdravila Nina Malej Primc, direktorica marketinga in prodaje, in jim predstavila podjetje Fotona ter inštitut LA&HA. Sledilo je zelo zanimivo predavanje,

v katerem je fizik povzel osnove delovanja laserja. Študenti so imeli priložnost utrditi in razširiti svoje znanje, ki so ga pridobili v prvem semestru študija dentalne medicine v sklopu predmeta Biofizika. Vodja dentalnega programa Saša Terlep in zobozdravnik Tomaž Ivanušič sta študente seznanila z uporabo laserja v zobozdravstvu. Študenti so izvedli, da ima delo z laserjem v zobozdravstvu številne prednosti, ne samo za zobozdravnika ampak tudi za pacienta. Pri delu z laserji ni neprijetnih zvokov zobozdravniškega svedra, ob samem posegu so bolečine zanemarljive. Poleg tega lahko zobozdravnik z laserjem precej bolj natančno odstrani karies, medtem ko zdravo tkivo ostane nepoškodovano. Pomembna prednost laserja je tudi, da za seboj pušča sterilno površino. To je še posebej pomembno pri zdravljenju parodontalne bolezni. S pomočjo laserja lahko zdravimo tudi zobne korenine, predvsem zaradi najbolj učinkovite dezinfekcije zobnih kanalov, ki trenutno obstaja. Zaradi svoje učinkovitosti in sposobnosti pospešitve celjenja ran je laser zelo uporaben tudi v implantologiji, kirurgiji kosti in dlesni, pri estetskih posegih in podobno.

Zadnja predstavitev je bila namenjena predstavitvi Fotoninih programov za izobraževanje in nadaljnje strokovno izpopolnjevanje na področju laserske stomatologije. Programe je predstavila Špela Levičnik Höfferle, koordinatorica in vodja podiplomskega izobraževanja (LA&HA Master in Laser Dentistry) na področju zobozdravstvenih laserjev in predavateljica za določena področja (npr. laserska tehnologija, estetika v zobozdravstvu, zdravljenje smršanja).

Program LA&HA dentalnega podiplomskega izobraževanja je obsežna vrsta izobraževanja in pokriva praktično vsa področja uporabe laserjev v zobozdravstvu. Izobraževanju se pridružijo zobozdravniki (po končani diplomii), ki uporabljajo Fotona laserje. Izobraževanje je modularno (5 modulov), in zahteva aktivno udeležbo (predavanja, preverjanje znanja s testi, izvedbo kliničnih primerov na pacientih in natančno poročanje teh primerov ter predstavitev). Poleg t.i. "hands-on" dela in demonstracij na pacientih pri večini modulov, je zadnji - peti modul - še posebej fokusiran izključno na praktični del (2-dnevni obisk klinike po izbiri in prisostvovanje pri laserskih posegih). Uspešnejši študenti pripravijo tudi publikacije za objavo v različnih revijah (LA&HA Journal ali druge mednarodne peer-review revije npr. Laser safety, JEADV, Journal of Oral Laser Applications, Lasers in Medical Science) ali se kasneje lotijo različnih kliničnih študij. V sodelovanju z Università Cattolica del Sacro Cuore v Rimu lahko po zaključenem LA&HA Master programu študenti nadaljujejo z izobraževanjem in se vpišejo v program MSc in Laser Dentistry na tej univerzi. Po zaključku predstavitve je sledila praktična demonstracija, študenti so lahko sami poskusili rokovati z dentalnim laserjem. Ogledali so si tudi proizvodnjo laserjev.

Hvala Fotoni, ker je odprla svoja vrata in študentom dentalne medicine MF UM omogočila prvi stik z dentalnim laserjem že v prvem letniku študija. Cilj MF UM je omogočiti visokokakovostno izobrazbo bodočih doktoric/doktorjev dentalne medicine, izobrazbo, ki tudi vključuje usposabljanje za delo s sodobnimi tehnološkimi pripomočki, kot je dentalni laser. Študijski obisk predstavlja začetek sodelovanja med MF UM in Fotone d.o.o.

Študenti dentalne medicine MF UM z v. d. prodekanjo za dentalno medicino prof. dr. Dušanko Mičetič Turk in gostitelji iz Fotone.

NE IZGUBITE VIDA ZARADI SLADKORNE BOLEZNI! IZKORISTITE MOŽNOST PREVENTIVNEGA PREGLEDA OČESNEGA OZADJA!

AMBULANTA ZA PRESEJANJE DIABETIČNE RETINOPATIJE

Oddelek za očne bolezni

NAROČANJE BOLNIKOV

po telefonu: 02 321 17 17 ali osebno

Center za naročanje Oddelka za očne bolezni, III. nadstropje,
od ponedeljka do petka med 8.00 in 12.00

Kaj potrebujete?

Napotnico diabetologa, osebnega zdravnika, oftalmologa ali drugega zdravnika s šifro ZZS: 2325.

Komu je namenjena?

Novo odkritim sladkornim bolnikom, sladkornim bolnikom brez ali z blagimi spremembami na očesnem ozadju.

Kaj je diabetična retinopatija (DR)?

DR je resna komplikacija sladkorne bolezni, ki v napreduje obliki ogroža vid in prispeva k invalidnosti prebivalstva.

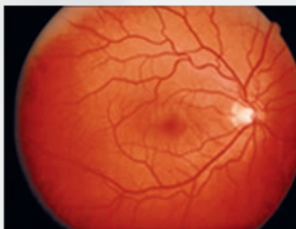
DR je glavni vzrok izgube vida med aktivno populacijo v starosti med 20. in 64. letom.

Pomen presejalnih programov

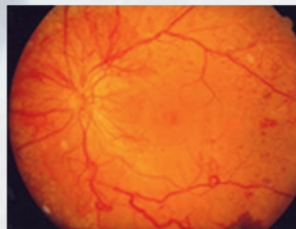
Zgodnje odkrivanje DR in pravočasno zdravljenje sta izrednega pomena pri zmanjšanju izgube vida.

Cilj: hitrejši in lažji dostop za odkrivanje sprememb na očesnem ozadju na novo odkritim sladkornim bolnikom.

Dosedanje analize presejalnih programov so pokazale, da pri 20 do 24 % sladkornih bolnikov odkrijemo znake DR.

Normalno očesno ozadje

Proliferativna diabetična retinopatija

Obravnavna bolnika

Po predhodni naročitvi popoldan na Oddelku za očne bolezni UKC Maribor, III. nadstropje.

Dipl. med. sestra s posebnimi znanji:

slikanje očesnega ozadja pri široki zenici.

Zdravnik specialist oftalmolog: analiza slik v naslednjih dneh, postavitev diagnoze, napotitev bolnika v nadaljnjo obravnavo glede na smernice za spremljanje in zdravljenje DR, izvid po pošti.

Ponovni kontrolni pregledi v Ambulanti za presejanje DR

Za bolnike brez DR čez 1 leto, z znaki začetne DR čez 8–10 mesecev, zmerne DR čez 6–8 mesecev.

Pripravila: **prof. dr. Dušica Pahor, dr. med., specialist oftalmolog,**
predstojnica Oddelka za očne bolezni UKC Maribor

Nacionalni program za obvladovanje sladkorne bolezni
Ministrstva za zdravje Republike Slovenije 2010–2020

Pred uporabo zdravila natančno preberite Navodilo za uporabo. Če opazite katerikoli neželeni učinek, se posvetujte z zdravnikom, farmacevtom ali drugim zdravstvenim delavcem. O domnevnem neželenem učinku lahko poročate tudi neposredno Nacionalnemu centru za farmakovigilanco prek spletnega obrazca ali na drug način naveden na spletni strani JAZMP (<http://www.jazmp.si/humana-zdravila/farmakovigilanca/porocanje-o-nezelenih-ucinkih-zdravil/>).

Izmenjava študentov UM, FZV v Edinburgu

Nejc Žaler Vogrin, izr. prof. dr. Mateja Lorber

42

Pispevki Fakultete za zdravstvene vede UM

V MESECU MAJU SMO SE ŠTUDENTJE ZDRAVSTVENE NEGE UNIVERZE V MARIBORU, FAKULTETE ZA ZDRAVSTVENE VEDE UDELEŽILI 5-DNEVNEGA IZOBRAŽEVANJA V OKVIRU PROJEKTA ERASMUS+ »PERSON-CENTREDNESS IN HEALTHCARE CURRICULA (PCCURRIC)«, V KATEREM JE NAŠA FAKULTETA ENA IZMED ŠESTIH ČLANIC PROJEKTA.

Izobraževanje v okviru projekta je potekalo na Škotskem ali natančneje Queen Margaret University, ki je tudi koordinatorski omenjenega projekta. Nabrli smo odlične nove zamisli, ideje ter poglede na izvedbo zdravstvene nege, ki je usmerjena na

osebo (pacienta) (person-centredness). V okviru izobraževanja smo študentje lahko sodelovali pri diskusijah ter odprto razpravljali s profesorji iz različnih evropskih držav, ki so nam podali ogromno novega aplikativnega znanja, ki ga bomo zagotovo lahko uporabili pri obravnavi pacientov, prav tako pa tudi v vsakdanjem življenju. Bili smo aktivni in enakovredni partnerji pri oblikovanju in razpravljanju na osebo usmerjenih vsebin v okviru izobraževanja in izvajanja zdravstvene nege.

Namen izobraževanja je bil tudi v osebni rasti in razvoju posameznika. Celotno izobraževanje je bilo usmerjeno na osebo, kar se nam je še posebej vtisnilo v spomin, saj

smo študentje o tem razpravljali še kasneje, prav tako tudi ob vrnitvi domov. Hkrati smo imeli priložnost ogleda Edinburga, glavnega mesta Škotske, ki ponuja različne zanimivosti. Študentje smo čas, ki smo ga preživeli v Edinburgu, odlično izkoristili in se ob ustvarjanju ter prejemanju novih informacij imeli zelo lepo. V užitek nam je bilo spoznati njihovo tudi kulturo, saj smo študentje prosti čas aktivno izkoristili ter si dodobra ogledali marsikatero lepoto, ki jih ponuja mesto.

V Edinburgu sta se nam za ves čas izobraževanja pridružila tudi dekaničca Fakultete za zdravstvene vede izr. prof. dr. Mateja Lorber in asist. Sergej Kmetec, ki sta sodelovala pri organizaciji in izvedbi na osebo usmerjenega izobraževanja, nam dajala potrebne napotke v okviru izobraževanja in nam bila vzor.

Študentje smo se imeli na izmenjavi krasno, doživeli smo nepozabne trenutke, ne smemo pa mimo tega, da smo navsezadnje zrastle tudi kot osebnosti ter pridobili neprecenljiva znanja in izkušnje.

Sodelovanje v simulacijskem izobraževanju z uporabo spletnih učnih gradiv v Španiji

Rok Šmigoc, Linda Tot, Anastasija Dvanajščak

RAZISKOVALCI UNIVERZE V MARIBORU, FAKULTETE ZA ZDRAVSTVENE VEDE SODELUJEJO V ERASMUS+ PROJEKTU „DIGITAL TOOLBOX FOR INNOVATION IN NURSING EDUCATION (I-BOX)“, KATEREGA KOORDINATOR JE SCHOOL OF HEALTH SCIENCES TECNOCAMPUS IZ ŠPANIJE.

V okviru projekta se razvijajo učna gradiva, kot so infografike, poddaje (angl. podcast) ter videoposnetki za študente in strokovnjake zdravstvene nege, ki podpirajo učenje veščin, ki jih diplomirane medicinske sestre/diplomirani zdravstveniki potrebujejo pri obravnavi pacientov.

V okviru projekta se je od 19. aprila do 6. maja 2022 odvijalo 3-tedensko usposabljanje v simulacijskem okolju, v okviru katerega je devet mednarodnih in šest domačih študentov pridobivalo znanje ter veščine s področja intervencij zdravstvene nege z uporabo izobraževalnih gradiv v digitalni obliki preko platforme I-BOX). V usposabljanju je prav tako sodelovalo osem domačih predavateljev s področja zdravstvene nege in štirje mednarodni

iz konzorcija. V času usposabljanja smo študentje Rok, Linda in Anastasija skupaj z drugimi študenti iz Avstrije, Finske ter Španije uporabljali in ocenjevali uporabnost spletne platforme I-BOX. To je potekalo tako, da smo študentje najprej s pomočjo učnih gradiv na I-BOX platformi preverjali korake intervencije, ki smo jih naslednji dan skupaj s predavatelji izvedli v simulacijskih prostorih. To je pripomoglo k še bolj poglobljenemu razumevanju posameznih intervencij, večjemu medvrstniškemu sodelovanju, prav tako pa smo spoznali delovanje zdravstvenega ter šolskega sistema v drugih državah. V tem času smo se udeležili tudi številnih predavanj z raznih področij, ki so jih vodili mednarodni predavatelji iz konzorcija. V prvem tednu je sodelovala predavateljica iz Finske, v drugem tednu sta se nam pridružila predavatelja iz Slovenije, v zadnjem tednu še predavatelj iz Avstrije. Predstavljena nam je bila tudi uporaba virtualne resničnosti na področju nujne medicinske pomoči. V zadnjih dneh usposabljanja je potekala tudi konferenca na TehnoCampusu, kjer so platformo I-BOX predstavili tudi

sodelujočim in lokalnim bolnišnicam. Na konferenci je sodelovalo 110 ljudi iz več kot 20 organizacij in 4 držav.

V prostem času smo pogosto obiskali bližnje mesto Barcelono, ki je bila od naše nastanitve oddaljena približno 40 km. Tako smo se lahko udeležili lokalnega študentskega življenja, spoznavali kulturo Španije, se družili z ostalimi študenti iz projekta in izkoristili lepo vreme za sončenje na plaži.

Za nas študente je bila to odlična izkušnja, saj smo pridobili veliko novega teoretičnega in praktičnega znanja ter nova poznanstva. Vsem študentom, ki se odločajo o izmenjavi ali sodelovanju na usposabljanju v tujini, le-to toplo priporočamo in ga podpiramo, saj je to neprecenljiva ter edinstvena izkušnja.

Inavguracija dekanice Fakultete za zdravstvene vede

Ines Mlakar

V KAZINSKI DVORANI SNG MARIBOR JE 11. 5. 2022 POTEKALA INAVGURALNA SLOVESNOST DEKANICE UNIVERZE V MARIBORU, FAKULTETE ZA ZDRAVSTVENE VEDE IZR. PROF. DR. MATEJE LORBER, KI BO V NASLEDNJIH ŠTIRIH LETIH VODILA FAKULTETO.

Rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Zdravko Kačič je zastopnici in predstavnici fakultete izr. prof. dr. Mateji Lorber simbolno izročil dekanске insignije. V svojem nagovoru je povedal, da fakulteta v Sloveniji orje ledino na več strokovnih področjih. Študentom zagotavlja visoko kakovostno izobraževanje z vključevanjem interdisciplinarnega, multidisciplinarnega in interprofesionalnega tima za avtonomno izvajanje celostne zdravstvene obravnave pacientov v skladu s pridobljenimi kompetencami. Fakulteta pristopa k oblikovanju

novih študijskih smeri, zavedajoč se, da je v zdravstvu vedno bolj prisotna potreba po medicinskih sestrah z naprednimi znanji.

Na slovesnosti so poleg rektorja Univerze v Mariboru zbrane udeležence nagovorili tudi državni sekretar na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport izr. prof. dr. Mitja Slavinec, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije ga. Monika Ažman in Svetovalka v zdravstveni negi za izobraževanje in razvoj kadrov Univerzitetnega kliničnega centra Maribor ga. Bojana Sečnjak.

Nova dekanica izr. prof. dr. Mateja Lorber se zaveda, da bo osrednja naloga njenega dekanovanja, da fakulteto pelje v smeri doseganja zastavljenih ciljev v okviru zastavljene strategije fakultete, ki v svojem

delovanju sledi strategiji razvoja univerze, saj je prav to pomemben vidik, ki prispeva k pisanju njene zgodovine in zagotavlja trajnostni razvoj. Fakulteta mora biti v okolju, v katerem deluje, vidna in videna, zato je potrebno nenehno skrbeti za njen konstanten razvoj na področju izobraževanja in raziskovanja, kakor tudi spoštovati etične in moralne norme.

Dekanica je v svojem nagovoru izpostavila tudi sodelovanje fakultete s kliničnimi institucijami, saj je mogoče le skupaj oblikovati odličen kader s področja zdravstvene nege in zdravstvenih ved, ki je prepoznan in cenjen v zdravstvenih in drugih institucijah. S povezovanjem in sodelovanjem fakulteta dokazuje, da zna uspešno prenašati znanstvenoraziskovalne dosežke tudi v klinično okolje in hkrati s tem omogoča podporo razvoju zdravstvene nege kot znanstvene discipline in poklica v slovenskem prostoru.

Obisk Fulbrightove specialistke iz GWUSON na UM, FZV

Doc. dr. Dominika Vrbrnjak, izr. prof. dr. Mateja Lorber

UNIVERZA V MARIBORU, FAKULTETA ZA ZDRAVSTVENE VEDE (UM, FZV) JE V MESECU MAJU GOSTILA FULBRIGHTOVO SPECIALISTKO IZ ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE.

Obisk Associate Professor Joyce Knestrick, PhD, FNP-BC, FAANP, FAAN, iz The George Washington University School of Nursing (GWUSON) je potekal v okviru programa Fulbright pod pokroviteljstvom ameriške ambasade in pomeni nadaljevanje ter poglobitev zglednega sodelovanja med UM FZV in GWUSON.

Dr. Joyce Knestrick je profesorica, raziskovalka in medicinska sestra z naprednimi znanji. Odlikujejo jo dolgoletne izkušnje ter izjemno strokovno znanje iz klinične prakse v napredni zdravstveni negi. Je avtorica mnogih publikacij in prejemnica številnih nagrad na področju zdravstvene nege. V prejšnjem mandatu je bila tudi predsednica American Association of Nurse Practitioners. Kot promotorka in zagovornica napredne zdravstvene nege deluje na lokalni, regionalni in državni ravni na področju izobraževanja, prakse in zakonodaje. Zelo aktivna je tudi na mednarodnem področju.

Cilj obiska je bila analiza in evalvacija študijskih smeri s področja napredne zdravstvene nege na UM, FZV, kjer smo kot prvi v slovenskem prostoru po zgledu mednarodnih smernic s področja napredne zdravstvene nege v letu 2020/2021 razpisali študijsko smer Integrirana obravnava kroničnih bolnikov v napredni zdravstveni negi, v študijskem letu 2021/22 pa še Integrirano obravnavo starejših v napredni zdravstveni negi ter Mentalno zdravje v napredni praksi zdravstvene nege.

V okviru obiska je dr. Joyce Knestrick na UM, FZV izvedla tri gostujoča predavanja. Študenti novih študijskih smeri v napredni zdravstveni negi na podiplomskem

študijskem programu 2. stopnje Zdravstvena nega so spoznali razvoj vlog in delovanje medicinskih sester z naprednimi znanji v ZDA. Izpostavila je pomen naprednega znanja, izobraževanja na podiplomskem študijskem programu, promocijo novih vlog pri ključnih deležnikih ter raziskovanje na področju napredne zdravstvene nege kot temeljnega pokazatelja pozitivnih učinkov vpeljave novih vlog. Zaposleni so v okviru predavanja z naslovom **Napredna klinična ocena in odločanje** dobili vpogled v pristope poučevanja in izvajanja celostne zdravstvene ocene pacienta, ki predstavlja osnovo za nadaljnje klinično odločanje. Za visokošolske učitelje, raziskovalce, študente, diplomante in zunanje sodelavce je predavala tudi na **Raziskovalnem popoldnevu**. Poslušalcem je predstavila vlogo in kompetence medicinskih sester z naprednimi znanji ter na dokazih utemeljeno prakso in raziskovanje v ZDA.

Izzivi v zdravstvu v ZDA in Sloveniji so podobni: pomanjkanje osebnih zdravnikov in medicinskih sester, staranje prebivalstva, vprašanja zdravstvenega varstva v mestih in na podeželju, stroški zdravstvenega varstva naraščajo. Medicinske sestre v napredni praksi zdravstvene nege lahko pomagajo pri reševanju teh izzivov.

Med svojim obiskom je bilo z namenom promocije in približevanja izobraževanja medicinskih sester z naprednimi znanji ter predvsem napredne prakse zdravstvene nege organiziranih več srečanj. Uvodoma je potekalo srečanje na ameriški ambasadi. Veleposlanica ZDA v Sloveniji, njena excelenca Jamie Lindler Harpootlian, je gostji skupaj s sodelavkama go. Špelo Sušec in go. Charlotte Taft izrekla pozdravne besede in dobrodošlico. Udeleženci srečanja so poudarili pomen izmenjave izkušenj na

področju izobraževanja in prakse naprednih znanj v zdravstveni negi ter možnosti različnih oblik sodelovanja in mobilnosti med obema državama. V okviru obiska Nacionalnega inštituta za javno zdravje sta direktor zavoda g. Milan Krek in mag. Pia Vračko predstavila delovanje inštituta. Pogovor je tekel tudi o izzivih zdravstvenih sistemov v Sloveniji in ZDA ter možnih rešitvah, predvsem o vpeljavi novih vlog medicinskih sester z naprednimi znanji. Prav tako so bili predstavljeni primeri dobrih praks v zdravstvu v obeh državah.

Skupaj z dekanico UM, FZV izr. prof. dr. Matejo Lorber se je ob mednarodnem dnevu medicinskih sester udeležila slavnostne akademije in svečane podelitve najvišjih priznanj Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije za leto 2022. V okviru obiska sta se udeležili 18. simpozija zdravstvene in babiške nege na Brdu pri Kranju pod naslovom Prispevek zdravstvene nege in babištva k trajnostnemu razvoju družbe. Plenarni predavatelji simpozija so bili prof. Elizabeth Adams, predsednica Evropske federacije združenj medicinskih sester, ki je posebej izpostavila pomen vlaganja v zdravje ljudi po svetu, dr. Konstantinos Petsios, generalni sekretar grškega nacionalnega združenja medicinskih sester, ki je spregovoril o ciljih trajnostnega razvoja v času okrevanja, ter izr. prof. dr. Dan Podjed, znanstveni sodelavec na Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU, ki pa je udeležence seznanil s preobrazbo družbe med pandemijo. Na simpoziju se je dr. Knestrick srečala tudi s pomembnimi člani stanovske organizacije ter drugimi gosti.

Dr. Knestrick je obiskala tudi pomembne učne zavode UM, FZV. V okviru obiska Univerzitetnega kliničnega centra Maribor sta pomočnica direktorja za zdravstveno

nego ga. Hilda Rezar in svetovalka za izobraževanje in razvoj kadrov ga. Bojana Sečnjak gostjo seznanili z organizacijo institucionalne zdravstvene nege, in sicer s poudarkom na napredni zdravstveni negi. Izpostavljen je bil pomen spodbujanja in podpore novo zaposlenih v zdravstveni negi ter pridobivanje novega znanja v okviru formalnega izobraževanja ter vseživljenjskega izobraževanja zaposlenih ter pomen vključevanja medicinskih sester v raziskovanje. Doc. dr. Prosen je skupaj s sodelavci predstavil delovanje v Urgentnem centru. Ga. Andreja Ocepek, predstojnica oddelka, in Petra Kolar, strokovna vodja zdravstvene nege oddelka, sta skupaj sodelavci predstavili delovanje gastroenterološkega oddelka.

V okviru obiska Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor so njihovi odlični strokovnjaki dr. Joyce Knestrick seznanili z delovanjem zavoda ter organizacijo primarne ravni zdravstvenega varstva v Sloveniji. Prav tako si je ogledala delovanje in se seznanila z delovanjem ambulant družinske medicine, Centra za krepitev zdravja in Centra za medicinsko rehabilitacijo.

Dr. Joyce Knestrick je tekom obiska z obiskom turističnih destinacij ter druženjem s študenti in zaposlenimi UM, FZV spoznavala tudi slovensko kulturo. Še posebej velja izpostaviti srečanje z našo doktorsko študentko Zdravstvene nege Patricijo Lunežnik, ki je bila imenovana za Mednarodno ANP-ambasadorko 2022 Ameriškega združenja medicinskih sester v napredni zdravstveni negi (The American Association of Nurse Practitioners).

Številne raziskave so pokazale, da lahko medicinske sestre z naprednimi znanji z dopolnitvijo ali razširitvijo vlog nudijo strokovno in kakovostno zdravstveno obravnavo bolnikov, prispevajo k boljši učinkovitosti, zmanjševanju stroškov, zadovoljstvu pacientov, zmanjšanju (re) hospitalizacij ter zmanjšanju smrtnosti.

Analiza in evalvacija študijskih smeri je potrdila potrebo po izobraževanju medicinskih sester z naprednimi znanji na podiplomskem magistrskem študijskem programu 2. stopnje, potrebo po ustreznem in zadostnem kliničnem usposabljanju, potrebo po tesnem interdisciplinarnem

sodelovanju ter pomen povezovanja izobraževalnih institucij s kliničnim okoljem pri razvoju znanja in veščin medicinskih sester z novimi vlogami. Medicinske sestre z naprednimi znanji lahko tudi v slovenskem prostoru prispevajo k bolj učinkovitemu zdravstvenemu sistemu, vendar bo potrebno tudi tesnejše medpoklicno sodelovanje in politična volja za prepoznavanje novih vlog, priznavanje kompetenc medicinskih sester z naprednimi znanji, sistematizacija delovnih mest oz. umestitev v plačni sistem. Dr. Joyce Knestrick je poudarila, da so se tudi ameriške medicinske sestre z naprednimi znanji na začetku oblikovanja novih vlog srečevale s številnimi ovirami in izzivi. Danes delujejo kot priznane, samostojne klinične strokovnjakinje in predstavljajo nepogrešljiv del zdravstvenega sistema, predvsem na primarni ravni zdravstvenega varstva. Z obiskom cenjene profesorice, raziskovalke in odlične strokovnjakinje, dr. Joyce Knestrick, smo pridobili dragocene informacije ter natančen vpogled v primer dobre prakse izobraževanja in izvajanja prakse napredne zdravstvene nege.

Paliativni mobilni tim bogatejši za nov avtomobil

Vesna Ribarič Zupanc, dr. med.

PRED ENAJSTIMI LETI, KO SEM ZAČELA VSTOPATI V SVET PALIATIVNE OSKRBE Z ŽELJO, DA POSTANE PALIATIVNA OSKRBA ČIM BOLJ DOSTOPNA VSEM BOLNIKOM SEVEROVZHODNE SLOVENIJE, KI TOVRSTNO OSKRBO POTREBUJEJO, SI NITI V SANJAH NISEM UPALA NITI ZNALA PREDSTAVLJATI 20. MAJA 2022. TISTI, KI SE S PALIATIVO V SLOVENIJI IN UKC MARIBOR UKVARJAJO DLJE OD MENE, SO TO VIZIJO MENDA IMELI.

Pred enajstimi leti, ko sem začela vstopati v svet paliativne oskrbe z željo, da postane paliativna oskrba čim bolj dostopna vsem bolnikom severovzhodne Slovenije, ki tovrstno oskrbo potrebujejo, si niti v sanjah nisem upala niti znala predstavljati 20. maja 2022. Tisti, ki se s paliativo v Sloveniji in UKC Maribor ukvarjajo dlje od mene, so to vizijo menda imeli.

»Z malimi koraki se daleč pride« in »Potrpjenje je božja mast« sta dva lepa slovenska pregovora, ki sta se tudi v tem primeru izkazala za zelo resnična. Meni pa sta se v minulih desetih letih, kolikor se jih je obrnilo od ustanovitve Enote za paliativno oskrbo pod vodstvom prim. Nevenke

Krčevski Škvarč in okriljem takratne strokovne direktorice prof. dr. Darje Arko, zažrla globoko v meso moje biti.

V teh letih se je postavilo kar nekaj izzivov, saj smo se morali prilagoditi razvoju paliativne oskrbe v UKC Maribor kot tudi v mojem osebnem življenju: od Enote za paliativno oskrbo, ki je ugledala svoj obstoj šele pomladi leta 2012 pod Oddelkom za anesteziologijo, do pomembnega preskoka in fizične selitve enote in mene na Oddelek za onkologijo v začetku leta 2017. Sledilo je pet let delovanja oddelka in krepitev ambulantne dejavnosti. 2020 je udarila epidemija covida-19, nato ukinitvev oddelka, veliko je bilo dela na daljavo. Aprila 2021 smo dobili novo sodelavko dr. Majo Šerugo in doživeli podvojitvev zdravniške ekipe. Maja 2021 se je zgodila napoved odobritve petih novih mobilnih paliativnih timov za bolnišnice po vsej Sloveniji, vključno z UKC Maribor. Oktobar 2021 je zaznamoval začetek postavljanja organizacije Paliativnega mobilnega tima in začetek dela na terenu. Maja 2022 je bila solidno organizirana Enota za paliativno oskrbo, vključno z mobilnim timom. V povprečju smo opravili 40 obravnav na terenu za 30 do 40 bolnikov

na mesec. 15 do 20 jih ob naši skrbi in oskrbi v enem mesecu umre doma, v bolnikovem »naravnem« okolju. Števila bolnikov in njihovih bližnjih, ki ostajajo v duši, potem ko so se ob naši oskrbi čim bolj dostojno poslovili in umrli v preteklih letih, ne znam zapisati iz glave.

Zdaj pa z novim, »zlatim«, dobro osedlanim konjičkom drvimo naprej. Sama in moje sodelavke in sodelavci smo utrujeni od večnega boja z mlini na veter. Z upanjem, da bomo vendarle vzgojili tudi naslednje generacije zdravnikov, medicinskih sester, negovalcev, socialnih delavcev, psihologov, fizioterapevtov, ki bodo takrat, ko pride naš čas, znali in predvsem zmogli tudi nam omogočiti, da se kar se da dostojno in s čim manj trpljenja poslovimo s tega sveta. Z upanjem, da za seboj puščamo sledi, ki štejejo. Z zaupanjem v nekaj tistih redkih posameznikov v našem okolju, ki vedo, kdo so, zato jih ne bom naštevala, ki paliativno oskrbo razumejo, se zavedajo njenega pomena in zdravstvu in širši družbi. In zaradi vseh hudo bolnih, ki nas potrebujejo.

Hvala vsem sodelavkam in sodelavcem
Enote za paliativno oskrbo za požrtvovalno
in potrpežljivo delo.

Foto: Andreja Koren, univ. dipl. kom.

Ribiči UKC Maribor v novi mandat in sezono s predsednico

Anita Kirbiš

Foto: Anita Kirbiš

Olga Munda in Igor Trstenjak sta si segla v roke na dvorišču UKC Maribor

»Ker je letos volilna skupščina in se po dveh mandatih kot predsednik sekcije poslavljam s te funkcije, bi se rad zahvalil UO in vsem članom za opravljeno delo in korektno sodelovanje v času mojega predsednikovanja. Upam, da bomo še naprej uspešno nadaljevali tradicijo ribiške sekcije, novi predsednici pa želim uspešno vodenje. V teh norih časih, ko nas poleg koronavirusa pestijo še napete razmere v svetu, je lahko preživljanje prostih trenutkov v mirnem okolju našega ribnika še kako sproščujoče. Upam, da se razmere kmalu uredijo in se življenje vrne v ustaljene tirnice«, je v zaključnem nagovoru poudaril Trstenjak.

V teh norih časih, ko nas poleg koronavirusa pestijo še napete razmere v svetu, je lahko preživljanje prostih trenutkov v mirnem okolju našega ribnika še kako sproščujoče.

NE SAMO NA POLITIČNEM PARKETU, TUDI PRI RIBIČIH UKC MARIBOR SE JE ZADNJEGA MARCA ZGODIL VOLILNI ZBOR ČLANOV Z LE ENO POMEMBNO KADROVSKO MENJAVO, IN TO PRAV NA VRHU.

Prvič v zgodovini sekcije, ki je bila ustanovljena pred 38 leti pod okriljem Sindikata UKC Maribor, je v vodstvene čevlje stopila ženska. Pobrskali smo na Zvezi ribiških družin Slovenije, kjer so nam postregli s podatkom, da se je v vsej zgodovini ribištva pri nas v tej vlogi znašla ena in edina ženska, in sicer predsednica ribiške družine v Metliki.

Dosedanji predsednik Igor Trstenjak, ki je krmilo sekcije prevzel, ko je le-ta praznovala že 30 let obstoja (leta 2014), jo je uspešno vodil dva mandata. Uspešno, kolikor se je v teh turbulentnih časih sploh dalo. Tudi prestižno lovoriko ribiškega carja si je v tem

času pridobil, ponovnega mandata pa več ni želel sprejeti zaradi skorajšnje upokojitve in drugih obveznosti. Pa vendar ostaja še naprej v ribiških vrstah kot podpredsednik, vse ostalo bo ostalo pri ribičih za zdaj po starem. In še naprej, upajo, da brez večjih omejitev, bodo skupaj skrbeli za svojo oazo miru v Pivoli, za ribnik in življenje v in ob njem.

Prvič v zgodovini sekcije, ki je bila ustanovljena pred 38 leti pod okriljem Sindikata UKC Maribor, je v vodstvene čevlje stopila ženska.

Nekajkrat na leto se bodo pomerili v športnem ribolovu in sproščenem druženju. Ni naključje, da se njihova ribolovna sezona začne 1. aprila, ko bodo spet poskušali dobro prodati kako staro šalo v novi preobleki.

In vrnimo se k predsednici Ribiške sekcije. Na nedavni volilni skupščini je bila z vsemi glasovi izvoljena večletna »podporna« članica sekcije **Olga Munda**, medicinska sestra, zaposlena na Oddelku za urologijo UKC. Leta 2012 sta se v sekcijo včlanila skupaj z možem **Srečkom** (pravila sekcije dovoljujejo vpis zaposlenim oz. upokojenim delavcem UKC ter njihovim najožjim družinskim članom), ki se je zaradi bolezni upokojil dokaj mlad in tako našel stik z naravo, svoj mir ob vodi ter recept k dobremu okrevanju, medtem ko je Olga bila v službi.

Ker pravijo, da nova metla pometa »drugeče«, in še posebej, ker se je v tej vlogi znašla prikupna ženska, je morda pričakovati tudi nekaj svežih idej ali pa obuditev tistih množičnih družinskih »fišpiknikov« v Pivoli, ko so še kosi v grmovju utihnili.

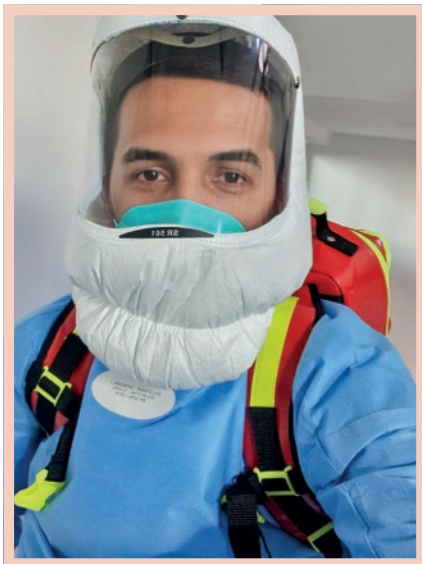
Moja razmišljanja

Nemanja Spasovski, dipl. zn.

Foto: arhiv UKC Maribor

IZZIVI! STANJE, KO NISEM BIL V CONI UDOBJA IN SEM ZMOGEL MALO VEČ DATI OD SEBE BODISI V ZASEBNEM ŽIVLJENJU BODISI V SLUŽBI.

Pravijo, da če jih ne sprejmeš, se jih bojiš. V poklicu, ki ga opravljam, jih sprejemam na dnevni bazi, čeprav včasih neopazno. Delovni proces, ki je rutina, ne prinaša takšnega zadovoljstva, zato sprejemam izzive z odprtimi rokami. Vsak prinese v življenju nekaj novega in postavi temelje za spopadanje z naslednjimi izzivi. Nimam rad rutine, zato pa mi vsake toliko prav pride, da se podam kakšnemu novemu izzivu naproti ter porušim dolgočasno vsakdanjost. Vendar ta zadnji, ki me je doletel marca 2020, je bil zame največji ter me je spremenil in prinesel več kot kateri koli doslej.

Covid. V začetku marca 2020 še samo ena navadna beseda, en virus, ki se je zdel še zelo daleč stran od nas, vendar je ta čez noč postal naš vsakdan. Bili smo presenečeni, nismo pričakovali in nismo bili pripravljeni, da bomo v naši ustanovi tako hitro sprejeli prvega covidnega pacienta.

Šok, nevednost, prestrašenost in mešani občutki. Kot mlajši zaposleni na negovalnem oddelku nisem pričakoval, da bom prvi, ki bo moral zapustiti matični oddelok in

oditi v rdečo cono, kjer so začeli sprejemati covidne bolnike.

Prvi delovni dan na covidnem oddelku je minil zelo hitro – kot še nobeden do takrat. Veliko je bilo novih informacij, novih sodelavcev in delo je potekalo v meni neznanem okolju. Prihajal je kader iz različnih oddelkov v novo okolje. Vse to sem sprejel kot izziv in že v naslednjih dneh smo se ujeli in skupaj zaplavali, kot da se poznamo in delamo skupaj že vrsto let.

Spreletaval me je občutek neprecenljivosti. V službo sem hodil z veseljem, čeprav nisem vedel, kaj bo prinesel delovni dan, saj je bil vsak drugačen. Bili smo tim različnih karakterjev, vendar z enotnim zavedanjem, da bo le sodelovanje pomenilo dobro opravljeno delo.

Začeli smo sprejemati vedno več covidnih bolnikov. Stanje v državi je postajalo vedno bolj zastrašujoče in na trenutke smo pomislili, da ne bomo zmogli.

Z vsakim dnevom je delovni proces postajal bolj organiziran in utečen, zato je bil naš strah, da ne bomo zmogli in da nas bo virus premagal, odveč.

Tri mesece sem opravljal delo na negovalnem covidnem oddelku, ko so me lepega dne obvestili, da z jutrišnjim dnevom začnjam na covidni enoti za intenzivno terapijo.

Strah? Nov izziv, sem si rekel. Nisem bil ne pripravljen ne prestrašen, vendar sem se na novo pot kot vselej doslej podal pogumno in odločno, da bom tudi to opravil z odliko.

Nova lokacija, novi obrazi, težji (intubirani) bolniki. Iskreno sem se do tedaj s takšnimi pacienti srečal samo v teoriji med študijem, v praksi pa ne. Respirator. Čudna »mašina«, do katere sem imel prvih nekaj mesecev strahospoštovanje. Prve dni sem ga samo opazoval in se ga nisem dotikal.

Nisem si mislil, da bom čez nekaj mesecev znal prebrati in razumeti vse vrednosti, ki jih ta naprava meri pacientu, kaj šele, da se bom z njo uspešno rokoval.

Tam sem spoznal in videl veliko negovalnih postopkov in posegov, ki jih do takrat nisem veliko poznal. Imel sem priložnost ter privilegij videti zdravljenje mlajše ženske s sistemom ECMO – zdravljenje, ki v naši ustanovi ni vsakdanjost, saj se takšna oblika zdravljenja ne izvaja pogosto. Reanimacije, terapije v različnih oblikah ter situacije, ki sem jih imel priložnost videti in spoznati v času covida ter se jih tudi naučiti, mi bodo zagotovo pomagali ter bodo odskočna deska na moji nadaljnji poklicni poti.

Zdravniki, diplomirane medicinske sestre, diplomirani zdravstveniki, fizioterapevti, bolničarji in študenti smo sestavljali medicinsko-negovalni tim, ki je imel skupen

cilj – dobrobit pacienta. Vsak od nas je bil kamenček v mozaiku in vsak je predstavljal pomemben del mozaika, saj v nasprotnem primeru ta mozaik ne bi bil popoln. Vsi z različnih delovišč, vsi z različnim znanjem in izkušnjami – nekateri več nekateri manj – vendar vsi s skupnim ciljem, pomagati ljudem, ki so bili v zelo slabi koži.

Vsak je s svojim znanjem in izkušnjami pripomogel, da smo sledili skupnemu cilju – zdrav pacient. Vsaka smrt bodisi starejšega bodisi mlajšega pacienta nas je vse zelo prizadela. Čutili smo poraz, čeprav smo vedeli, da delamo dobro in dajemo vse od sebe. Bilo je vedno več nasprotnikov cepljenja. Soočali smo se tudi s pacienti, ki

kljub obolevnosti niso verjeli, da covid resnično obstaja. Prihajali so v zelo slabem stanju, kar je za nas pomenilo, da bo potrebno veliko več energije.

Kolaps v celotnem zdravstvu, vendar misel, da je vse v naših rokah in da ne smemo obupati, nas je potiskala naprej skozi celotno epidemijo.

Verjeli smo, da je vse v naših rokah in da kljub prepričanju ljudi moramo verjeti vase, da ne smemo obupati in da bomo le tako uspešno prebrodili to epidemijo.

Ko je epidemija dosegala svoj vrhunec, je za nas to pomenilo dodatno obremenitev oziroma še dodatne napore. Vedno več delovnih dni in vedno manj časa za počitek in zase. Vsak dan se je čutila napetost med ljudmi. Karantene, brisi, pogoji ...

Sodelovanje, pozitivno vzdušje in energija so bili glavni aduti, da je bilo naše sodelovanje uspešno. Stali smo si ob strani, skupaj reševali težave in zato ni bilo bojazni, da bi virus postal močnejši do nas.

Razbili smo predsodke rivalstva, ki iskreno ponekod še vedno veljajo. Kdo je bolj pomemben član tima pri zdravljenju pacientov? Pa naj gre za zdravnika, ki predpisuje terapijo in postavi diagnozo, medicinsko sestro, ki pacienta neguje 24 ur na dan, mu daje terapijo v različnih oblikah, ter ga psihično podpira in motivira, ali pa je to fizioterapevt, brez katerega se težje posede ali sam postavi na noge.

Bili smo tim, ki se je zavedal, da en brez drugega ne zmoremo, ter da smo vsi enako

pomembni. Vsak od nas se je zavedal, da mora delovati v dobro pacienta.

Kljub večkratnim selitvam ter lokacijskim spremembam smo ostali zbrani, motivirani ter držali skupaj. Bili smo tim, v katerem bi si vsak želel delati.

Proti koncu epidemije, ko je bilo vedno manj pacientov, sem se začel zavedati, da bom moral to »potovanje« počasi zaključiti in moram priznati, da mi ni bilo vseeno. Spreletavati so me začeli mešani občutki.

Niti v sanjah si nisem predstavljal, da lahko čez noč ta zasedba ljudi postane tim in začne to dvoletno »potovanje«.

Iz covidnega oddelka se vračam nazaj na matični oddelok. Večji, močnejši, ter obogaten z novimi izkušnjami, poznanstvi in znanjem. Naučil sem se ogromno.

Za nekoga, ki ima pred seboj še 30 let in več dela v tem poklicu, sem v tej epidemiji in delu v covidni enoti ogromno pridobil. Znanja ter situacije, ki sem jih tu videl, spoznal in se jih naučil, ne bi mogel nikjer drugje. Izboljšala se moja samopodoba, dobil pa sem tudi trdo kožo.

Na določen način nas je ta epidemija in to izredno stanje v naši ustanovi združilo in še bolj in povežalo med seboj.

Lahko rečem, da sta epidemija in izredno stanje v naši ustanovi združila in še dodatno povezala med seboj. Hvaležen sem, da sem lahko bil del tega izziva, in da s sodelavci, ki so »jadrali« z menoj, ostajamo prijatelji še naprej.

Ob 100-letnici ustanovitve Protituberkulozne lige v Mariboru, začetnice razvoja mariborske Splošne bolnišnice

prim. prof. dr. Elko Borko, dr. med., prim. doc. dr. Gregor Pivec, dr. med.

Foto: arhiv

PROTITUBERKULOZNA LIGA JE BILA USTANOVLJENA V MARIBORU PRED 100 LETI, IN SICER 13. JANUARJA 1922, TER JE IMELA POMEMBNO VLOGO PRI RAZVOJU MARIBORSKE BOLNIŠNICE.

Ob razpadu avstro-ogrskega cesarstva leta 1918 je mariborska bolnišnica imela samo kirurški ali zunanji oddelek in interni ali medicinski oz. notranji oddelek s posebnim ločenim odsekom za nalezljive bolezni. Takoj po prevratu sta v stavbah, ki so takrat bile že stare, nastala še dva oddelka, tako da se je prostorska stiska bolnišnice povečala, saj je število bolniških postelj presegalo dovoljene meje. Sledila je tudi gospodarska kriza, ki je takoj po vojni zahtevala omejitve pri osebju, nabavah in varčevalne ukrepe pri prehrani. Tuberkuloza, jetika ali sušica je bila že pred vojno prava morilka prebivalstva. Pomanjkanje med vojno in takoj zatem je povečalo obolevanje prebivalstva, tako da je ta bolezen postala družbeni in socialni problem ter predstavljala težko zdravstveno obremenitev. Težava je bila tudi v tem, da so že od leta 1882 poznali Kochov bacil, povzročitelja bolezni, pravega načina zdravljenja pa takratna medicinska znanost še ni zmogla, zato so se po razvitem svetu Evrope uveljavili različni preventivni načini boja zoper to zahrbtno bolezen. Po nekatereh podatkih sta se Slovenija in takratna Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) uvrščali v vrsto držav, v katerih je bila

tuberkuloza najbolj razširjena. Poleg tega pa so se tovrstni bolniki zdravili na popolnoma neustrezen način, saj je avstro-ogrsko zdravstvo v teh pogledih zaostajalo za drugimi razvitimi državami. Po prevratu je Deželna vlada v Ljubljani imenovala dr. Ivana Matka za provizornega primarja internega oddelka Splošne bolnišnice Maribor (SBM) in to dolžnost je prevzel 1. junija 1919, kmalu zatem pa je na podlagi posebnega razpisa Deželne vlade postal tudi redni primarj internega oddelka.

Kot vodilni zdravstveni delavec in vodja internega oddelka se je takoj soočil s številnimi bolniki in bolnicami, ki so prihajali na oddelek zaradi tuberkuloze in se zdravili na internem oddelku, saj posebnega oddelka za pljučne bolezni še ni bilo. O tem je zapisal: »Svoje dni so ležali ti bolniki raztreseni po celem internem oddelku med ostalimi bolniki, in sicer brez potrebnih varnostnih odredb. Ni čuda torej, da je njihova oskrba v tej obliki tvorila nevarno okuževalno središče za vse ostale pljučno zdrave bolnike in posebno za otroke, katerih je navadno po več v oskrbi medicinskega oddelka. Šele pozneje je prišlo do koncentracije jetičnih žensk v sobah št. 20 in 19 z 12, in moških v dveh sobah z istim številom postelj. Ti prostori so bili na prvem dvorišču bolnišnice preko katerega se je izvajalo delovanje bolnišnice. Zato so te moške bolnike preselili v sobo 20, ženske bolnice pa v sobo 19 interne stavbe, tako da je ostalo enako število postelj¹. Dr. Matko je zaradi tega težkega stanja in popolnoma neprimernih prostorskih pogojev internega oddelka, pod

okriljem katerega je deloval še leta 1920 ustanovljeni Oddelek za očesne, nosne, vratne in ušesne bolezni, iskal rešitev s posnemanjem v ravnanju zdravstvenih oblasti in civilne družbe v drugih zdravstveno bolj organiziranih okoljih Francije, Nemčije in drugih. Na njegovo pobudo se je tako 26. septembra 1921 sestavil posebni pripravljalni odbor Protituberkulozne lige, ki je sodeloval pri ustanavljanju protituberkulinske postaje in oskrbovališča za protituberkulozno ligo v bolnišnici.^{2,3}

V tem času se je ustanovilo tudi samostojno Zdravniško društvo Maribor, v katerem so delovali štajerski zdravniki. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani je novo nastalemu društvu očitalo separatizem. Prav zato je dr. Matko v priprave za ustanovitev prve protituberkulozne lige na področju Slovenije in cele Jugoslavije vključil še novo nastalo zdravniško društvo. Tako je zapisal: »Vsled tega se je odločilo Zdravniško društvo v Mariboru ustanoviti po vzorcu drugih narodov Ligo proti tuberkulozi. Da se spodbije tla vsem takim črnogledom, ki vidijo v našem delovanju nekakšne tajne in zakrite separatistične želje, je Liga v Mariboru zamišljena kot sekcija velike jugoslovanske Lige proti tuberkulozi, ki se bo raztezala od naših najjužnejših mej pa do Maribora, ki naj tvori os vseh sekcij, ki se bodo oživotvorile. Da je ravno Maribor pripraven za stalni sedež take osi, nam ni treba zgubljati besedi. Pozdravljamo pa takoj ob rojstvu naše sekcije vse druge, ki se nam bodo pridružile in pričakujemo tudi, da se vsa Slovenija enako organizira.«⁴

1 Matko I.: Nastanek oddelka za jetičnike. Tabor 69 27.3.1927:3

2 Matko I.: Liga proti tuberkulozi. Sekcija Maribor. Tabor 216 25.9.1921:2

3 Pivec G.(2011): Zdravljenje s tuberkulinom in protituberkulozna ščacija (postaja) v bolnišnici. Disertacija: 178

4 Matko I.: Liga proti tuberkulozi. Tabor, 25. 9. 1921: 3

m Tuberkulozna liga, sekcija Maribor se ustanovi v najkrajšem času v Mariboru. Ze sedaj opozarjamo vsa kulturna in prosvetna društva, kakor tudi vse politične stranke brez razlike ter vse merodajne faktorje na ustanovni občni zbor, ki se vrši v ponedeljek 26. t. m. ob 18. uri zvečer v posvetovalnici okrajnega glavarstva. Glede na pomen te ustanove in njene idealne cilje pričakujemo, da se vsi merodajni faktorji odzovejo klicu ustanoviteljev. Ustanovitev sekcije v Mariboru bo obenem priprava za ustanovitev Lige za celo našo državo od Mure do Vardarja. Imena ustanoviteljev jamčijo, da bo akcija zasledovala res najvišje cilje človečanstva.

m Ustanovitev Lige za pobijanje tuberkuloze. Včeraj zvečer ob 18. uri se je vršil v dvorani okrajnega glavarstva prvi sestanek radi ustanovitve Lige za pobijanje tuberkuloze, sekcije Maribor. Sestanek je otvoril univ. doc. dr. Ivan Matko, ki je v kratkih besedah očrtal pomen in namen Lige. Za predsednika pripravljalnega odbora je predlagal g. okr. glavarja dr. Lajnsiča. Na to se je konstituiral pripravljalni odbor, ki bo po odobrenju pravil fungiral dalje tudi kot redni odbor. Poleg odbora pa se je sestavil še poseben propagandni odbor, v katerem se nahajajo večinoma novinarji. O Ligi bomo še spregovorili o priliki obširneje

Tabor 213, 22. 9. 1921:3 Tabor 218, 28. 9. 1921: 3

Takoj po tem sestanku je dr. Matko odpotoval v Prago, kar vemo iz časopisnih poročil.⁵ Po vrnitvi v Maribor je že 13. januarja 1922 v Taboru objavil članek z naslovom »K ustanovitvi protituberkulozne lige«.⁶

V tem propagandnem prispevku je zapisal, da je tuberkuloza trenutno najbolj razširjena nalezljiva bolezen, pred katero ni nihče varen, kar dokazujejo številni statistični podatki. Druge države so v protituberkuloznem boju ustanovile protituberkulozne lige in druga dobrodelna društva ter z njihovim delovanjem dosegla, da je število obolelih začelo upadati. Namen naše protituberkulozne lige je v tem, da ustanavlja posebna oskrbovališča, v katerih na nasveti podučimo naš narod o nastanku bolezni in kako se pred to morilko zavarujemo. Prispevek je bil nekakšno dopolnilo obširnemu poročilu o ustanovitvi protituberkulozne lige.⁷ Dr. Lajnsič, okrajni glavar, ki je postal predsednik Lige, je v nastopnem predavanju povedal: »Liga ni mišljena kot lokalna organizacija. Osnovala se je v Mariboru, da postane matica protituberkulozne akcije v Jugoslaviji. Liga se bo najprej razširila na vso Slovenijo. V vsakem okrajnem glavarstvu se bo ustanovila podružnica. Liga bo nastavila strokovno usposobljeno sestro za obiskovanje bolnikov in zdravstveno prosvetno delo ter skrbela za poljudno napisane brošure o vseh

problemih pri tuberkulozi.« Na tem sestanku je bil izvoljen odbor in poleg predsednika dr. Srečka Lajnsiča sta Ligo vodila še dva podpredsednika, in sicer dr. Franjo Jankovič in doc. dr. Ivan Matko. V obsežnem odboru Lige je bila tudi soproga generala Maistra⁸

Kljub številnim težavam je protituberkulozna liga že 14. maja 1922 s slavnostno

proslavo v Kazinski dvorani, v prostorih ordinacije dr. Ivana Turšiča, ustanovila prvi protituberkulozni dispanzer v novi državi.⁹

Ob tem dogodku, prvem večjem uspehu Lige, je Zdravniško društvo v Mariboru prevzelo patronat nad Protituberkulozno ligo v Mariboru.

Na krilih tega prvega uspeha je na pobudo doc. dr. Ivana Matka protituberkulozna liga 7. februarja 1926 uvedla akcijo s posebnim pozivom za izboljšanje pogojev hospitalnega bivanja obolelih za tuberkulozo¹⁰. V programu je bila zapisana želja po postavitvi posebne prostozračne lope, ki naj bi imela prostora za 15 bolnikov.

Akcija zbiranja denarnih prispevkov in materialnih sredstev je bila sprejeta z velikim odobravanjem, tako da je odbor Protituberkulozne lige opustil prvotni načrt za postavitve delno zidano-lesene ležalne lope na vrtu bolnišnice in se odločil za izgradnjo posebnega mansardnega odseka nad medicinskim (internim) oddelkom.¹¹

Otvoritev ambulatorija Protituberkulozne lige.

V nedeljo dopoldne se je v veliki dvorani kazinske vršila slavnostna otvoritev oskrbovališča PTL. Kljub istovrstni proslavi 60-letnice mariborske »Čitalnice« je prisostvovalo svečanosti številno občinstvo. Kot zastopnik ministrstva za zdravje in pokrajinske uprave je dospel iz Ljubljane načelnik zdravstvenega odseka g. dr. Otmar Krajec.

Predsednik PTL, okrajni glavar dr. Lajnsič, je v svojem otvoritvenem govoru nakratko očrtal postanek Lige za pobijanje jetike, te najnevarnejše zatiralke človeškega rodu. Dasiravno je delo tukajšnje lige namenjeno v prvi vrsti mestu in okraju samemu, smatra odbor vendar za svojo nalogo, da deluje na razširjenje svoje ideje tudi preko teh ozkih mej, da se na ta način stopnjama prenese plemenita ideja in njeno udejstvovanje tudi na ostale dele naše lepe domovine. Liga se je mogla tako uspešno razmahniti, ker je našla potrebno razumevanje ne le pri pristojni oblasti, marveč tudi pri občinstvu samem. In danes, je nadaljeval govornik, je naše delo dozorelo tako daleč, da lahko rečemo, da proslavljamo prvo znano večmesečnega truda in napora. V naši sredi vidimo danes zastopnika ministrstva za zdravje in pokrajinske uprave, šefa zdravstvenega odseka v Ljubljani, g. dr. Otmar

Ob petletnici PTL.

Iz tajniškega poročila PTL posnemamo, da se je ustanovni občni zbor vršil v marcu leta 1922. Od takrat je društvo imelo še štiri občne zbore in 45 sklepov in odborovih sej. Poštni promet je bil lako živahen. Odposlanih je bilo 9489 pisem. Liga je v času svojega obstoja razdelila med narod 40.000 brošur (Poruk o jetiki, Boj proti jetiki, Cilji in naloga PTL, Pomen svetlobe, vode in zraka za človeški organizem). Izdani so bili tudi letaki in svarilni napisi, prirejenih pa je bilo petnajst zdravstvenih predavanj. Da se dobi primerno statistiko o gibanju tuberkuloze v mestu in na deželi, se je razposlalo 5000 vprašalnih pol šolskim upraviteljem in žandarmerijskim stanicam. V Stolni ulici je bil 11. 1922. odprt ambulatorij. PTL je prispevala za ambulatorij 250.000, kar je pripomoglo, da se je ambulatorij najmoderneje opremil.

PTL je, kakor je iz podatkov tajniškega poročila razvidno, v kratkih petih letih svojega obstoja storila res ogromno delo, katerega krona je dograditev in predaja novega oddelka za jetičniške Splošni bolnici.

Tabor, 112 17. 5. 1922:3 Tabor, 15. 3. 1927:1

5 Docent dr. Matko ordinira do 28.t.m. nakar odide v Prago. Tabor 219.1921:3

6 Matko I. K ustanovitvi proti tuberkulozne lige. Tabor, 13.1. 1922; 2-3.

7 Protituberkulozna liga. Tabor, 15. 1. 1922: 3

8

9 Otvoritev protituberkuloznega ambulatorija. Tabor 15. 5. 1922:3

10 Program PTL za leto 1926. Ustanovitev prostozračne lope v Mariboru. Tabor 30 7.2.1926:3

11 Pivec G: Graditev oddelka za tuberkulozne bolnike in predaja bolnišnici Maribor. 2011 Disertacija 180-2.

Začetek izgradnje novega mansardnega nadstropja se je začela že junija 1926 in do 20. marca 1927 je bila adaptacija zaključena. Mansardo je vodstvo PTL poklonilo in predalo vodstvu bolnišnice, zato so odsek poznali pod imenom darovalca in ga na kratko označevali kot »ligo«. Spominska plošča, ki je pričala o tem pomembnem dogodku, je bila med vojno uničena.¹² Pred začetkom delovanja novega oddelka za tuberkulozne bolnike so odborniki objavili več prispevkov o delovanju PTL.¹³ Med temi je doc. Matko v časopisu Tabor pripravil natančen in zelo obširen kronološki pregled dela PTL.¹⁴

Delovanje PTL, ki se je začelo v Mariboru, se je do leta 1940 razširilo in kot nekakšna ljudska iniciativa delovala po celi Sloveniji.

Novi odsek za bolne na pljučih je imel 25 postelj in je bil primerno opremljen. Doc. Ivan Matko je v posebnem prispevku ocenil, da je mansarda na podstrešju internega oddelka najprimernejša rešitev za oskrbo jetičnikov, ki jih je potrebno na enak način izolirati tudi v drugih obstoječih bolnišnicah v Sloveniji, saj novogradnje povsem samostojnih zavodov v oddaljenih krajih, npr. Pohorju, zaradi slabega gmotnega stanja v državi niso možne.¹⁵ Ustanovitev oddelka (lige) za bolnike s pljučno tuberkulozo predstavlja začetek gradbenega in tudi strokovnega razvoja mariborske bolnišnice.

Delovanje PTL, ki se je začelo v Mariboru, se je do leta 1940 razširilo in kot nekakšna ljudska iniciativa delovala po celi Sloveniji. Iz poročila vodstva Protituberkulozne zveze v Ljubljani je takrat delovalo že 47 krajevnih lig, 21 dispanzerjev, in 6 odsekov pri odborih Rdečega križa¹⁶. V Mariboru je protituberkulozna liga uspešno delovala vse do začetka 2. svetovne vojne in svoj boj proti tuberkulozi je usmerila na nivo

Občni zbor PTL in predaja novega oddelka zakladu Splošne bolnice v Mariboru

Včeraj dopoldne se je vršil ob častni udeležbi občinstva na medicinskem oddelku tukajšnje bolnice občni zbor PTL. Med številnimi zastopniki je bilo opaziti g. dr. Vukičeviča, inšpektorja v Ljubljani za ministrstvo nar. zdravja, g. san. ref. dr. Jurečka za g. velikega župana, dr. Wanckmüllerja za občino Maribor, brigadirja g. Spasića za mestno komando in vojaško oblast, g. dr. Jankovića za zdravniško zbornico, primarija dr. Černiča za tuk. zdr. društvo, gg. general Majstrovo in dr. Lipoldovo za slov. žensko društvo itd. Po poročilu posameznih odbornikov, katera so bila že predhodno objavljena in po izrečenem absolutoriju staremu odboru se je izvolil novi odbor. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Marko Ivavice, srezki poglavar. Za podpredsednika šolski upravitelj Aleksander Alt in doc. g. dr. Ivan Matko. Ostali odbor je ostal po večini neizpremenjen. Pri točki slučajnosti sta se izpremenila dva člena društvenih pravil in se je imenovalo večje število častnih članov, ki so si pridobili velike zasluge za ustanovitev novega oddelka. Občnemu zboru je sledila sv. maša in blagoslovilnica novega oddelka.

izvršil odbornik PTL, stolni župnik g. Moravec, ki je tudi v toplih besedah orisal pomen slavnosti in važnost novega oddelka za človeštvo. Za njim je predal predsednik društva dr. Ivavice podlišem, globoko zasnovanem govoru ustanovno listino starejši bolnice, g. prim. dr. Drnovšku, ki je prejel dar v imenu zaklada bolnice, se za njega zahvalil in obljubil, da bo novi oddelek ostal ohranjen svojemu namenu in bo našel vselej najizdatnejšo podporo s strani uprave bolnice. Od nadaljnjih govornikov še omenimo g. inšpektorja dr. Vučetića, san. ref. dr. Jurečka itd., ki so povdarjali veliki pomen proti tuberkulozne lige in novega oddelka za pobijanje jetike. K zvišenemu slavnostnemu razpoloženju člega akta je znatno doprineslo krasno spomladansko solce ter obilno cvetje in zelenje, s katerim so usmiljene sestre okrasile novi oddelek, ki bo večno priča požrtvovalnega dela in petletnega truda tukajšnje PTL, katere odbor je prežet čustev človekoljubja v kratkem času z ogromnimi žrtvami, ki jih je doprinašala celokupna javnost, dovršil gigantsko delo za blagor človeštva.

Poročilo o predaji novega protituberkuloznega oddelka naši bolnišnici, ki je bilo objavljeno v časopisu Tabor 65, 22. 3. 1927:1

dispanzerskega dela, saj je leta 1931 prišel v Maribor dr. Valentin Varl (1897–1944), ki je prevzel mesto specialista za pljučne bolezni v protituberkuloznem dispanzerju in v ordinaciji takratnega socialnega zavarovanja (Okrožni urad za zavarovanje delavcev (OUZD). Protituberkulozna liga v Mariboru je imela še vlogo pri odločitvi, da se je pljučni odsek (liga) osamosvojil in da je to delovno mesto zasedel ftiziolog. Tako so že 24. decembra 1936 imenovali za šefa pljučnega odseka (lige) dr. Franja Radšla. Pljučni odsek (liga) pa je že naslednje leto postal samostojni odsek Splošne bolnišnice Maribor. Protituberkulozna liga, ki je pobirala stanovanjski denar, je ves čas nameravala s temi sredstvi kupiti in pridobiti stavbo sanatorija, v katerem se je od leta 1928 nahajal porodniško-ginekološki oddelek, da bi tako povečala pljučni odsek. Šele med vojno avgusta leta 1944

je takratni ravnatelj bolnišnice dr. Ernst Bouvier odredil, da se je v izpraznjeno stavbo preselil pljučni odsek, ki je s tem postal pljučni oddelek in v teh prostorih deloval vse do 22. maja 1953, ko se je oddelek pod vodstvom dr. Franja Radšla preselil iz Vinarske ulice na Slivniško Pohorje.¹⁷

Načrtovana preselitev oddelka za pljučne bolezni s Slivniškega Pohorja v okrilje sedeža in delovanja UKC Maribor ponuja priliko, da se dostojno spomnimo delovanja PTL in njenega pravega učitelja doc. dr. Ivana Matka ter njegovega naslednika prim. dr. Franja Radšla. Na predlog Mediko-historične sekcije Slovenskega zdravniškega društva (MHS SZD) in s soglasjem ter podporo sedanjega vodstva UKC Maribor bomo ob preselitvi oddelka v nove prostore v predverju postavili spominsko obeležje, ki bo zahvala in spomin na preteklo zgodovino naše ustanove.

12 Šalda Z: Ustanovitev odseka za pljučne bolezni v Splošni bolnišnici v Mariboru in njegov razvoj do današnjega pljučnega oddelka. V Pertl E.(1959) Zbornik Splošne bolnišnice 1979–1959. Splošna bolnišnica Maribor: 374

13 Ob petletnici PTL. Tabor 60 15.3.1927:1

14 Matko I: Obračun za zgradbo novega oddelka za jetičnike v mariborski splošni bolnišnici. Tabor, 22. 3. 1927:1

15 Matko I: Oskrba jetičnikov z odprto tuberkulozo. Tabor 72 31.3.1927:1

16 Debevc F: Ob 10 letnici Protituberkulozne zveze. Slovenec 119 19.5.1940:5

17 Radšel F: Razvoj protituberkulozne borbe v Mariboru. V: Pertl E.(1959) Zbornik Splošne bolnišnice 1979–1959. Splošna bolnišnica Maribor: 331–65

IN MEMORIAM

Prim. Dušan Flisar, dr. med., specialist nevrologije (1961–2022)

21. aprila 2022 je v dvainšestdesetem letu starosti umrl prim. Dušan Flisar, dr. med., zdravnik specialist nevrologije.

Rodil se je v Mariboru 7. marca 1961 mami Tereziji in očetu Draganu. Osnovno šolo je končal leta 1975 in se vpisal na matematično smer Prve gimnazije v Mariboru. Na republiškem tekmovanju iz matematike je v tretjem letniku zasedel tretje mesto. Zaradi odličnega uspeha je bil oproščen mature, nakar se je leta 1979 vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, kjer je 24. maja 1986 diplomiral na Odseku za medicino in prejel naziv doktor medicine.

Istega leta se je kot stažist zaposlil v Zdravstvenem domu Maribor, kjer je bil zaposlen do junija 1986, ko je odšel na služenje vojaškega roka. Prvi del je odslužil v Novem Sadu v Vojvodini, drugo polovico pa v Slunju v Liki, kjer je bil zaradi resnosti pri delu pohvaljen in nagrajen.

V Zdravstvenem domu Maribor se je ponovno zaposlil leta 1987, kjer je opravil še preostali del obveznega enoletnega staža.

30. maja 1988 je pred izpitno komisijo Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo v Ljubljani opravil strokovni izpit za poklic zdravnik.

V tem času je dobil pismeno povabilo Pediatričnega oddelka kirurških strok UKC Ljubljana, da se zanj zanimajo in bi ga želeli zaposliti kot mladega raziskovalca. Ker takrat zanj v Mariboru ni bilo ustrezne zaposlitve, je ponudbo sprejel in se po končanem stažu zaposlil na pediatričnem oddelku kirurških strok v UKC Ljubljana, kjer je delal do jeseni 1988. Delu na tako strokovno visokem oddelku se je z veseljem predal, hkrati pa je bil tam zadolžen za razvoj računalništva. V ta namen je obiskoval in uspešno opravil tečaj iz računalništva ter izdelal program za obdelavo transporta pacientov. Kljub zadovoljstvu ob delu pa je bil Ljubljano zaradi težavnih življenjskih pogojev, kot so življenje v študentskem domu, brezperspektivnost rešitve stanovanjskega problema in razbito družinsko življenje, prisiljen zapustiti. Ob tem je upal, da se mu bo ponudila priložnost dobiti specializacijo iz kirurgije, za katero se je navdušil med stažiranjem.

Jeseni 1988 se je ob vrnitvi v Maribor zaposlil kot zdravnik splošne medicine v Zdravstvenem domu Lenart. Delal je v različnih ambulantah: šolski, pediatrični, ambulantni medicine dela, splošni ambulantni ter kot splošni zdravnik na terenu v času dežurstva v vseh vremenskih okoliščinah.

Na lastno željo mu je bila leta 1992 odobrena specializacija iz nevrologije.

V letu 1993 je opravil vse izpite pred edukacijsko komisijo za tuje diplomante medicine ameriškega združenja ECFMG, kar mu je omogočilo zaposlitev v ZDA.

24. aprila 1995 je opravil specialistični izpit iz nevrologije in Ministrstvo za zdravstvo RS mu je podelilo strokovni naslov specialist nevrologije, nakar se je aprila zaposlil kot zdravnik specialist na Oddelku za nevrološke bolezni Splošne bolnišnice Maribor.

Leta 2008 mu je Ministrstvo za zdravje RS na osnovi osebnostnih lastnosti ter obsežnega in izjemnega strokovnega in pedagoškega delovanja na področju nevrologije podelilo naziv primarij.

V študijskem letu 2008/2009 je vpisal podiplomski doktorski študij 3. stopnje Biomedicinska tehnologija na Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru. Že v prvem letu študija je opravil štiri izpite s povprečno oceno 9,75. Vse izpite za prvi letnik je opravil v predvidenem roku. V pismu direktorju UKC Maribor, ki ga je poslal leta 2012, je zapisal, da je v času podiplomskega študija ob rednem delu na oddelku sam izvajal celotno terciarno dejavnost za parkinsonsko in ostalo ekstrapiramidno populacijo SV Slovenije. To mu je seveda močno otežilo nadaljevanje in dokončanje doktorata, kar ponovno dokazuje, da mu je bilo mnogo več do bolnikov in njihovega zdravja kakor do lastne akademske kariere.

Največ o njegovi zavzetosti za delo in predanosti bolnikom povedo zapisi predstojnice Oddelka za nevrološke bolezni UKC Maribor, ki je zapisala, da svoje delo opravlja visoko nad pričakovanji. Prav tako je zapisala, da ima do bolnikov profesionalen odnos in da je pri delu ustvarjal.

Leta 2015 je po 24 letih dela zapustil UKC Maribor in se zaposlil na Kliničnem oddelku za bolezni živčevja na Nevrološki kliniki UKC Ljubljana. V naslednjih letih pa se je dopolnilno zaposlil še na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani, v Splošni bolnišnici Celje in nazadnje tudi v domačem UKC Maribor. Istega leta je v Zdravniškem vestniku s sodelavci objavil odmevni članek o možnostih zdravljenja napredovale Parkinsonove bolezni s tedaj že ustaljenimi načini zdravljenja: podkožno infuzijo apomorfina, intratekalno infuzijo levodope in globoko možgansko stimulacijo.

V dopisu, ki ga je naslovil na Kadrovske oddelke UKC Maribor, je navedel, da je eden izmed glavnih motivov za njegov odhod iz Maribora, ob bok konstantni preobremenjenosti, prav želja po dokončanju doktorata. Poudaril je, da je v času dežurstva zdravnik odgovoren za 80 težkih bolnikov na oddelku, opravlja konziliarno službo za celotno bolnišnico, izvaja trombolizo in pregleda do 25 bolnikov v času dežurstva in da sočasna prisotnost zdravnika na različnih deloviščih žal ni možna. Navedel je še, da je osebno sam celo vrsto let samostojno vodil celotno ekstrapiramidno dejavnost

ter hkrati še samostojno v celoti izvajal nevrološki del obravnave operiranih bolnikov, kar pomeni neprestano 24-urno dostopnost v primeru kakršnih koli zapletov. Enaka situacija je bila prisotna na področju zdravljenja s črpalkami. Nadalje je v tem obdobju pridobil naziv primarij, kar dokazuje, da je ves svoj čas posvetil delu z bolniki ter tako splošno korist in korist UKC Maribor nesebično in na dolgi rok postavil pred lastni interes, posledično tudi pred interes po dokončanju svojega študija.

Za vse opravljeno požrtvovalno delo se mu doslej nismo uspeli zahvaliti. Zahvaljujemo se mu zdaj, ko nas ne sliši več, za vse njegove dosežke, za pionirsko delo na področju globoke možganske elektrostimulacije, zdravljenja nevroloških bolnikov z botulinom in duodopo ter spremljanja po operaciji zaradi Parkinsonove bolezni kakor tudi za preneseno znanje na številne kolege, specializante in študente medicine.

Ko je v začetku leta 2021 izvedel za hudo bolezen, se je brez oklevanja spopadel z njo. Zdravljenje je bilo agresivno, naporno in izčrpavajoče. Krog za krogom. A bil je močan kljub številnim težavam in zapletom zdravljenja. Pri tem so mu zdravstveni delavci in svojci ter številni drugi čvrsto stali ob strani. Tudi nazadnje, ko bi ga naj zadnji poseg vrnil med nas zdravega in pregnal še zadnje ostanke agresivne bolezni ter mu omogočil vrnitev v normalno življenje. Hvala vsem za to!

A usoda je hotela drugače. Kljub vsem naporom in trudu je medicina pokleknila. Ni ozdravel in ni se vrnil med nas. Njegov prezgodnji odhod pušča v nas nenadomestljivo praznino.

Prim. Dušan Flisar, dr. med., je bil izjemen strokovnjak, pa tudi široko razgledan intelektualec in zdravnik s srcem. V zgodovini slovenske nevrologije bo njegovo ime ostalo zapisano z velikimi črkami.

Prof. dr. Iztok Takač, dr. med., višji svetnik

foto: Miran Juršič

IN MEMORIAM

Odšla je sestra Darja Cof

Njeno prvo delovno mesto je bilo na Oddelku za travmatologijo. Ker tam takrat niso potrebovali višje sestre, je bila kot višek premeščena na Oddelek za splošno kirurgijo. Leta 1984 se je formiral Odsek za žilno kirurgijo, ki se je nato leta 1992 odcepil in tako je nastal Oddelek za žilno kirurgijo, sestra Darja Cof pa je bila prva glavna sestra, kjer je delala do upokojitve.

Oddelek je vodila v zanjo značilnem slogu, in sicer natančno, zanesljivo in temeljito, vendar je bilo vzdušje okoli nje vedno vedro in sproščeno. Nikoli ni nastopala iz položaja nadrejenega, a je kljub temu imela vse pod nadzorom. Vedno urejena, vedno pripravljena za šalo in smeh, vsem enaka in prva med njimi. V časih sestre Darje se je veliko delalo in veliko sedelo, pogovarjalo in smejalo. Ena od stvari, ki sem jih še kot študent opazil, je bil neprijeten vonj v bolniških sobah z težjimi bolniki. Vsi se spomnimo svojega prvega prihoda na njen oddelek. Čeprav so tu ležali najtežji bolniki, nepokretni, inkontinentni, diabetiki in čakajoči na amputacijo, so sobe dišale po čistem. In sredi vsega je bila sestra Darja kot dirigent dobro uigranega orkestra. Vedno z vsem na tekočem, poznala je vsakega bolnika posebej, opravljala vsako delo skupaj s sestrami in hkrati ves čas imela popoln pregled. Nepozaben ostaja njen klic izza pulta »Kaj zdaj ti delaš?«, kadar je kakšna nepoučena sestra obsedela ob kavi. In ob ponedeljkih, ko so bili naročeni vsi sprejemi, ji ni bilo dobro prekrizati poti.

Oboževala je svoja sinova, bila ponosna nanju in kasneje na vnuke. Kadar je le mogla in z leti čedalje več, je čas preživljala v majhni hiški na posestvu v Modražah, ki ga je podedovala po očetu, v pokoju pa skupaj z najboljšo prijateljico Mijo, fizioterapevtko.

Vsi so vedeli, da je žilna kirurgija najboljši oddelek zaradi nje. Predstojniku so zavidali glavno sestro, kot je bila ona. Bila je vesela in duhovita, bila je natančna, bila je stroga, kadar je to bilo potrebno.

Ni bila brez napak. Bila je najboljša, kar se zgodilo Oddelku za žilno kirurgijo.

Božidar Mrđa, dr. med.

21. februarja 2022 smo se poslovili od sestre Darje, glavne sestre Oddelka za žilno kirurgijo.

Rodila se je 6. januarja 1955 materi Slavici in očetu Alojzu Šrotu v Poljčanah.

V Poljčanah je končala osemletko, srednjo šolo pa v Mariboru. Nato se je vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani in se po zaključenem študiju zaposlila v takratni Splošni bolnišnici Maribor.

Poročila se je, z možem Darkom sta imela dva sinova – Marka in Daniela.

IN MEMORIAM

Vladimir Čuić, dr. med., specialist ginekologije in porodništva (1947–2022)

Devetindvajsetega aprila 2022 je v šestinsedemdesetem letu starosti umrl Vladimir Čuić, dr. med., zdravnik specialist ginekologije in porodništva na Oddelku za perinatologijo nekdanje Splošne bolnišnice Maribor.

Rodil se je 30. marca 1947 v Vrhovinah pri Plitvicah na Hrvaškem mami Sofiji in očetu Dušanu. Mama Sofija je bila učiteljica, oče Dušan profesor in ravnatelj šole v Karlovcu. Otroška leta je preživel v Karlovcu, kjer je maturiral na gimnaziji in se nato vpisal na Medicinsko fakulteto v Zagrebu, kje je diplomiral leta 1972 in se kot mlad splošni zdravnik zaposlil v Ogulinu na Hrvaškem. Med delom je spoznal svojo bodočo ženo Branko. V Zagrebu je 22. aprila 1975 opravil strokovni izpit za naziv zdravnika. Želja po boljšem življenju in boljši izobrazbi ter po specializaciji iz ginekologije in porodništva ga je pripeljala v Maribor, ker se je leta 1975 zaposlil v mariborski porodnišnici in začel opravljati specializacijo ter nato nadaljeval pridobivanje znanja in izkušenj v največji porodnišnici na Hrvaškem – na Kliniki za ženske bolezni in porode Medicinske fakultete v Petrovi ulici v Zagrebu. 11. junija 1979 je na Republiškem sekretariatu za Narodno zdravje v Zagrebu uspešno opravil specialističen izpit in postal specialist ginekologije in porodništva.

Med delom in skrbjo, ki jo je posvečal nosečnicam, se mu je v času specializacije leta 1978 rodil sin Mladen, leta 1985 pa se mu je pridružila hči Maja. Ker ga je opazovala pri delu, je začutila, da mora nadaljevati njegovo poslanstvo in je po njegovem vzoru ter lastni

želji za svoje poslanstvo izbrala zdravniški poklic. Pri delu ga je opazoval tudi sin Mladen, ki je prepoznal njegov življenjski moto »zdrav duh v zdravem telesu« in nadaljeval njegovo poslanstvo na tem področju. Po opravljenem specialističnem izpitu je nadaljeval delo v mariborski porodnišnici, kjer ga je opravljal s polno mero znanja, modrosti in izjemnih operativnih ročnih spretnosti. Babice in zdravniki smo ga vedno cenili in prepoznali kot modrega in mirnega porodničarja. Kadar je bil v porodni sobi, smo bili vedno popolnoma pomirjeni, saj smo vedeli, da bo napravil vse, kar je potrebno. Tudi v najbolj kritičnih trenutkih, ki jih v porodništvu ne manjka, je deloval modro, umirjeno in strokovno vrhunsko. Strokovno znanje si je bogatil na podiplomskem študiju iz perinatologije na Medicinski fakulteti Univerze v Zagrebu, ki ga je vpisal leta 1980. Bil je tudi vodja Odseka za patološko nosečnost v Splošni bolnišnici Maribor do leta 1999.

Njegova strast je bilo pridobivanje novih zanj in nenehno izobraževanje. Vedno smo ga na oddelku srečevali z najnovejšimi članki in literaturo v rokah. Tako ni naključje, da je takoj, ko je prišlo novo znanje na Oddelek za perinatologijo, pri svojem delu začel uporabljati ultrazvočno diagnostiko ter bil naš vzornik in učitelj.

V naše vsakdanje delo je uvedel sodoben način operiranja pri carskem rezu, ki je omogočil, da so porodnice hitreje okrevale in po posegu imele manj bolečin. Na naš oddelk je uvedel metodo carskega reza po Starku, po kateri operiramo še danes.

Delo specialista ginekologije in porodništva z nosečnicami je bilo njegovo poslanstvo, strast in veselje. V prostem času se je posvečal športnim dejavnostim, s prijatelji igral tenis, bil je mlad po duši in srcu. Kar prehitro so med dežuranjem in nenehnim delom minila leta delovne obveze, zato se je 31. decembra 2011 upokojil. Ker pa je želel svoje zanje predajati v dobro nosečnicam, je občasno svoje delo opravljal v ginekološki ambulanti v Poreču.

V Mariboru smo ga največkrat srečevali v parku, na stopnicah na Kalvarijo, kjer je vedno izžareval radost, radoživost in zdravje. Verjetno ni naključje, da je svoje bogato življenje zaključil nepričakovano in hitro med telesno vadbo.

Vladimir Čuić, dr. med., je bil velik strokovnjak, pa tudi široko razgledan intelektualac in zdravnik s srcem.

Zahvaljujemo se mu za vse dosežke, za opravljeno delo na področju ginekologije in porodništva ter za preneseno znanje na številne kolege.

*Prof. dr. Iztok Takač, dr. med., višji svetnik,
Lucija Kuder, dr. med.*

Spoštovani,

dne 15. 4. 2022 je bil oče Peter Kovačič s strani reševalne službe pripeljan v UKC Maribor. Kljub pomoči vaših zdravnikov in vašega medicinskega osebja je preminil. Vsem skupaj se zahvaljujem za požrtvovalnost, predvsem pa dr. Omeroviču iz Urgentnega centra, ki me je obvestil o njegovi smrti. Lahko rečem, da je njegovo obveščanje bilo profesionalno. Zraven tega pa me je čez nekaj časa, ko sem bil na poti po mamo, poklical in poskušal pomiriti. Ob prihodu na UKC se je na moj klic takoj odzval, nama z mamo pojasnil potek pomoči pri očetu. Dr. Omeroviču želim še mnogo uspehov pri njegovem nadaljnjem delu in se še enkrat zahvaljujem v imenu družine.

Robert Kovačič

Spoštovani!

Z vašo srčno pomočjo na Oddelku za gastroenterologijo sem ugotovil, da ne glede na to, kje si, se moraš prilagoditi ljudem. Ti pa ti s svojo srčnostjo nudijo voljo do življenja in vlivajo novo moč.

Zato se vam vsem v UKC Maribor iskreno zahvaljujem za vso vašo skrb, pomoč in podporo ob vrnitvi v normalno življenje.

Miha Hrušič

Spoštovani!

Z največjim veseljem vam sporočam, da je 15. 4. 2022 ob 14:12, prirojala na svet punčka Lana, velika 50 cm in teška 3100 g. Želela bi se še enkrat zahvaliti vsem vam na kliniki, da ste nama s partnerjem pomagali doseči ta najlepši življenjski dogodek. Še naprej tako opravljajte svoje delo, ker ste preprosto najboljši!

Lep pozdrav, Nataša Zec

Spoštovani zdravstveni delavci!

Vse čestitke, ker ste se odločili za ta humani poklic. Šele sedaj cenim, koliko je pomembno zdravje. Beseda hvala, včasih ne pomeni veliko, če pa je iz zdravega srca, pomeni mnogo več. Ste zelo odlična ekipa, še posebno pa se zahvaljujem dr. Gregorčiču za strokovno opravljeno delo. Posebno sem hvaležen za izčrpno razlago poteka zdravljenja, izraženo v besedah za laika. Želim vam vse najlepše v prihodnosti!

Veselo v nov dan!

Vaš bivši pacient Stanislav Siter

Zahvala

Zahvaljujem se vam za vse zdravstvene storitve na Oddelku za kardiokirurgijo, še posebej Borisu Robiču, dr. med.,
Želim vam vse dobro!

Johan Zagodfi

Zahvala,

zahvaljujem se vsem na Oddelku za gastroenterologijo od zdravnikov in sester do ostalega osebja. Hvala za tolažbo, za pomoč in storitev ter prijaznost. Hvala, da ste prijazni tudi s tistimi, ki z vami ne komunicirajo prijazno.
Hvala.

Danica Tertinek

Spoštovani zaposleni na Oddelku za gastroenterologijo!

Vsi na oddelku so zelo prijazni. Zahvala dr. Čeraniču, saj je izjemno srčen. Diagnozo razloži na način, da jo vsi razumemo in se zelo zavzame za paciente. Čim več takšnih zdravnikov.

Posebej bi pohvalila medicinsko sestro Alenko Kramberger!

Hvala

Spoštovani,

Drago Brlek se želim iz srca zahvaliti medicinskim sestram Oddelka za urologijo. Hvala za njihovo res iskreno prijaznost, ustrežljivost in bodrenje po operaciji.

Še enkrat z veliko začetnico HVALA VAM!

Drago Brlek

Če ti preostane samo še en dih, ga porabi za to, da rečeš hvala.

(Pam Brown)

Srčna hvala, dragi moji prijatelji, vsem reševalcem nujne medicinske pomoči, gasilcem, vsemu medicinskemu osebju oddelke EIMOS, osebju Oddelka za nevrokirurgijo, osebju Klinike za ORL in MFK in vsem prisotnim v UKC Maribor. Hvala dragim mojim domačim, prijateljem, prijateljicam, sosedom, župniku, kaplanu, moji vijolični družini NK Gerečja vas, znancem ... Hvala vam iz srca.

Hvala vam za vso nujno medicinsko pomoč, pozitivne misli, molitve, dobro vibracijo, energijo, moč, ki sem jo tako nujno potreboval. Zdaj je vse tako, kot mora biti. Tudi če ni najboljša, je dobro in verjamem, da bo najboljša.

Sporočam vam, da sedaj trenutno okrevam nekaj dni doma. Čaka me še rehabilitacija v URI Soča.

Hvaležen sem vam in vsakemu posebej.

HVALA!

Lovro Pišek Svenšek

Rada bi se zahvalila dr. Piji Čater, ki je pri meni dvakrat izvedla IUI.

Sam postopek je resnično dehumanizirajoč in po prejšnjih izkušnjah zelo boleč, vendar je bila doktorica izjemno prijazna. Zelo je lepo, da se predstavi in se te tudi dotakne.

Hvaležna sem za prijazno in nežno obravnavo.

Še enkrat hvala in lep pozdrav.

Ana Žaga

Zahvala Kliniki za pediatrijo!

S sinom Jakobom sva bila na vaši kliniki šest dni. Ves čas je za naju bilo več kot odlično poskrbljeno. Želela bi pohvaliti odzivnost in strokovnost celotnega kolektiva, ki je zaslužno za to, da sva s sinom lahko šla domov.

Iz srca se zahvaljujem neizmerno prijaznim sestram, zaradi katerih je bilo najino bivanje veliko prijetnejše. Bila sva deležna najlepše in največje podpore, tudi ponoči. Velika hvala za vse in največje pohvale takšnemu srčnemu in več kot prijaznemu kolektivu!

Vse dobro!

Spoštovani na Oddelku za gastroenterologinjo,

sestre na oddelku so zelo prijazne. Pomagajo bolnikom, kadar je potrebno in čeprav niso vsi bolniki poslušni, sestre ostanejo umirjene, kar je potrebno ceniti.

Morda bi si želel samo malo večje porcije hrane, za ljudi, ki radi jemo.

Vse je bilo profesionalno, prijazno in z dobrim humorjem.

Zahvaljujem se za vse, le tako naprej!

Li Jason

Spoštovani,

vse pohvale dr. Černiču, ki je zelo prijazen in se izjemno posveti vsakemu pacientu posebej. Diagnoza je bila razložena na meni prijazen način. Doktor pa se potrudi in poskuša čim prej pridobiti preiskave UZ. Po potrebi paciente tudi pelje, da so čim prej in čim kakovostneje obravnavani. Doktor je vedno pripravljen pomagati in je zelo zagnan.

Pohvaliti pa moram tudi ostalo osebje in zdravnike, ki so zelo prijazni in pridni kot mravljice.

Hvala vam!

Spoštovani,

s sinom Tajem sva bila do sedaj že 3-krat hospitalizirana na vašem oddelku. Vedno znova sem hvaležna za tako prijazno, požrtvovalno in strokovno osebje. Medicinske sestre so kot »all inclusive service«, vedno ponudijo pomoč in podporo. Zares imaš občutek, da nisi sam. Tudi zdravniki so zelo natančni, poglobijo se v zadeve in stvari lepo objasnijo. Zavedam se vsega prehitrega tempa in hitenja, a na vašem oddelku vedno znova spoznam, da moj otrok ni le številka in da vsi skupaj dajete od sebe svoj maksimum. Pravijo, da je veliko ljudi poslanih, a le malo je življenjsko strokovno danih in to ste prav vsi vi. Vedno hvaležna za vse!

Mamica Vanja in malček Taj

Z velikim veseljem pišem pohvalo Kliničnemu oddelku za abdominalno in splošno kirurgijo, sestram in ostalemu osebju v 11. nadstropju. Glede na razmere, govorice in ostale trače, sem pozitivno presenečena. Prijaznost, skrbnost in sočutje sem čutila v teh dneh mojega okrevanja po operaciji slepiča. Tudi vzdušje in razumevanje med zaposlenim osebjem je super. Komuniciranje med bolnikom in osebjem je spontano in lahko. Skratka, podarjam vam 5 zvezdic in vam želim vse dobro!

Lilijana Tone

Draga ekipa tretjega nadstropja!

Hvala dr. Gradišniku za hitro diagnozo, vsem sestram za neskončno prijaznost, pomoč na vseh področjih. Hvala gospe čistilki za dnevno dozo krohotanja. In predvsem hvala dr. Mirjam Močnik za skrb, dodatne razlage in veliko srce!

Lovro Cizl in njegova mamica

Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu ...

A včasih so daleč poti,
da roka v roko ne seže,
a včasih preblizu so si,
da z nohti lahko
srce kdo doseže ...
(Tone Pavček)

Vsako leto s sabo prinese različne stvari. Veselje, srečo, zadovoljstvo, pa tudi preizkušnje, strah in negotovost.

Toda, ko se oziramo nazaj v leto 2021 prevlada predvsem hvaležnost. Za ljudi, za bližino, za zaupanje, za mir. Za vse to, kar smo doživeli v minulem letu. Za vse to, česar del ste bili tudi vi.

Zato iskrena hvala. Za vse, kar smo skupaj doživeli v tem letu. Za vse trenutke, ko ste nam s svojo bližino vlivali mir in zaupanje, da bo vse dobro in se tako dotaknili naših src.

Hvala vam za vašo skrb, pa tudi za to, da ste bili ob Klemnu takrat, ko smo vas najbolj potrebovali. Hvala, ker ste nam vedno znova dajali vedeti, da je tudi njegova pot dragocena, lepa in svetla kot zvezda na nebu.

Verjemite, da smo ob opazovanju vašega dela in truda ganjeni.

Ob iskreni zahvali vam za prihajajoče leto želimo veliko osebnega zadovoljstva pri delu, ki ga opravljate in predvsem, da bi se vedno zavedali, da se dotikate in spreminjate mnoga srca.

Vse dobro v letu 2022.

Družina Poslek

Spoštovani na Oddelku za gastroenterologijo!

Rada bi se zahvalila osebju za srčno, prijazno in strokovno obravnavo. Vse sestre so zmeraj pripravljene pomagati in pomiriti paciente pred preiskavami in posegi. Hvala dr. Čeraniču in dr. Bukovniku ter ostalim zdravnikom/icam, ki so me obravnavali, za srčnost in prijaznost. Vem, da so zelo obremenjeni, še posebej dr. Ocepek, ki mi je morala opraviti ERCP. Posebej bi pohvalila našo sobno čistilko, gospo Ajšo, ki zelo lepo počisti in razkužuje sobe, natančno in zelo zavzeto ter z nasmeškom opravlja svoja dela. Pri takem osebju in par lepotnih popravkih (kopalnice) je UKC Maribor v vrhu evropskih kliničnih centrov. Hvala za povrnjeno zdravje in lep pozdrav,

Hvaležna pacientka

Zahvala Oddelku za gastroenterologinjo,

zahvaljujem se zdravnikom za strokovnost in zelo korekten odnos do pacienta. Zahvaljujem se tudi medicinskem sestram za opravljeno delo, prijaznost in razumevanje. Pohvala pa je namenjena tudi čistilkam in osebju za delitev hrane!

Gospa Dragulj

Pohvala

Običajno smo ljudje naravnani tako, da najraje pograjamo, »pošimfamo« in se pritožujemo, ko gre nekaj malo narobe.

Me, pacientke na Oddelku za urologijo UKC Maribor, soba št. 5, pa smo se odločile drugače. Rade bi pohvalile vso osebje, vse zdravnike, medicinske sestre in zdravstvene tehnike, za vsak nasmešek posebej. Za vsako spodbudno besedo in gesto, ki ti v najtežjih trenutkih pride še posebej prav.

Zato drage požrtvovalne in prijazne sestre, tehniki in zdravniki, hvala vam! Še enkrat hvala! Res si zaslužite pohvale in če bi na tem področju delili medalje, vam zlata zagotovo ne uide.

Hvaležne pacientke

Zahvala in pohvala Kliniki za pediatrijo,

celotnemu oddelku 3 za vso podporo in trud mojemu sinu Marselu. Hvala za vse objeme, tople in iskrene besede, ki sva jih bila deležna oba iz vaše strani!

Hvala za vaš trud in ostanite takšni srčki še naprej. Vesela sem, da sem del tako čudovitega kolektiva.

Marsel z mamico

Zahvala Oddelku za nevrokirurgijo!

Hvala za vašo skrb, čutnost, strokovnost in dobro voljo.

Hvala vam!

Matej Žohar

Iz srca hvala za uspešno opravljeno operacijo dr. Daliborju Cankoskemu in Nikici Andromako! Zahvalila bi se tudi dr. Vidu Pivcu za skrb po operaciji. Sončki, ki sijajo nad bolnimi ljudmi, pa so tudi sestre, dijaki in študentje. Posebej in iz srca pa bi se zahvalila sestram Mojci kralj, Nevi, Vesni, Barbat, Tini, Romani in še veliko bi jih lahko naštel ... Hvala vam, sončki iz 11. etaže Klinike za abdominalno in splošno kirurgijo!

Hvaležna pacientka Lidija Markuš

Spoštovani!

Rada bi se zahvalila vsem medicinskim sestram drugega nadstropja Klinike za pediatrijo. Tako z vsako sestro kot z vsakim zdravnikom sem izjemno zadovoljna. Vsaka sestra si vzame veliko časa za otroka, kljub temu da ima še drugo delo. Tam zaposlene sestre so najboljše!

Lejla Šečiri

Hvala za topel sprejem,
hvala nasmehe na obrazu,
hvala za prijazen objem otroka,
hvala za vse ...

Hana Černoga in družina

Strokovno znanje, spoštovani zaposleni na Oddelku za gastroenterologijo, ste dobili iz knjig in prakse.

Biti človek človeku, pa je veliko več, to nosimo v sebi.

Hvala vam za to, kar dajete bolnikom, za to ni plačila.

Hvaležna Tatjana Bolšec

61

Spoštovani,

želim se zahvaliti dr. Ravniku, dr. Buncu in gospe Tatjani Vajdič, viš. med. ses. na Oddelku za nevrokirurgijo za vso skrb v času mojega zdravljenja na vašem oddelku.

Posebej se zahvaljujem sestrskemu timu vašega oddelka, ki sebe nesebično razdaja pacientom, kar daleč presega njihovo strokovno obvezo. Z njimi so dnevi bili krajši in noči manj boleče. To so angeli na zemlji.

Moj globok poklon,

Vaš pacient Goran Stanković

Spoštovani!

Sem pacientka na Oddelku za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk. V aprilu sem bila operirana na rodilih. Operiral me je dr. Cokan. Vreden je vse pohvale po vseh pravilih.

Zahvala gre tudi celotnemu osebju na oddelku, da dela v dobro pacientk!

Hvaležna pacientka

Spoštovani na Kliničnem oddelku za abdominalno in splošno kirurgijo!

Kakor je zdrava hrana nujna za telo, je tudi zaslužen priznanje nujno za razum in srce. Za okrevanje mi koristi veselje, da se smem zahvaliti za vaš trud, profesionalno timsko delo, izraziti priznanje, čast in spodbudo – hvaležnost. Iskrena hvala!

Zvezdana Lorbek

19. 5. 2022. sem bil na kardiološkem oddelku UKC Maribor. Naredili so mi koronarografijo in vgradili dva stenta. Strokovnega dela ne bom ocenjeval, ker se na to ne spoznam.

Vendar prijaznost, dostopnost, požrtvovalnost in improvizacijo, kadar je ta potrebna (prostorska stiska, bil sem v sobi št. 20 brez WC-ja in tuša, pred posegom sem ležal na hodniku) je na najvišjem nivoju.

Vse pohvale celotni ekipi dr. Grande, dr. Berra, sobni sestri in vsem ostalem osebju.

Iskreno hvala vsem.

Slobodan Stamenčič

Zahvala Oddelku za torakalno kirurgijo!

Najlepša hvala zdravstvenemu osebju Oddelka za torakalno kirurgijo za uspešno zdravljenje in spodbudne besede za nadaljnje zdravljenje!

Ludvik Zupančič

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo prim. prof. dr. Stojanu Potrču, dr. med., in celotnemu operativnemu timu, oddelčnim zdravnikom, vodji zdravstvene nege, medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom Kliničnega oddelka za abdominalno kirurgijo UKC Maribor za vso strokovno in spoštljivo obravnavo, dostopnost, podporo, človečnost, trud, zavzetost in razumevanje v težkem življenjskem obdobju.

Hvala!

Pacient Šemso Osmanović z družino

Spoštovani,

iz srca se bi rada zahvalila za vse dni, ki sem jih preživela v UKC Maribor pred operacijo, za časa operacije in v času okrevanja.

Rada bi se zahvalila vsem zdravnikom in medicinskemu osebju, ki so pokazali svoje sposobnosti in spoštovanje do mene.

Hvala

Zarfa Subašić

Spoštovani,

prisrčno se vam zahvaljujem za vse, kar ste v času hospitalizacije storili za mojo mamo Ano Marijo Peklar ter ji prijazno in nesebično olajšali zadnje dni življenja.

Zdenka Letonja in Silvo Peklar

Zahvala!

Prisrčno se zahvaljujem spoštovanemu in cenjenemu dr. Tomažu Jagriču za uspešno opravljen laparoskopski poseg akutno vnete trebušne slinavke ter za vso predanost in razumevanje, kar mi je izkazal tekom procesa pooperativnega okrevanja.

Zahvala gre vsem zdravnikom in medicinskemu osebju, ki so velikodušno in z mnogo dobre volje in potrpežljivosti skrbeli za moje težko in dolgotrajno okrevanje.

Branko Krajnc

Spoštovani!

Minilo je natanko 5 mesecev, odkar smo skoraj za vedno izgubili najdražjo hčerko, sestro, vnukinjo. Minili so pa tudi skoraj 4 meseci, odkar je bila ŽIVA premeščena v EIMOS na Oddelek za nevrokirurgijo UKC Maribor.

To so bili za družino izjemno žalostni meseci, obenem pa srečni, saj si je Živa v tem obdobju precej opomogla, seveda ob ustrezni strokovni in dobri oskrbi celotnega vašega kolektiva.

Zato bi želela izraziti veliko zahvalo in hvaležnosti vsem in vsakemu posebej, ki je s svojim strokovnim, humanim in empatičnim odnosom do Žive in mene, njene mame, pri tem sodeloval.

Naj posebej ob tem izpostavim izjemno dostopnega, strokovnega in prijaznega zdravnika asist. Tomaža Šmigoca, dr. med., ter medicinske sestre: Zdenko, Marjeto, Vido ... pa logopedinjo gospo Adelo.

Živa je 1. 3. 2022 nadaljevala začeto novo pot v rehabilitacijskem zavodu Dornava, kjer se zaenkrat dobro počuti.

Vsem Vam pa želim, da ob svojem delu ostanete zdravi, strokovni, empatični, humani in zadovoljni, tako do pacientov, kot tudi do svojcev, ki smo velikokrat zelo nemočni in prizadeti.

Hvaležna mama Tanja Rozman

Drage sestre, danes je dan, ko ti misli ukrade nekdo, ki ga imaš rad. Moje misli so pri vas, pri vsaki posebej. Srčno ste mi pomagale, ko sem bila na tleh. Hvala za vsako minuto, ki ste mi jo namenile. Ste sestre z velikim srcem. Hvala FT Mateju in DT Lei, nikoli vaju ne pozabim. Hvala sprejemni zdravnici, dr. Tadeji Hozjan, in sobni zdravnici, dr. Gordani Pinterič, ter dr. Matevžu Kaube.

S hvaležnostjo v srcu, Jožica Štiher

Duhovna oskrba v UKC Maribor

Katoliška cerkev ima kapelo Antona Martina Slomška v zgradbi Klinike za ORL in Oddelka za očne bolezni, in sicer v kleti 2. Dostop do kapele je iz smeri drugih oddelkov možen po podzemnem hodniku. Sveta maša je vsak dan od 19.24 do 19.54, kar pacientom omogoča vrnitev na oddelek do 20.00.

Duhovnik Ivan Hočevar je dosegljiv na telefonski številki 041/286-352.

Sveta spoved je pred sveto mašo ali po njej in po dogovoru.

Obisk duhovnika, ki ga lahko pokličete ob vsakem času, honorira UKC Maribor.

Verski tisk bolnikom poklanja Slovenska cerkev.

Evangelizacijska cerkev ima sedež na Trubarjevi ulici 1 v Mariboru. Dosegljivi so na številki 02/250-21-60.

Srbska pravoslavna cerkev ima sedež na Tržaški cesti 13 v Mariboru. Dosegljivi so na telefonski številki 031/774-394.

Islamska skupnost v Sloveniji ima v Mariboru sedež na Zagrebški cesti 47. Dosegljivi so na telefonski številki 031/838-548.

Duhovno oskrbo v bolnišnicah nudi tudi verska skupnost Krščanska koptska pravoslavna škofija Slovenije. Kontaktna oseba je Mina Soliman. Mobilna telefonska številka je: 051/803-363, e-naslov: s.mina3@gmail.com Dosegljivost: 24 ur na dan za celo Slovenijo.

Psihološka in duhovna podpora za zaposlene

V okviru promocije zdravja na delovnem mestu vam nudimo program za pomoč zaposlenim v stiski – hitro, anonimno psihološko svetovanje ter duhovno podporo.

Anonimno, zaupno za zaposlene, brezplačno svetovanje nudi zunanji svetovalec, diplomiran psiholog. Ta vam je na voljo 24 ur na dan in 365 dni v letu na telefonski številki 020 22 62.

Z njim se lahko dogovorite tudi za osebno svetovanje.

Za duhovno podporo vam je na razpolago duhovnik pater Ivan Hočevar v prostorih Slomškove kapele v UKC Maribor. Za pogovor z duhovnikom se dogovorite s klicem na telefonsko številko 041/286-352.

Zgodovino UKC Maribor pišemo zaposleni ...

Iz arhiva UKC Maribor

Pedagoško delo na otroškem oddelku - prim. Štručl

Prim. Cundrič s kladivom in dletom ob asistenci dr. Viktorja Tominška

Prva posvetovalnica v Jarenini leta 1956

Bučkine palačinke s paradižnikom in mocarelo

Sestavine

2	srednje veliki bučki
2	jajci
100 g	moke
100 ml	mleka
sol in sveže mleti poper	
30 g	masla za peko palačink
2	zrela paradižnika
250 g	mocarele v slanici
sol in suha ali sveža bazilika	

Priprava

Bučke očistimo, operemo in naribamo. Stresemo jih v skledo, rahlo posolimo in premešamo. Pustimo stati 10–15 minut, da se iz bučk izloči odvečna voda.

Jajca ubijemo ter v dve skledi ločimo rumenjake in beljake. Rumenjaki dodamo mleko in moko. Z električnim mešalnikom ali ročno metlico zmešamo v gladko zmes brez grudic. Beljake stepemo v čvrst sneg, ki ga v dveh ali treh obrokih s kuhalnico nežno in počasi vmešamo v rumenjarkovo zmes.

Bučke z rokami dobro ožamemo, nato pa jih vmešamo v jajčno maso, ki jo po okusu začínimo s poprom in soljo (po želji dodamo tudi kakšna druga sveža ali suha zelišča ter začimbe).

Na kuhalnik pristavimo večjo ponev z ravnim dnom (lahko za peko palačink) in jo dobro segrejemo. Vanjo dodamo košček masla in počakamo, da se stopi. V ponev nato dodamo zajemalko pripravljene mase in jo s pomočjo lopatke čim bolj enakomerno razporedimo po dnu. Palačinko pečemo počasi na nizki temperaturi, in ko se rahlo rjava obarva na spodnji strani, jo z lopatko previdno obrnemo in zapečemo še na drugi strani. Pečeno palačinko odložimo na tople krožnik. Postopek ponavljamo, dokler ne porabimo vse mase.

Medtem ko pečemo palačinke, pripravimo ostale sestavine. Paradižnike operemo in jih narežemo na tanke rezine. Mocarelo dobro odcedimo in jo prav tako narežemo na tanke rezine.

Pečene palačinke obložimo z rezinami paradižnika, ki jih rahlo posolimo. Na vsako palačinko dodamo še nekaj rezin mocarele, po kateri potosimo malo suhe ali sveže sesekljane bazilike. Palačinke nato prepognemo ali zvijemo v rolce ter jih serviramo na krožnike. Jed postrežemo z jogurtovo omako in skledo solate.

Spoštovani!

Ob 25. juniju,
dnevu državnosti,
vam iskreno čestitamo in
želimo, da bi pogumno
zrli v nov dan!

NAZIV SREČANJA	DATUM SREČANJA	LOKACIJA SREČANJA
IV. Pediatrična nefrološka šola – preventiva in zdravljenje kronične ledvične bolezni	2. 9. 2022	VŠGT
Modul »Analgezija v urgentni medicini«	9. 9. 2022	Medicinska fakulteta Maribor
Svečana akademija klinike za nevrologijo	23.9.2022	Medicinska fakulteta Maribor
Odmerki klinične farmacije	7.10.2022	UKC Maribor
Šola anesteziologije, reanimatologije in perioperativne medicine – Modul 4	7. 10. 2022	Medicinska fakulteta Maribor
Mednarodni kongres zdravstvene in babiške nege	7. 10. 2022	IZUM
UZ – slovensko hrvaški radiološki kongres	20. – 22. 10. 2022	Laško
Šola anesteziologije, reanimatologije in perioperativne medicine – Modul 2	21. 10. 2022	Medicinska fakulteta Maribor
Otrok v intenzivni negi in terapiji	10. 11. 2022	UKC Maribor
XVIII. Ortopedsko srečanje	11. 11. 2022	Medicinska fakulteta Maribor
5. mariborski dan KVČB	25.11.2022	UKC Maribor

INFORMACIJE/PRIJAVE

www.ukc-mb.si